

DE PROFETIE SPREEKT

EN LOST TWIJFEL OP

DE PROFETIE SPREEKT EN LOST TWIJFEL OP

DOOR

EARLE ALBERT ROWELL

ADV. PREDIKANT

De schrijver werd opgevoed in een ongeloovig gezin en is zelf een bekeerd ongeloovige. Hij hield gedurende eenige jaren lezingen aan de Californische kust van den stillen Oceaan en wel volgens dit plan: hij ging naar een stad, gaf bekendheid aan zijn lezingen, noodigde alle klassen van ongeloovigen uit om die bij te wonen en liet de bezoekers, wanneer zij dat wilden, gedurende de lezing vragen stellen. Hij beloofde deze te beantwoorden.

Het verhaal van David Dare in dit boek is een samenvatting van deze ervaringen en gegrond op werkelijke feiten.

BOEKENHUIS „VERITAS”

UITGEVERSBEDRIJF

VAN WEEDE VAN DIJKVELDSTRAAT 77 — 's-GRAVENHAGE

HOOFDSTUK I.

DE SPOTTER SPOT

George Emerson keerde zich tot zijn vader en wees met een sprekend gebaar van zijn vinger op een advertentie, die hij zoo pas had gelezen. Verbazing klonk in zijn stem: „Lees dat eens, vader”.

De oude Emerson nam de courant en las hardop, terwijl zijn stem onder het lezen der volgende advertentie hoe langer hoe meer gemuseerd en cynisch klonk:

„ONGELOOF UITGEDAAGD EN WEERLEGD”

Een buitengewone lezing te houden door David Dare, een bekeerd ongeloofige. Alle sceptici, spotters, ongeloofigen — alle klassen van twijfelaars worden in het bijzonder uitgenoodigd, om naar deze belangrijke vergadering te komen. Zij mogen den spreker gedurende zijn lezing, ieder oogenblik met vragen of tegenspraak van zijn beweringen onderbreken. Wanneer gij een vrijdenker zijt, een agnosticus, een ketter, of een atheïst, komt dan! Deze vergadering is speciaal voor U.”

De vader legde het blad neer en zeide geringschattend: „Die man durft heel wat te zeggen.”

„Welnu, hij betreft er u in, Papa. Dit is uw kans,” zei George vroolijk. „U stelt christenen en in het bijzonder predikanten allerlei moeilijke vragen, die zij niet kunnen beantwoorden. Laat ons naar dezen man gaan luisteren. Ik heb eenige vragen, die ik hem ook graag zou willen stellen”. De vragen van George waren evenwel vaag en kwamen voort uit het verlangen zijn vader in vuur te zien komen. „Het is niet waarschijnlijk, dat *mijn* vragen hem welkom zullen zijn, George,” antwoordde de vader vast overtuigd en glimlachend, met een lichten nadruk op het woordje „mijn”.

„Maar de uitnoodiging is „speciaal” gericht tot sceptici, die dringend uitgenoodigd worden met hun vragen te komen,” overreedde zoonlief vurig.

„Ja, ik weet het wel en ik waardeer dit gebaar,” stemde Henry Emerson toe.

„Geloof U dan niet, dat hij het meent? Denkt U, dat het een truc is om een groote menigte te trekken?”

„Zoo iets. Ik heb nog nooit van zoo'n vergadering gehoord; als hij voldoet aan den inhoud van zijn advertentie, zal de vergadering met hem wegloopen.”

„Maar laten we zelf eens poolshoogte nemen”, drong George aan, „misschien zult U verrast zijn.”

„Natuurlijk gaan we,” stemde de vader toe, „omdat jij zoo benieuwd bent. Het zal er wel vol zijn.”

De heer Emerson was zelf verlangend om er heen te gaan, maar verborg dit onder de schijnbaar onwillige toestemming, om zijn zoon te vergezellen.

George was een gevatte jongeman van twintig jaar, opgevoed in een sfeer van religieuzen twijfel. De oude Emerson was een forsche, nogal dogmatische man, van middelmatige ontwikkeling, met een scherpen, eenigszins cynischen geest.

Terwijl ze over de vreemde aankondiging spraken, kwamen Mevrouw Emerson en haar dochter Lucie binnen.

„Weer een of ander religieus onderwerp besproken?” Lucie lachte, terwijl ze met een snellen blik de eenigszins strijdlustige houding van haar vader opnam.

„Slecht geraden, zusje,” verzekerde George haar, „juist het begin van iets, dat zeer belangwekkend schijnt te worden.”

„Een belangrijk religieus onderwerp!” riep Lucie verbaasd uit. „Wat ter wereld bedoel je?”

„Die man daar in de courant, een bekeerd ongeloofige, adverteert, dat hij het tegelijkertijd tegen alle bezoekers op zal nemen,” legde George met tintelende oogen uit.

Lucie las de advertentie met stijgende verbazing tot aan het einde toe door. „Hm-m! Het vraagt heel wat van hem. Daar is hij niet toe in staat. 't Moet een religieuze bedrieger zijn,” besloot ze.

„Neen, want de bijeenkomsten worden aanbevolen door voor-aanstaande conservatieve stadgenooten, wier namen verder op genoemd zijn, kijk maar,” zei George, terwijl hij ze aanwees.

Lucie wierp een ondeugenden blik op haar vader, maar wendde zich tot haar broer. „Ik ben er zeker van, dat vader zich daar zoo thuis zal voelen, als men van een echten beeldenstormer verwachten kan.”

„De lezing is vanavond, ga jij er heen?” vroeg George ongeduldig, terwijl hij zijn zuster opzij trok.

„Gaat vader er heen?”

„Ja.”

„Probeer dan mij er vandaan te houden. Ik heb het gevoel, dat vader daar niet tegen op kan.”

„Denk je dat?” riep George uit.

„Of ik dat denk?” bootste ze hem na. „Ik ben er zeker van. Denk je dat iemand zoo'n advertentie zou durven plaatsen onder

aanbeveling van deze menschen, als hij niet op de hoogte was van zijn ... zijn....."

„Bijbel," vulde George aan, terwijl zij zich haastig gereed maakten.

Ofschoon de familie Emerson een kwartier voor den gestelden tijd aankwam, vond zij slechts met moeite een plaatsje in de groote zaal.

„Er zullen aanstonds alleen nog maar staanplaatsen zijn," fluisterde George Lucie toe.

„Ik ben benieuwd, hoe ze zoo'n vreemde bijeenkomst als deze zullen leiden," merkte de heer Emerson op, terwijl hij gemakkelijk in zijn stoel ging zitten.

„Wij zullen niet lang behoeven te wachten — daar gaan zij naar het podium," beduidde Lucie. „Ik tril van opwindung."

„Wel," riep de heer Emerson verrast uit, „Dr. Morely is voorzitter van de vergadering. David Dare moet een belangrijke boodschap hebben, om door den meest vooraanstaanden geneesheer uit de stad ingeleid te worden."

Juist op dit oogenblik liep de heer Dare, een man van over de dertig en van meer dan middelmatige lengte, vlug, maar zonder eenig vertoon van gewichtigheid naar zijn plaats naast Dr. Morely, die met hem een gesprek voerde, terwijl de menigte bleef binnenstroomen.

De voorzitter opende de vergadering. „Een serie lezingen over 'Ongeloof uitgedaagd en weerlegd' zal hier in de komende weken iederen Zondagnamiddag gehouden worden," begon Dr. Morely levendig. „Deze eeuw is, meer dan alle andere, een eeuw van twijfel. De spreker, de heer Dare, is groot gebracht in een ongeloofig gezin. Hij was eens een vurig scepticus. Hij heeft hier alle klassen van twijfelaars uitgenoodigd, en biedt hun alle gelegenheid om over zijn verklaringen vragen te stellen, zelfs om hem te onderbreken, om vragen of tegenwerpingen kenbaar te maken. Dit is een ernstige poging om sceptici te helpen in hun zoeken naar de waarheid van den Bijbel. De heer Dare zal u nu vertellen, wat zijn voornemen is en zijn plannen zijn."

Een gespannen aandacht heerschte onder het groote aantal aanwezigen, toen David Dare met kalme waardigheid naar voren kwam. Hij wachtte even en liet zijn eerlijke oogen over de zee van gezichten gaan.

„Gij zijt allen hier met een verkeerd denkbeeld aangaande mijn plannen," begon hij.

„Dat wist ik wel, dat wist ik wel," bromde de heer Emerson, toen zachte uitroepen van verbazing uit de aanwezigen gehoord werden.

„Aha!” riep Lucie met gedempte stem uit, terwijl George sprake-loos zat.

„Ik ben hier niet om iemand uit te dagen. Ik daag ongeloof, noch ongeloovigen uit,” ging hij rustig voort. De aanwezigen kwamen in hevige beroering.

„Evenmin denk ik er aan om ongeloovigen en ongeloof te weerleggen.” De stem van den heer Dare werd vastberaden. Ze werd gehoord boven het strijd lustig gemompel, dat van alle kanten kwam.

„Dat is een kolossale grap,” snoof de heer Emerson geërgerd. „Wij verspillen hier onzen tijd. Laat ons gaan.” Hij maakte aanstalten om weg te gaan.

„Desniettegenstaande zullen ongeloovigen en ongeloof uitgedaagd worden. Ongeloof en ongeloovigen zullen weerlegd worden,” beloofde David Dare op helderen, luiden toon. Zij, die waren opgestaan, gingen plotseling weer zitten. „Dat klinkt beter,” zei de heer Emerson. „Ik denk dat ik maar zal blijven.”

De hoorders waren weer stil geworden, ze leunden in gespannen aandacht voorover, om vooral niets te missen. David Dare glimlachte, hun aandacht begrijpende, ten volle hun geschokte verbazing aanvoelende, de geamuseerde geringschatting, de hoonende spot, die nu veranderd waren in belangstellende verwachting. Terwijl hij kalm tot den rand van het podium liep, sprak hij rustig, maar ernstig en indrukwekkend:

„Ja, twijfelaars zullen uitgedaagd worden en sceptici weerlegd, maar niet door mij. De spotters van heden, de ongeloovigen onder al de toehoorders hier, werden vele honderden jaren geleden uitgedaagd en weerlegd, door Eén, oneindig wijzer dan ik.

Ik wil u op zekere feiten wijzen. Gij zult gelegenheid hebben om ze te aanvaarden, of uitgenoodigd worden ze te loochenen, zoo ge kunt. Nu iedere gelegenheid is toegestaan om vragen te stellen over de gedane verklaringen, en gij uitgenoodigd, ja zelfs dringend verzocht zijt, om den spreker ieder oogenblik met vragen of tegenspraak te onderbreken, zal uw zwijgen aangenomen worden als een bewijs van instemming met zijn verklaringen. Is dat duidelijk?”

„Ja, ja. Ga verder,” antwoordde een aantal toehoorders. „Uw vragen en ontkenningen moeten noodzakelijk beperkt blijven tot de onderwerpen die behandeld worden. Deze lezingen zullen in logische volgorde opgebouwd worden en als gij de geheele serie wilt bijwonen, zullen vele, niet toepasselijke vragen, die geopperd worden, waarschijnlijk later behandeld worden. Ik zal veronderstellen, dat we allen twijfelaars zijn, inclusief mijzelf. Maar we zijn allen tezamen eerlijke onderzoekers, gelukzoekers, die trachten de waarheid te ontdekken van dit vreemde, boven alles verheven Boek, dat in

onze handen is gelegd — den Bijbel. Ik ben slechts uw aanvoerder op deze ontdekkingsreis.

En luister goed: ik zal geen materiaal gebruiken, waarover we niet allen overeenstemmen. We zullen gemeenschappelijk of in 't geheel niet verder gaan met ons onderzoek. Wanneer een verklaring niet door iedereen wordt aangenomen, wordt zij onmiddellijk verworpen. Wij zullen als één man verder gaan.

En verder: ik waarschuw u, dat ik van plan ben stap voor stap van ongelof tot Christendom verder te gaan. Gij wordt uitgenoodigd om onjuistheden te ontdekken in dit proces. Ik ben even verlangend om hulp van u te krijgen, als om u te helpen. Dit is een veel te ernstige zaak voor mij om risico te loopen door in dwalingen te blijven. Ik vraag u ernstig om uw aller hulp. Zoek naar fouten in mijn redeneering en wijs ze onbevreesd aan. Indien ge niets kunt vinden, veronderstel ik, dat gij even onbevreesd het onvermijdelijke gevolg zult aanvaarden." De heer Dare pauzeerde een oogenblik, zoodat zijn hoorders zijn plan konden overwegen.

„Een verbazend gewaagde onderneming," mompelde iemand.

„Absurd, onmogelijk," zei een ander spottend lachend.

„Een eerlijk aanbod, mits hij voldoet aan zijn belofte," merkte de heer Emerson op. Zijn meening werd blijkbaar door de meerderheid der aanwezigen gedeeld. Weinigen evenwel waren er van overtuigd, dat de man, die vóór hen stond, werkelijk meende wat hij zeide.

„In orde, zoo ver zijn we het met u eens. Vooruit," schalde een stentorstem van achter in de zaal.

David Dare nam een buigzaam boekje op, en toonde het aan de aanwezigen. „Hier is een boek, dat de Bijbel genoemd wordt. Men heeft van dit boek gezegd, wat van geen enkel boek beweerd is. Zijn vrienden gaan zoo ver, dat zij volhouden, dat het Gods Woord is. Ja, millioenen zijn een vreeselijken dood gestorven, liever dan het te verloochenen of zijn lessen in den wind te slaan. En andere millioenen zijn op dit oogenblik bereid hun voorbeeld te volgen.

Nu, wij allen hier zijn twijfelaars; maar een boek, waarvoor millioenen stierven en millioenen nog bereid zijn te sterven, moet zeker bestudeerd worden. Wij zullen het boek nauwkeurig onderzoeken. Verdient het boek in twijfel getrokken te worden? Likt het nauwkeurig en critisch onderzoek uit? Hoe kunnen we een boek toetsen, waarvan zulke hooge beweringen verkondigd zijn? Waar kunnen we het best beginnen? Welk deel is het meest kwetsbaar? Beroemt het zich op hoedanigheden, die het verschillend maken van elk ander boek ter wereld?

Zouden we ons niet liever tot het boek zelf wenden en eens

kijken? Hier lees ik: 'Beproeft alle dingen en behoudt het goede.' 1 Thess. 5 : 1. Gaat iedereen ermee accoord?"

De heer Dare gaf even gelegenheid tót repliek. Niemand antwoordde.

„Goed, wij zijn het zoover samen eens. „Komt dan en laat ons samen rechten' zegt de Heere. Jes. 1 : 18, Zelfs de meest sceptische geest zal de billijkheid van deze uitnoodiging toegeven. Merkt op, dat het rechten (redeneeren) gezamenlijk geschiedt. Maar God recht (spreekt) het eerst, zoodat wij Hem mogen beproeven. Vindt iemand hierin een fout?"

Weer wachtte de heer Dare op antwoord, maar niemand waagde zich er aan.

„Hoe moeten we dit boek toetsen? Hebben zijn schrijvers middelen aan de hand gedaan, om zijn verklaringen te controleeren? Noodigen zij ons speciaal uit, of dringen zij er bij ons op aan, om een of ander bijzonder gedeelte te onderzoeken? Maakt, welk gedeelte dan ook, er aanspraak op onweerlegbaar te zijn?"

Als er een of ander gedeelte is, waarvoor speciale aanspraken zijn gemaakt, zullen wij die natuurlijk nauwkeurig onderzoeken. Wij houden ons niet bezig met de verklaring, dat dit alles Gods Woord is. Wij moeten een gedeelte nemen, dat we den vuurproef van een scherp onderzoek kunnen laten ondergaan.

Als wij, zooals Petrus zegt, dat hij kon doen, getuigen konden van de groote heerlijkheid van Christus, werkelijk Gods stem konden hooren, die sprak tot Zijn Zoon Jezus, dan zouden we denken, dat we een overtuigend bewijs hadden. Toen Petrus van deze ervaring vertelde, voegde hij er evenwel aan toe, dat er een veel zekerder bewijs is, dan zelfs deze hoorbare demonstratie van Gods aanwezigheid. „En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is.' En hij besluit met te zeggen: „Want de profetie is eertijds niet voortgebracht door den wil eens menschen, maar de heilige menschen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken.'"

De heer Emerson stond vlug op en verhief zich in zijn volle lengte. Een aantal aanwezigen, dat blijkbaar aandachtig geluisterd had naar de woorden van den heer Dare, riep luid: „Ga zitten, ga zitten! Zet hem er uit!"

Maar een toenemend koor van stemmen riep aanmoedigend: „Vooruit, spreek op, mijnheer!" Ze waren blijkbaar verheugd, dat aan de uitnoodiging van den spreker, om hem te interrompeeren, zoo spoedig gevolg werd gegeven.

David Dare hield onmiddellijk op en wendde zich glimlachend tot den heer Emerson, die even wachtte om zich te laten hooren.

Hij hief zijn hand op. Een stilte, vol verwachting volgde.

„Alles wat ik vraag,” zeide hij rustig, „is dat gij uw naam opgeeft, en kort en zakelijk spreekt. Dit geldt voor allen, die hierna zullen spreken. Het zal mij een genoegen zijn, u te hooren, mijnheer.”

Ieder luisterde vol aandacht naar den heer Emerson. Hij scheen zijn belangrijkheid als kampioen voor de zaak der sceptici te gevoelen en het was of hij zich nog iets meer oprichtte. Een ernstige waardigheid lag in zijn manier van doen.

Lucie leunde voorover en fluisterde George toe: „Vader werpt zich gauw in den strijd.” George glimlachte toestemmend en legde zijn vinger op de lippen.

„Mijn naam is Emerson. Ik zal kort en zakelijk zijn. Maar ik twijfel er aan, of gij verheugd zult zijn, naar mij te luisteren. U hebt me evenwel uitgenoodigd. Ik ben verbaasd, dat een man van uw ontwikkeling tracht om zijn gehoor zoo'n verouderde en verwerpelijke dwaasheid als de profetie op te dissen. Daar is geen werkelijke profetie. De feiten worden altijd verdraaid, om die bij de profetie aan te passen. En wanneer er werkelijk overeenstemming is, is dit zuiver toeval. Tenslotte werd de profetie gewoonlijk geschreven, na de gebeurtenis en er mee in overeenstemming gebracht. Iedereen kan dat soort profetie schrijven.

Ik zou nu gemakkelijk een profetie kunnen schrijven over Lindbergh's vlucht dwars over den Atlantischen Oceaen, die dateeren op het jaar 1000 en die toeschrijven aan een vermaard geleerde van dien tijd. Wanneer dan 1500 jaren na onzen tijd de voorzegging, die vermoedelijk geschreven werd 900 jaar vóór de voorspelde gebeurtenis, gevonden wordt, zou men terecht kunnen beweren, dat de profetie van dien geleerde nauwkeurig in vervulling is gegaan.”

„Dat is waar, dat is waar,” verklaarden verscheidene stemmen, toen de heer Emerson ging zitten. „Dat is werkelijk een harde noot. Beweringen, die niet te weerleggen zijn.”

Aller blikken wendden zich nu weer tot David Dare, die rustig bij zijn lessenaar stond, klaar om te antwoorden.

HOOFDSTUK II

UITDAGING TOT EEN VRIENDSCHAPPELIJKEN STRIJD OVER DE PROFETIE

Al voelde David Dare ook de vijandigheid van zijn gehoor, toch liet hij het niet blijken. Hij sprak rustig, maar uit zijn woorden klonk een ernstige overtuiging.

„U zegt, dat profetie vaag of bedriegelijk is, of precies een moeilijk raadsel. Ik geef toe, dat het soms moeilijk is haar te verstaan en ik herinner me, dat ook ik haar vaag en onbegrijpelijk vond.

Maar waarom gebruikt u een methode van onderzoek van den Bijbel, waarvoor u zich zou schamen om die op een ander boek toe te passen? Wanneer u een meetkundeboek openslaat en een blik werpt op de paragraaf 'kubieken', zou u uw gebrek aan begrip kunnen verdedigen door te beweren, dat meetkunde toch wel erg onduidelijk is. Toch is ze de meest kristalheldere wetenschap te wereld.”

De heer Emerson stond nogmaals op. De heer Dare pauzeerde en gaf hem door een gebaar te kennen dat hij kon spreken.

„Wilt u daarmee te kennen geven, dat profetie even nauwkeurig te bewijzen is als meetkunde?” vroeg hij ongeloofig.

„Ja, dat bedoel ik juist.”

„U maakt de dingen noodeloos moeilijk voor u zelf. Niemand zou er aan denken om u zoo'n taak op te dragen.” In de stem van den heer Emerson lag een lichte triomf vermengd met sympathie.

„Het is geen taak, maar een genoegen,” antwoordde de spreker glimlachend. „Laat ons terugkeeren tot de meetkunde. Wanneer u begint met de eerste eenvoudige opgaven, zult u later volkomen begrijpen, wat u nu zoo eenvoudig voor duister verklaart.

Zoo is het met de profetie. Men zal onder sommige profetieën als 't ware een natuurlijk verband ontdekken. Er zijn voorzeggingen in de Openbaring van Johannes, die onmogelijk te verstaan zijn, zonder kennis van het boek Daniël.

Wanneer profetie zoo gemakkelijk te weerleggen is, hoe komt het dan, dat onder de duizenden boeken, door ongeloofigen geschreven, er op de heele wereld geen een is, dat speciaal geschreven is om te laten zien, hoe de Bijbelsche profetieën gefaald hebben? Als men zoo gemakkelijk kan bewijzen dat deze voorzeggingen het resultaat zijn van een gelukkige gissing, of als de vervulling er van louter een verdraaiing der feiten is, om deze aan de profetie te laten beantwoorden, of, als de profetieën geschreven werden, nadat

de feiten hadden plaats gehad, en er geschikt voor gemaakt zijn, hoe komt het dan, dat welonderlegde sceptici die zoo vlug zijn met argumenten tegen den Bijbel, in het algemeen de eenige demonstratieve methode, om te bewijzen, dat de Bijbel onwaar is, over het hoofd zien?

Waarom heeft een Tom Paine, een Robert Ingersoll of een of andere heer Emerson voor dat doel niet aangetoond, hoe uiterst absurd, valsch en in strijd met de feiten, de profetieën van Mozes zijn met betrekking tot de Joden, van Jesaja over Babel, van Ezechiël over Tyrus en Sidon, van Jeremia in verband met Egypte, van Daniël met zijn verbazingwekkende voorzeggingen van het Romeinsche rijk en de volkeren, waarin dat rijk verdeeld zou worden; van Jezus met betrekking tot den groei van Zijn koninkrijk en de verkondiging van dit Evangelie onder alle natie en geslacht en taal en volk?"

De heer Emerson bewoog zich ongeduldig. David Dare glimlachte hem vriendelijk uitnoodigend toe. Lucie richtte haar glinsterende oogen op haar broer.

„In elk geval is hij een royale debater,” fluisterde ze.

„Deze interrupties schijnen hem welkom te zijn,” gaf George toe.

„Niemand is ingegaan op de Bijbelsche voorzeggingen,” zei de heer Emerson met krachtige, heldere stem, „om dezelfde reden waarom niemand ingegaan is op de voorspellingen van het orakel van Delphi — men vond het de moeite niet waard. Herodotus verhaalt de geschiedenis van Croesus, die het orakel van Delphi raadpleegde, of hij tegen de Perzen zou strijden. Croesus werd gezegd, dat hij bij het oversteken van den Halys een machtige mogendheid zou vernietigen. Dat deed hij, maar — hij vernietigde zijn eigen macht. En toen Pyrrhus raad zocht in een dergelijk oorlogsgevaar, ontving hij dit verborgen antwoord: 'Ik verklaar u, o Pyrrhus, dat gij de Romeinen kunt overwinnen.' Dus, hoe de strijd zich ook zou ontwikkelen, de voorspelling zou waar zijn. Elke profetie is daaraan gelijk, amusant, soms vindingrijk, maar nooit ernstige belangstelling waard. Maar u maakt er groote reclame voor.”

„Bijbelsche profetieën zijn het beschouwen waard, omdat zij even ver verwijderd zijn van Delphische uitspraken als de middag van den middernacht,” antwoordde de heer Dare. „Bijbelsche voorzeggingen verbranden alle bruggen. Wanneer de zaak niet gebeurt, kan geen geloofsverdediging aangevoerd worden.

Ieder ander deel van den Bijbel is in alle onderdeelen nauwkeurig door ongeloofigen becristiseerd. Maar wanneer het op de profetieën aankomt, stellen sceptici over de geheele wereld zich

tevreden met een luchtig, geringschattend loochenen, alsof het van geen gewicht was."

„Wilt gij, Christenen, alles op de profetie zetten? Welke consequenties staan voor geloovigen op het spel?" vroeg de heer Emerson.

„Deze: De Bijbel baseert al zijn aanspraken op vertrouwen op de nauwkeurigheid van zijn profetieën. Waarom hebben ongelovigen nooit een gedetailleerde studie er van gemaakt, zoodat zij het bedrog van profetische haarkloverij blootstellen aan de welverdiende minachting van het publiek, als de profetieën zijn zooals gij beweert? U, meneer Emerson tezamen met alle sceptici, verachten de profetie. Daar waren veel van zulke ongelovigen in de dagen van Paulus. Tot hen en tot u zegt hij: 'veracht de profetieën niet. Beproeft alle dingen en behoudt het goede.' 1 Thess. 5 : 20, 21. Hier wordt u boven alles getart om de profetie te beproeven, dat is, toets haar, en als ze waar blijkt te zijn, houd u daaraan dan vast."

„Maar waarin onderscheiden de profetieën zich, dat zij een beter bewijs vormen dan de wonderen?" vroeg de heer Emerson. „Ik dacht, dat Christus wonderen deed om te overtuigen, en dat Christenen heden ten dage zich beriepen op deze wonderen, als het sterkste bewijs van de echtheid van den Bijbel."

„Christus beriep Zich herhaaldelijk op vervulde profetieën als het bewijs, dat Zijn tijdgenooten Hem zouden aannemen," antwoordde de heer Dare, „vervulde profetie is vooral geschikt als toetssteen, want het is negentienhonderd jaar geleden dat het laatste en drie en dertig honderd jaren dat het eerste Bijbelboek geschreven werd. U kunt door de mist der tijden heen, terug zien op de wonderen van den Bijbel, en ze onwaarschijnlijk, zoo niet onmogelijk achten, maar het tegenovergestelde is waar van de profetie. Zij, die Zijn wonderen aanschouwden, werden er door overtuigd, terwijl de profetieën, die nog niet vervuld waren, en oogenschijnlijk in strijd waren met alle verstand en waarschijnlijkheid, in die dagen als een verontschuldiging gebruikt zijn voor het verwerpen van Christus.

Het is duidelijk, dat de wonderen, die vijf en twintig honderd jaar geleden volbracht werden, nu niet te zien zijn, daarom worden zij vaak botweg ontkend. Een voorzegging evenwel, die vijf en twintig honderd jaar geleden was gedaan, in strijd met iedere analogie en te dien tijde een struikelblok, maar die kort geleden vervuld is, overtuigt zelfs meer dan een wonder — zoo'n vervulde voorzegging is het grootste van alle wonderen en wordt door sceptici erkend.

Een ander bewijs kan vervalscht, veranderd worden, verloren gaan, herinnering kan falen, tegenstrijdige verklaringen kunnen de herkomst verduisteren, hartstocht, eigenbelang, oneerlijkheid, dui-

zend andere dingen kunnen de bewijsvoering verzwakken. Maar profetie is terug te brengen tot de geschiedenis en geschiedenis is een geboekstaafd feit.

Hoe kon God, door al de wisselende belangen der wereld heen, de grooter wordende verlokkingen van nieuwe eischen van iedere nieuwe generatie met wegstervende belangstelling voor hetgeen voorbij is en steeds uitzierende naar komende gebeurtenissen, hoe kon God ons, die heden ten dage leven, — zoo'n onberispelijk getuigenis geven van gebeurtenissen, die drieduizend jaar geleden van ons af in het verleden liggen? En boven alles: hoe kon God een groeiend en vaster bewijs geven, nu we verder en verder van de gebeurtenis zelf geraken?

God heeft een absoluut nieuwe methode ontworpen, om Zijn Woord te toetsen, een methode, die niet weersproken, niet nagebootst kan worden, die in de heele geschiedenis der wereld zijns gelijke niet heeft, die met ieder voorbijgaand jaar in macht toeneemt, die iederen dag weder krachtiger is, dan den dag tevoren."

David Dare brak af en keek onderzoekend zijn talrijk gehoor aan. Niemand nam de gelegenheid waar om opmerkingen te maken, daarom vervolgde hij:

„Deze vreemde methode om Zijn Woord voor eeuwig te bekrachtigen, dwingt de ruïnes van lang verdwenen koninkrijken, de verandering van staten, de vernietiging van natiën en beschavingen, te getuigen van de waarheid van Zijn Woord.

Al de landen, die in de oudheid vermaard waren, Egypte, Syrië, Phoenicië, Arabië, Tyrus, Sidon, Idumea, Palestina, Babel, Assyrië, Ninevé, Judea, Rome en vele andere landen zijn getuigen, die niet uit te wisschen zijn, die niet spreken en ofschoon zij gedurende vele eeuwen dood zijn, verrijzen zij om getuigenis te geven. Voor de bank der gezworenen geplaatst, kunnen zij niet beschaamd gemaakt worden. Sommige van deze oudste getuigen staan reeds drie en dertig honderd jaar voor het oog der wereld, de jongste tweeduizend jaar. Zij staan nu nog voor ons, frisch en krachtig, en geven hun getuigenis met veel grooter volheid en nauwkeurigheid dan in welken tijd van het verleden ook.

Eeuwen verzwakken hun getuigenis niet, maar dragen bij tot verduidelijking. Nauwkeurige kruisverhooren hebben hun getuigenis des te krachtiger gemaakt. Men heeft tot nog toe niet geprobeerd een tegenbewijs te leveren."

De heer Emerson stond op. Alle blikken werden op hem gericht. De heer Dare pauzeerde om hem het woord te geven.

„Veronderstel, dat wij vele van de Bijbelsche profetieën weerlegden, wat zouden wij met zoo'n weerlegging bereiken?" vroeg hij.

De heer Dare antwoordde: „De Bijbel maakt alles afhankelijk van zijn bekwaamheid om de toekomst te voorzeggen. Wanneer de Bijbelsche aanspraak om werkelijke voorzeggingen te brengen, waar is, dan is dat een wonder der Voorzienigheid, dat het verstand van den mensch verre te boven gaat, en is dat het hoogste bewijs van de bovennatuurlijke kennis van den profeet.

God beweert met kracht, de E e n i g e te zijn, Die in staat is de toekomst te voorzeggen. Hij zegt in Jesaja 46 : 9, 10: 'Ik ben God en er is niet gelijk Ik, Die van den beginne aan verkondigd het einde en van ouds af de dingen, die nog niet geschied zijn.'

De bekwaamheid om te profeteeren is het zegel van 's Heeren Goddelijkheid, een aanspraak, die niet nagebootst kan worden. De Bijbel tart i e d e r e e n ten allen tijde om de toekomst te voorzeggen: 'En wie zal, gelijk Ik..... de toekomstige dingen en die komen zullen, hun verkondigen?' Jes. 44 : 7.

Maar in geen geval is dit alles. Zulke krachtige aanspraken zijn niet toevallig gemaakt. Hebt gij, sceptici, een of ander voor te brengen? Hoor Jesaja 41 : 21—23: 'Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de Heere, brengt uwe vaste bewijsredenen bij.' Nu, wat zijn de vaste bewijsredenen? laat ons verder lezen: 'Verkondigt dingen, die hierna komen zullen, opdat wij weten, dat gij goden zijt.'

„Heeft uw Bijbel aan deze voorwaarden voldaan?" vroeg de heer Emerson. „Ik bedoel niet op een vage wijze, maar op een duidelijke, besliste manier."

„'Heb Ik het u van toen af niet doen hooren en verkondigd?' vraagt God in Jes. 44 : 8. En dan zegt Hij: 'Gijlieden zijt Mijne getuigen,' " antwoordde David Dare.

„U, ja, juist u, mijnheer Emerson en de overigen van de sceptici in deze zaal zijt getuigen van de nauwkeurigheid dezer profetieën, die vele eeuwen geleden gedaan zijn."

De heer Emerson stond haastig op. „Meent u, dat u uw stelling betreffende de profetie door o n s wilt gaan bewijzen?" vroeg hij met groote verbazing.

„Dat bedoel ik inderdaad," glimlachte de spreker, blijkbaar verheugd over de intense verbazing van zijn gehoor.

„Maar wij gelooven niet in uw Bijbel; wij vinden zijn voorzeggingen de grootste onzin en nu zegt u, dat u door ons juist dat wilt bewijzen, wat wij niet gelooven." De heer Emerson keek ongeloovig.

Lucie leunde voorover en fluisterde haar broer toe: „Hij heeft een interessante manier iets te beweren, goed zoo; vader is geprikkeld."

George glimlachte. „Ja, en vader is niet de eenige, die in 't harnas gejaagd is. Kijk eens om je heen," fluisterde hij terug.

Zij deed het. Elk gezicht in de zaal verried ongeduldige nieuwsgierigheid; oogen schitterden van belangstelling.

„Het feit, dat gij ongeloovige en onvrijwillige getuigen zijt, maakt uw getuigenis zooveel te waardevoller,” vervolgde de heer Dare, toen de heer Emerson ging zitten. „God verklaarde vijf en twintig honderd jaar geleden, dat Hij Zijn Woord zelfs door diegenen zou laten bewijzen, die aan Zijn woord twijfelden. Dit is een gedurfde verklaring. Toch zal de Bijbel door uw bewijsmateriaal waar gemaakt worden.

Terwijl de wetenschap veel vreemde vraagstukken heeft opgelost, en bijkans bovennatuurlijk schijnt te zijn, heeft ze ons toch evenmin als onze voorouders in staat gesteld om in de toekomst te zien. Evenmin als de mensch in staat is de sterren van den Melkweg te plukken, evenmin kan hij de toekomst ontsluiëren. Wij zijn absoluut niet in staat de gebeurtenissen van morgen te voorzien. Voor ons staat een zwarte, ondoordringbare muur van onzekerheid. Wij kunnen gissen, wij kunnen hopen, maar weten kunnen we niet.

Maar wanneer de toekomst ontsluiërd is, wanneer eeuwen geleden talrijke voorzeggingen zoo gevarieerd en zoo precies geopenbaard zijn, dat zij het licht laten vallen op bekende volkeren van het verleden, wanneer zulke voorzeggingen zoo gedaan zijn, dat zij alle mogelijkheid uitsluiten om de feiten te verdraaien, opdat ze zich zullen aanpassen aan de profetie, wanneer zelfs twijfelaars de nauwkeurigheid der vervulling der profetie, van meer dan vijf en twintig honderd jaar geleden, erkennen, hoe kunt u dat loochenen, dat meer dan menschelijke wijsheid, de gebeurtenissen, die werkelijk geschied zijn, geprofeteerd heeft?

Wat zullen we zeggen van een uitgebreid Boek vol profetieën, die alle tijden en naties insluiten, gebeurtenissen, die in geen enkel verband stonden tot de feiten ten tijde dat de profetische woorden gesproken werden, gebeurtenissen, die nooit in een menschelijke brein waren opgekomen en die haars gelijke nog nooit gehad hadden, in ieder opzicht onwaarschijnlijk en dikwijls onmogelijk schijnen, gebeurtenissen, die in elk stadium van het bestaan der wereld ingrijpen?

Zeker, honderden van zulke gebeurtenissen werden eeuwen vóór haar vervulling voorspeld, en geen er van is anders uitgekomen, zooals wel het geval had kunnen zijn met zoovele profetieën. Het bewijs van haar vervulling staat nu in tastbaren vorm voor onze oogen. Wat zullen we van zulk een boek zeggen?

In de teksten, die ik geciteerd heb, heeft God iedereen op aarde uitgedaagd om de profetie te bestrijden, en wil Hij wachten op het

resultaat. God maakt er aanspraak op, de Eenige te zijn, die de toekomst kent. Hij vertelt ons, wat Hij gedaan heeft en stelt deze profetieën als het waarachtige bewijs van Zijn Goddelijkheid.

Is het inderdaad waar, dat er geen ander boek bestaat, dat deze aanspraken maakt? Kunt u een of ander boek aanwijzen, dat beweert, profetieën te bevatten, die honderden, of zelfs tientallen jaren met zekerheid in de toekomst blikken. Wanneer u er een kent, in welke taal ook, toon het dan, God zelf daagt u daartoe uit.

Twijfelaars hebben alles in 't werk gesteld, om den Bijbel te weerleggen. Ik zal u twee heel eenvoudige, doeltreffende methodes zeggen, om den Bijbel van haar voetstuk te stooten. Ten eerste: weerleg de profetieën, ten tweede: geef een ander boek, dat werkelijke profetieën bevat. God zegt, dat noch het een noch het ander gedaan kan worden. Door één van beide te doen, zal men voor altijd alle vertrouwen in den Bijbel, als het Woord van God, vernietigen. Waarom hebben ongeloovigen dat nog nooit gedaan? Wil hier iemand beweren, dat het gedaan is? Zal iemand hier dit probeeren te doen?"

David Dare wachtte op antwoord, dat volgens zijn verwachting zeker zou komen. Een gevoel van onbehagen maakte zich van de aanwezigen meester. De heer Emerson stond op en sprak: „Kom op met uw profetieën, we zullen zien, wat we doen kunnen. U kent heel wat waarde toe aan die voorspellingen. Geef ons nu uw bewijzen.”

„Ik ga gaarne op uw voorstel in,” antwoordde David Dare.

HOOFDSTUK III

DE PROEF BEGINT

Het applaus, dat het verzoek van den heer Emerson begroette, toonde hoe men met zijn woorden instemde. David Dare stapte met zijn Bijbel in de hand tot aan den rand van het podium en ging voort met zijn rede:

„Gedurende tweeduizend jaar nam Tyrus in belangrijkheid toe, totdat ze de zee beheerschte, zooals Babel het land, Zij was het handelscentrum van de wereld. Carthago, de mededinger van Rome, was slechts een kolonie van Tyrus — Tyrus, de schoone, de rijke, de wetenschappelijke, waarin het fijne goud van Tarsis voorkwam, de kostbare steenen van Aram, de vurige paarden van Armenië, het prachtige ivoor van Damascus, het fijne linnen van Egypte, de kudden schapen van Arabië, de reukwerken van Scheba, de slaven van Javan.

Kortom, Tyrus was het New-York van Azië. Schepen van alle naties lieten het anker vallen in haar haven, en hun passagiers dreven ruilhandel in de straten.

Terwijl Tyrus op het hoogtepunt van haar roem en macht stond, terwijl het wel leek of ze eeuwig moest bestaan, kwam daar opeens Ezechiël, die omtrent 590 v. Chr. leefde en profeteerde: 'Zij zullen de muren van Tyrus verderven en hare torens afbreken, ja, Ik zal haar stof van haar wegvagen en zal haar tot een gladde steenrots maken. Zij zal in het midden der zee zijn tot uitspreiding der netten; want ik heb het gesproken, spreekt de Heere Heere;en uwe steenen en uw hout en uw stof zullen zij in het midden der wateren werpen... Ja, ik zal u maken tot een gladde steenrots; gij zult zijn tot uitspreiding der netten, gij zult niet meer gebouwd worden, want Ik, de Heere, heb het gesproken, spreekt de Heere Heere.' Ezech. 26 : 4—14.

Onmiddellijk nadat deze profetie gesproken was, belegerde Nebucadnezar Tyrus en nam de stad in na een worsteling van dertien jaren en verwoestte haar, en bracht een onheil over de stad en haar inwoners."

Hier sprong een der toehoorders op.

„U kunt niet bewijzen, dat de profetie vóór Nebucadnezars tijd was geschreven. Volgens uw eigen verklaring was Ezechiël tijdgenoot van den koning."

„Juist," stemde David Dare toe. „Hoewel ik persoonlijk geloof,

dat de voorzegging was gedaan voordat Nebucadnezar Tyrus belegerde, zoo zal ik toch niet louter naar deze belegering verwijzen. Ofschoon de profetie begon met de belegering door den koning van Babylon, zoo zag deze voorzegging toch meer dan tweeduizend jaar vooruit, zooals wij zullen zien.

Merk op, dat, terwijl de ruïnes van de oude stad na Nebucadnezar bleven staan, de profetie verklaarde, dat het bouwmetaal en de steenen en zelfs het stof in zee geworpen zouden worden, een kale rots overlatend, die gebruikt zou worden tot uitspreiding der netten.

Deze voorzegging was nog niet vervuld door den koning van Babel en het scheen onwaarschijnlijk, dat ze ooit vervuld zou worden; want, wanneer Nebucadnezar in zijn groote woede er niet aan gedacht had, wie zou er dan aan denken de ruïnes van een verwoeste stad op een gewelddadige manier te vernietigen? Het zou de grootste waanzin geweest zijn. Maar intusschen wachtte de profetie op haar vervulling.

Twee en een halve eeuw gingen voorbij, en nog steeds stonden daar de ruïnes, een tarding van de nauwkeurigheid der profetie. Toen bracht Alexander de Groote schrik en ontsteltenis in het Oosten. In 332 v. Chr. rukte hij snel op, om het nieuwe Tyrus aan te vallen. Toen hij de kust bereikte, zag hij de stad, die hij wilde innemen. Een breede strook water scheidde hem daarvan, want de stad was op een eiland gebouwd. Alexanders aanvalsplan was spoedig gemaakt, en werd met spoed uitgevoerd. Hij nam de muren, torens, het bouwmetaal en de tot puin vervallen huizen en paleizen van het oude Tyrus, en bouwde daarmede een stevigen dam naar de stad op het eiland. Zoo veel metaal was daarvoor noodig, dat zelfs het stof van den grond werd bijeengeschraapt en in zee geworpen."

Toen de andere heer niets zeide, stond de heer Emerson op om te spreken.

„Ik geef toe, dat uw verklaringen over Tyrus waar zijn, maar wat doet het er toe? Het zal voor u onmogelijk zijn te bewijzen, dat de veronderstelde profetie geschreven was vóór de gebeurtenissen waarover zij spreekt. Op zoo'n grooten afstand der gebeurtenissen zijn drie of vier eeuwen maar een bagatel. Uw argument is verre van overtuigend en ik voor mij geloof, dat het boek Ezechiël na Alexanders tijd geschreven werd."

David Dare glimlachte: „Wellicht heeft het feit, dat de gebeurtenissen met de voorzegging overeenstemmen, veel met uw conclusie te maken."

„En misschien," antwoordde de heer Emerson vinnig, „heeft het feit, dat de geschiedenis de voorzegging van Ezechiël bevestigt,

veel te maken met uw geloof, dat de voorzegging het eerst was geschreven. Mijn stelling heeft meer grond dan de uwe en is logischer."

"U ziet drie onjuistheden in uw redeneering over het hoofd," repliceerde de heer Dare. „Ten eerste verklaart de Encyclopaedia Britannica, 14e uitg. Dl. IX, blz. 13 en 14, onder het onderwerp Ezechiël met nadruk, dat het boek Ezechiël geschreven werd tus-schen 586 en 450 v. Chr. en dit is het meest critische overzicht. Dus, in overeenstemming met de sceptische lezing, gaat de profetie de gebeurtenis honderd en achttien jaren vooraf. Maar wij willen de tweede moeilijkheid bespreken.

Wanneer gij beweert, dat Ezechiël *voorgeeft te voorzeggen* wat in werkelijkheid geschreven was *na* de gebeurtenis, die profetisch wordt omschreven, dan maakt ge een boek van overigens hooge zedelijke waarde tot een zeer onvolmaakt boek, waarin bedrog van de laagste soort te vinden is.

Maar, meneer Emerson, buiten deze twee onjuistheden, is er nog een derde in uw standpunt, dat geen scepticus kan doen verdwijnen.

Terwille van uw bewering, zal ik aannemen, dat het boek was geschreven, laat ons zeggen, 330 v. Chr. Daarmede kunt u toch instemmen." De heer Emerson knikte bevestigend.

„Misschien vergeet u, dat er naast de verwoesting nog andere bijzonderheden in de voorzegging genoemd worden. In sommige profetieën werden steden verwoest en herbouwd. Dat was het lot van Jeruzalem, dat nog bestaat.

De derde onjuistheid in uw lezing is, dat het oude Tyrus niet meer opgebouwd zou worden. Dit Goddelijk oordeel is door de eeuwen heen een uitdaging geweest voor iederen ongelovige op aarde. God heeft twintig eeuwen lang een iegelijk uitgedaagd om deze stad te herbouwen en zoo Zijn woord te weerleggen."

„Ik heb nog nooit zoo iets gehoord," riep de heer Emerson vol verbazing uit, „meent u dat ernstig?"

„Zeker," antwoordde Dare, „ik ben nog nooit zoo ernstig geweest. Ik zal u hierna vertellen, hoe den Bijbel te weerleggen."

HOOFDSTUK IV

HOE DEN BIJBEL TE WEERLEGGEN

De verklaring van David Dare, dat hij kon vertellen, hoe den Bijbel te weerleggen, schokte sommige van zijn toehoorders. Eenige Christenen keken daarvan op en brachten dit onder woorden. Ongelooivgen waren verbaasd.

De heer Emerson stond op en sprak: „Wilt u ons daarmee zeggen, dat u toestemt, dat de Bijbel weerlegd kan worden?”

„Integendeel, ik geloof niet, dat welk deel van den Bijbel ook, weerlegd kan worden.” glimlachte de heer Dare.

„Maar u zei toch, dat u wilde aantonen, hoe hij weerlegd kan worden?” hield de heer Emerson vol.

„Ja, en dat zal ik ook doen.”

„Uw verklaringen klinken tegenstrijdig, maar laat ons hooren wat u te zeggen heeft.”

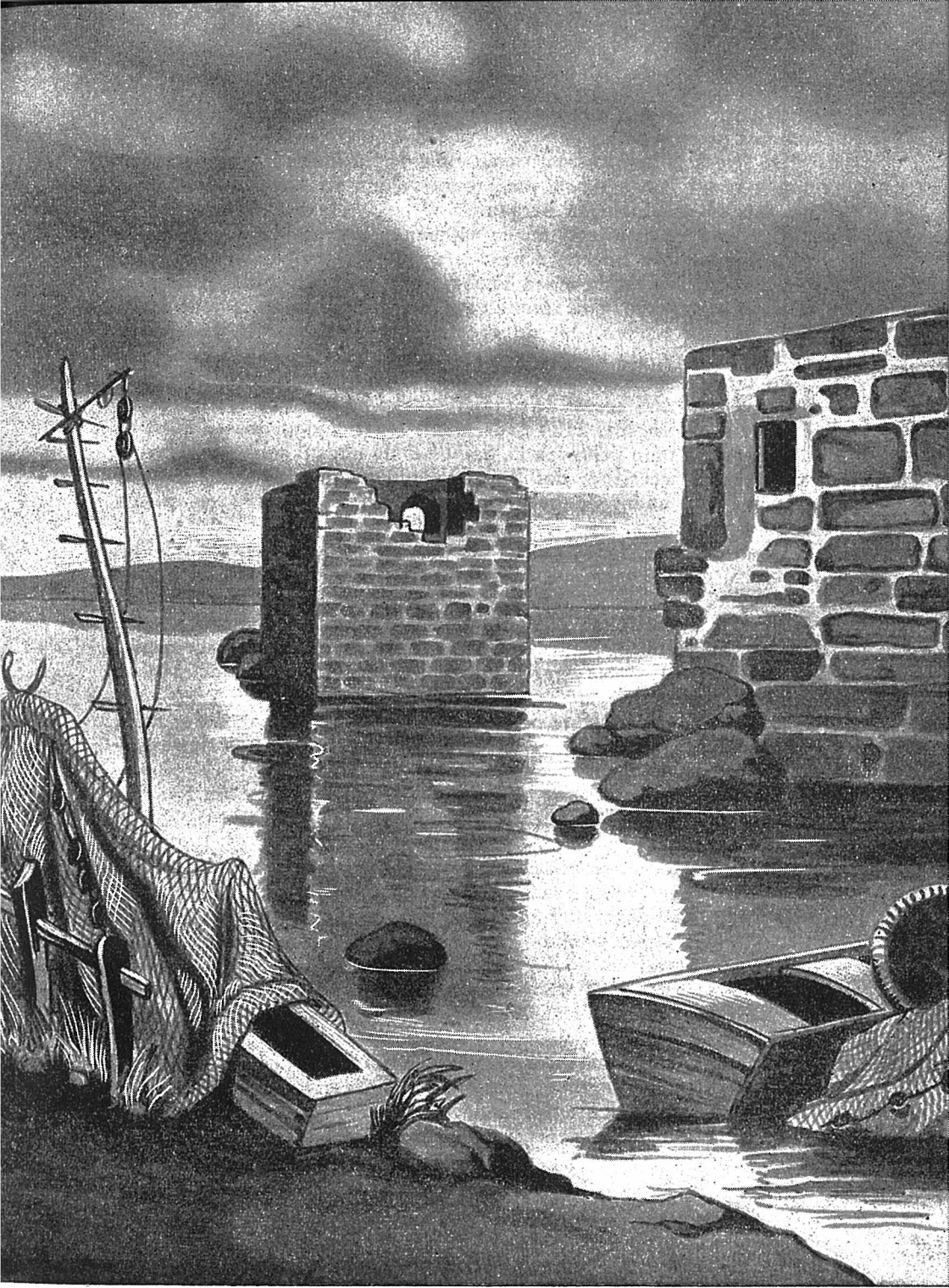
„God zelf heeft niet alleen uitgedaagd om Zijn voorzeggingen te weerleggen, maar Hij heeft zich ook de moeite gegeven, u te zeggen hoe u dat moet doen. Dag in dag uit is Tyrus een uitdaging geweest voor elken ongelooivge. 'Gij zult niet meer gebouwd worden, want Ik, de Heere, heb het gesproken,' zegt de profetie. Lees het voor uzelf in Ezech. 26 : 14. De reden, waarom het niet herbouwd kan worden, is hier gegeven. Hier is een proef, die God den snoevenden ongelooivge heeft gegeven. De eenvoudige proef om opnieuw een stad te bouwen. Door dit te doen zou men den Bijbel kunnen weerleggen.

En hiermede wordt niets ongehoords gevraagd. Vele steden zijn in het verleden herbouwd. Zelfs Rome verrees weer, nadat Nero de stad verbrand had, om zichzelf poëtische inspiratie te verschaffen.

Dat een stad in een verrassend korten tijd door eenige energieke mannen kan worden gebouwd, werd kort geleden bewezen, toen een moeras door één man in twee jaar werd getransformeerd in de moderne stad Longview, Washington. Ik heb persoonlijk de stad bezocht en de verbazingwekkende daad bewonderd.

Eén dollar van elken ongelooivge in Engeland en Amerika zou voldoende zijn om Tyrus te herbouwen en op die wijze voorgoed de reputatie van den Bijbel te vernietigen dat het een boek vol waarheid is. Waarom zou men geen kolonie van ongelooivgen stichten op het terrein van het oude Tyrus, om aldaar op moderne leest de visscherij te beginnen en aldus een antwoord te geven op Gods

De huidige ruïnes van Tyrus bevestigen de juistheid der Bijbelsche profetieën

uitdaging: 'Gij zult niet meer gebouwd worden, want Ik, de Heere, heb het gesproken.'

De streek is bewoonbaar, want ruim $4\frac{1}{2}$ miljoen l. water stroomt dagelijks uit bronnen, en vruchtbare velden strekken zich wijd uit tot aan de verafgelegen bergen.

Hoe kan een profeet, nu er millioenen overtuigde ongeloofigen zijn, die tallooze boeken schrijven om den Bijbel te weerleggen, den adembenemenden moed hebben, om zulk een uitdagende profetie uit te spreken. Gedurende twee duizend jaren heeft geen scepticus durven zeggen, dat de voorzegging niet waar is. Inderdaad vertelt Volney, de Fransche scepticus, dat hij bij een bezoek aan dit plaatsje visschers waargenomen had, die hun netten op de rotsen droogden, precies zooals de profeet gezegd had, dat zij zouden doen. (Travels, dl. II, blz. 212) Ieder jaar, iederen dag, iedere minuut, dat Tyrus in puin gebleven is, heeft het de uitdrukkelijke verklaring van sceptici weerlegd, dat Bijbelsche voorzeggingen vaag zijn, of gedaan zijn, nadat de gebeurtenissen, die zij voorzeggen, plaats hadden gevonden.

Goed geraden, zegt u, maar dat is geen voldoende antwoord. Het is vooral onvolkomen met het oog op het feit, dat niemand buiten den Bijbel ooit vooruit een berekening gemaakt heeft over honderden jaren betreffende eenige stad op aarde. Hoe komt het, dat alleen schrijvers der Bijbelboeken in staat zijn, met perfecte nauwkeurigheid tot tweeduizend jaren toekomstige gebeurtenissen te gissen, zonder zich te vergissen?"

De heer Emerson stond op en riep: „Het ligt in den aard der zaak, dat een schrijver, die een verwoeste stad ziet, beweert en dus voorspelt, dat zij nooit meer herbouwd zal worden.”

„Zoo'n veronderstelling, hoe voor de hand liggend ook, zou den profeet onmiddellijk in ernstige moeilijkheden gebracht hebben,” antwoordde de heer Dare.

„Ter illustratie: Ezechiël wijdde zijn aandacht aan de oudere zusterstad van Tyrus, slechts dertig mijl daarvan verwijderd. Eeuwen lang was deze stad in macht achteruitgegaan, terwijl Tyrus nog straalde in de pracht van haar hoogtij. Als wij uw standpunt aannemen betreffende den tijd van Ezechiël, dan bekrachtigt dit slechts ons argument, want terwijl Sidon nog in een toestand van verval verkeerde, werd zij ingenomen door Artaxerxes Ochus, koning van Perzië, in 351 v. Chr. *en verwoest!*

Welnu, volgens uw theorie, mijnheer Emerson was het boek Ezechiël nog later geschreven, minstens na Alexanders tijd; wanneer de profeet in 330 v. Chr. dus naar den schijn oordeelde, zooals gij beweert, zou hij volkomen vergetelheid als het onvermijdelijk lot van

Sidon uitgesproken hebben, want niets scheen meer zeker te zijn, dan haar volkomen vernietiging. Maar Sidon bleef bestaan, en heeft nu zelfs tienduizend inwoners. Laat ons de woorden van den profeet Ezechiël lezen. (hoofdst. 28 : 20—23)

'Wijders geschiedde des Heeren woord tot mij, zeggende: Menschenkind, zet uw aangezicht tegen Sidon en profeteer tegen haar, en zeg: Zoo zegt de Heere Heere: Zie, ik ben tegen u, o Sidon! (Eng. Vert.) ...Want Ik zal de pestilentie in haar zenden, en bloed op hare straten, en de verslagenen zullen vallen in het midden van haar, door het zwaard, dat tegen haar zal zijn van rondom.'

Merk op, dat het oordeel van Sidon geen volslagen uitdelging was, zooals van Tyrus, maar slechts bloed in haar straten, verslagenen in haar midden, het zwaard steeds tegen haar. Ondanks het feit, dat geen andere stad op aarde, Jeruzalem misschien uitgezonderd, zooveel geleden heeft, zoo vaak verwoest en herbouwd is, is Sidon tot op dit oogenblik onafgebroken blijven bestaan.

Welnu, veronderstel dat Ezechiël had gezegd, dat beide steden Tyrus en Sidon verwoest en nooit weer opgebouwd zouden worden, dan zou elkeen van de tienduizend inwoners van Sidon het levende bewijs zijn van de valsheid van de profetie.

Veronderstel verder, dat de profeet had gezegd, dat Tyrus zou blijven bestaan, maar veel zou moeten lijden, en dat Sidon geheel verwoest en nooit weer opgebouwd zou worden, hoe zou de scepticus met recht spotten over het feit, dat Gods Woord beweert dat zijn voorspellingen juist zijn.

Hoe kwam het toch, dat de profeet in beide gevallen zich niet vergist heeft? Hoe komt het, dat de stad, die nooit weer gebouwd werd, de stad is, waarvan dit werd voorspeld en dat de stad, die door de eeuwen heen veel te lijden heeft gehad, de stad is, waarvan de profeet gezegd had, dat ze ook tot aan het eind der wereld zou blijven bestaan?

Nu ik dit tot uw tevredenheid heb uitgelegd, heb ik nog een vraag, die lastiger is, die beantwoord moet worden. Het zou mogelijk geweest zijn dat Sidon, evenals tal van andere oude steden, in vergetelheid was geraakt, dat zij zelfs den zwaksten vijand niet zou kunnen weerstaan en niemands hebzucht zou hebben opgewekt. Hoe wist Ezechiël dat zij, vele vreeselijke ervaringen ten spijt, een krachtig bolwerk zou blijven, waarom eeuw na eeuw gevochten zou worden en van den eenen veroveraar op den anderen zou overgaan?"

De heer Emerson antwoordde: „Deze twee steden waren welbekend en machtig, maar ten tijde der voorzeggingen teekende het noodlot zich reeds af, dat zich over haar zou voltrekken. De voor-

zeggingen blijken heel accuraat te zijn, maar gij kunt uw stelling, dat de Bijbel waar is, op zulk een zwakke basis niet documenteeren."

„Zeker niet en dat ben ik ook niet van plan," hernam de heer Dare. „Het is niet moeilijk een profetie aan te halen, die iederen toets uwerzijds kan doorstaan. U beweert, dat Tyrus en Sidon zelve reeds eenigszins lieten zien welk lot haar deel zou worden. Wij zullen een stad als voorbeeld nemen, waarvan dit onmogelijk gezegd kan worden. Neem uit de talrijke voorzeggingsen op dit gebied, twee oordeelen gesproken over Askelon, een stad, die nauwelijks minder beroemd was, dan de twee die we juist in beschouwing hebben genomen. Askelon zou 'een verwoesting' (Eng. vertaling 'a desolation') zijn (Zef. 2 : 4). 'Askelon zal niet bewoond worden'. (Zach. 9 : 5)

Deze stad werd in 1800 v. Chr. gesticht en stond ten tijde van Christus op het toppunt van haar macht. Gij kunt dus niet beweren, dat het lot, dat haar boven het hoofd hing, tijdens de voorzegging duidelijk was voor den waarnemer. Maar hoe staat het daar nu mee?

Sta mij toe uit de veertiende uitgave van de Encyclopaedia Britannica, dl. II, blz. 544 aan te halen: 'Nu een verlaten streek aan de zee kust, twaalf mijlen noordelijk van Gaza... verbrijzelde zuilen en overblijfsels van verwoeste gebouwen en gebroken muren, die zich op het door het zand bedolven terrein spookachtig verheffen, getuigen meer dan genoeg van vervlogen pracht... Het land er om heen is vruchtbaar... wijnstokken, olijven en een verscheidenheid van vruchtboomen bloeien hier.'

Merk op, dat deze wereldbekende autoriteit bij het beschrijven van den tegenwoordigen toestand van Askelon hetzelfde woord van den profeet gebruikt, nl. 'verlaten'. De profeet aanschouwde vijf en twintig honderd jaar geleden, wat de historicus nu ziet en beiden gebruiken hetzelfde woord, om den uiteindelijke toestand van die stad te beschrijven. Maar we zullen dezelfde autoriteit nogmaals laten spreken: 'Askelon was de geboorteplaats van Herodes de Groote, die haar met prachtige gebouwen verfraaide. In den Romeinschen tijd was zij een bekend centrum van Grieksche geleerdheid. Zij werd ook de zetel van een bisdom. Van 104 v. Chr. was zij gedurende vier en een halve eeuw een oppidum liberum (vrije universiteit) van het Romeinsche keizerrijk.

In strijd dus met de Bijbelsche voorspellingen, nam de stad honderden jaren na de voorzegging in belangrijkheid toe.

In 636 n. Chr. ging zij over in handen der Arabieren. Gedurende de kruistochten was zij de sleutel tot Zuid-West Palestina. Boudewijn III. veroverde haar na een belegering van zes maanden in

1153. Zij was dus vijftien eeuwen, nadat de profet haar verwoesting had voorzien, nog een zeer machtige stad. Gedurende de volgende honderd jaren is haar geschiedenis met bloed geschreven. Eindelijk, in 1270 verwoestte Sultan Beibars haar versterkingen en versperde haar haven met steenen. De sierlijke torens van Askelon liggen dus reeds zeshonderdzestig jaren in puin, een beeld van verlatenheid toonend, en de ruïnes binnen haar muren bieden geen enkel menschelijk wezen een schuilplaats.

Maar veronderstel, dat Askelon, evenals Sidon een bloeiende stad was, of veronderstel, dat de voorzeggingen niet waren uitgekomen, met welken nadruk zouden ongeloovigen dan heenwijzen naar dat feit. Is het voorspelde evenwel uitgekomen, dan moeten we dat ook eerlijk onder oogen zien. De Bijbel zegt: 'En veracht de profetieën niet, maar *beproeft ze alle.*' 1 Thess. 5 : 20, 21 (Volgens een Engelsche vertaling)

Gij veracht ze, maar beproeft ze niet. Hier zijn drie steden. De profeten voorzeiden hun toestand waarin zij zich thans bevinden. Hoe gij het ook verklaren wilt, toch blijft het een feit, dat de profetieën waar zijn."

De heer Emerson nam de gelegenheid waar om te spreken. „U heeft drie steden uitgekozen. Als de Heere de Auteur is der voorzeggingen vertelt Hij ons natuurlijk eveneens van heele volkeren. En de voorzeggingen moesten dan gegeven zijn in een tijd, waarin het onmogelijk zou lijken om de toekomst vooruit te berekenen; en ze moesten tot op heden reiken."

„Uw voorstellen zijn aannemelijk. Uit de verschillende voorbeelden die uw toets kunnen doorstaan, zullen we dat van het oudste land ter wereld kiezen — het voorbeeld van Egypte."

HOOFDSTUK V

EGYPT E DOET DEN ONGELOOVIGE VERSTELD STAAN

„Gij zijt het allen eens,” zeide David Dare toen de heer Emerson ging zitten, „dat Tyrus, Sidon en Askelon thans precies zoo zijn als de Bijbel deze plaatsen profetisch geschilderd heeft. Maar gij zult niet toestemmen of gij zijt nog niet overtuigd, dat dit geheimzinnig vooruitblikken toegeschreven moet worden aan een bovennatuurlijke gave.

Toch weet gij, dat terwijl het verleden en het heden hun schatten prijsgeven, de dag van morgen zich als achter een scherm verbergt.

Laat ons gedurende deze lezingen altijd in gedachten houden, hoe begrensd de meest vooruitziende blik van den schrandersten staatsman is. Het is mogelijk, dat in den loop der geschiedenis eeuwen lang zich geen schokkende gebeurtenissen voordoen, zoodat scherpzinnige denkers het eens zijn, dat ze die gebeurtenissen niet kunnen definieeren. Dan, onvoorzien, kan een enkel mensch, zooals Mohammed of Luther den heelen gang der geschiedenis veranderen; of zooals Watt of Edison of de gebroeders Wright, een omwenteling brengen in de beschaving.

De profetieën, die ik reeds geciteerd heb, zijn positief, nauwkeurig en waar tot in het kleinste onderdeel, maar we staan pas op den drempel van den grooten profetischen tempel.

Toen Jesaja, Jeremia en Ezechiël leefden, was Egypte reeds zoo oud, dat het prat ging op een langere ononderbroken reeks van koningen dan welke andere natie ook. Voor Ezechiël lag de opkomst van Egypte even ver in het verleden, als voor ons het begin van het Christelijk geloof.

De profeten van dien tijd, 600 v. Chr. kenden Egypte als de graanschuur der wereld, beroemd in wetenschappen, in kunsten, in luxe en pracht, vooraanstaande in beschaving. Vele eeuwen lang waren de met recht beroemde Egyptische pyramiden het symbool geweest van een land, dat niet ten onder kon gaan.

Evenals haar monumenten scheen Egypte den tand des tijds uit te dagen. Aan het vuur, dat in haar hart brandde, hadden alle volken de lamp der kennis aangestoken. Het land was zich wel bewust van zijn macht en kon bogen op een wijsheid van eeuwen her. Voor het oog van den natuurlijken mensch, geleerde of philo-

soof, was er geen wolkje aan den horizon, dat de rust en macht van Egypte kon verstoren.

In een tijd, toen alle andere menschen oordeelende naar analoge gevallen haar vrijwel oneindigen voorspoed voorzeggd zouden hebben, voorspelden Jesaja (hoofdst. 19) en Ezechiël (hoofds. 29 en 30) vele verbazingwekkende dingen over haar, die verder reikten dan tweeduizend jaren na hun dood!

Wanneer gij thuishkomt, leest dan deze hoofdstukken zorgvuldig, daar ieder vers zoo verbazend veel te zeggen heeft. Ik zal slechts enkele zeer opvallende verklaringen citeeren.

In enkele woorden voorspelde Ezechiël een historisch gebeuren, dat 2500 jaar overspande en waarvoor heel wat boeken noodig zouden zijn om die historie te beschrijven. Ik citeer Ezech. 29 : 14, 15; 30 : 6, 7; 32 : 15; 30 : 12, 13.

'En aldaar zullen zij een nederig koninkrijk zijn. En het zal nederiger zijn dan alle andere koninkrijken en zich niet meer verheffen boven de Heidenen; want Ik zal hen verminderen, dat zij niet zullen heerschen over de Heidenen.' 'De hoovaardij harer sterkte zal nederdalen... En zij zullen verwoest worden in het midden der verwoeste landen en hare steden zullen zijn in het midden der verwoeste steden.' 'Als Ik Egypteland zal hebben gesteld tot een verwoesting en het land van zijne volheid zal woest zijn geworden.' 'En Ik zal... het land verkoopen in de hand der boozen; en Ik zal het land met zijne volheid verwoesten door de hand der vreemden: Ik, de Heere, heb het gesproken... En er zal geen vorst meer zijn uit Egypteland.'

Elke zin van de verzen, die ik geciteerd heb, is vol beteekenis. De vloek van Edom en Chaldea en Babel bestond in algeheel ondergang, maar het lot van Egypte zou anders zijn. Het onverbiddelijke decreet sprak van voortdurenden achteruitgang en verval. Het zou als volk blijven bestaan, maar het zou geen vooraanstaande plaats innemen. Integendeel, het zou door wreede vreemdelingen overheerscht worden.

Wij hebben den toestand van Egypte slechts zeshonderd jaar later na te gaan, om te zien, dat deze profetie niet het resultaat kon zijn van menschelijke overleggingen. In de dagen van Christus wees niets er op, dat de tijd van Egypte voor goed voorbij was. Het land was nog steeds heel machtig.

Na de nederlaag van Antonius vond Augustus zoo'n grooten rijkdom in Egypte, dat hij hiervan alle achterstallige schuld van zijn legers betaalde, benevens alle schulden die hij gedurende den oorlog gemaakt had. Nadat hij Egypte naar willekeur had uitgeplunderd, leek Egypte hem nog zoo'n kracht toe, dat hij bang was het be-

stuur aan een of anderen krachtigen potentaat op te dragen, opdat daaruit geen tegenstander van hem zou groeien. Daarom gaf hij de regeering in handen van Cornelius Gallus, iemand van heel lage afkomst. Hij weigerde Alexandrië een stadsbestuur en verklaarde alle Egyptenaren onbekwaam om toegelaten te worden tot den Senaat van Rome.

En gedurende meer dan zeshonderd jaar bleef Alexandrië de eerste stad in het Romeinsche keizerrijk, ook wat handel en bloe. betreft. Zeker zullen de twijfelaars van dien tijd de profetie van Ezechiël met een spottenden glimlach gelezen hebben.

Honderd jaar later was Egypte nog zoo machtig, dat de Mohamedaansche horden, hoewel arrogant door hun aanhoudende overwinningen, aarzelden haar aan te vallen. Toen Remus en Romulus Rome stichtten, was Egypte bijna tweeduizend jaar oud, Rome nam toe in macht, veroverde de wereld, inclusief Egypte, en werd op zijn beurt door de barbaarsche stammen uit het Noorden veroverd. Maar Egypte bleef rijk en dicht bevolkt. Eindelijk besloten de Arabieren het land aan te vallen. De gedenkwaardige belegering van Alexandrië duurde veertien maanden, waarin de Arabieren drie en twintigduizend man verloren. En dan was de verovering nog het gevolg van verraad in eigen kring. De aanblik van de pracht en den rijkdom der stad vervulden de overwinnaars met verbazing.

De verwoesting van de beroemde Alexandrijnsche bibliotheek door brand was een wereldramp. Haar vernietiging voorzag de Arabieren voor zes maanden van brandstof. De rijkdom van Alexandrië was een kenmerk van de rijkdom en kracht van het geheele Egyptische volk. Het zou voor de Arabieren, ondanks hun dapperheid als krijgslieden, onmogelijk geweest zijn het land in te nemen en te behouden, had het volk, diep gebukt onder de wreede onderdrukking van zijn Grieksche meesters, zichzelf niet in de armen van de invallers geworpen.

Hoewel de profetie zich traag scheen te vervullen, zoo was de uitkomst toch zeker. Steeds meer en meer raakte het land in verval. Laten we aan de hand van ongelooovige schrijvers, zooals Volney en Gibbon, de geschiedenis nagaan.

'Dit is de toestand van Egypte,' zegt Volney in zijn 'Travels', dl. I, blz. 74, 103, 110, 193. 'Drie en twintig honderd jaren geleden beroofd van haar natuurlijke eigendommen, heeft zij haar vruchtbare velden achtereenvolgens ten prooi zien vallen aan de Perzen, Macedoniërs, Grieken, Arabieren, en ten laatste aan de Tartaren, ook wel genoemd Ottomaansche Turken. De Mamelukken, als slaven verhandeld en als soldaten gebruikt, kregen de macht in handen en kozen een aanvoerder.

Was hun eerste vestiging al een eigenaardige gebeurtenis, zoo was het verloop niet minder buitengewoon. Zij zijn vervangen door slaven, die ingevoerd zijn uit hun eigen land. Hun methode van verdrukking is systematisch. Alles, wat de reiziger ziet, herinnert hem er aan, dat hij in een land van slavernij en tyrannie is."

Aldus getuigen ongeloovige historici van het feit, dat Egypte gedurende de laatste vijfhonderd jaar vervallen en geworden is, wat de profeet van haar gezegd heeft, nl. de nederigste van alle koninkrijken en bestuurd door de hand van vreemdelingen.

En let hier vooral op: niet eerder dan in den modernen tijd, kon de verbazingwekkende nauwkeurigheid van deze profetie gewaardeerd worden. Hoe meer feiten wij hebben om deze profetie te toetsen, hoe waarachtiger zij zich toont. Is hier iemand aanwezig, die beweert dat Egypte anders is, dan Ezechiël het land heeft afgebeeld? Hoe verklaart gij dan het feit, dat Ezechiël gelijk heeft, wat gij toch moet beamen?"

De heer Emerson stond nogmaals op. „De schrijver had opgemerkt, dat volken na verloop van tijd werden overwonnen en slaven werden van hun meesters. Hij had Babel en Assyrië, zoowel als kleinere koninkrijken, in de macht zien komen van anderen. Ofschoon Egypte oud en nog machtig was, redeneerde hij, dat ook zij op haar tijd het lot van anderen moest deelen."

„Maar meneer Emerson, u ziet een belangrijk punt in uw argumenten over het hoofd: Egypte deelde niet in het lot van de anderen. Babel, Assyrië en andere volken werden geheel verwoest. Had Ezechiël zijn profetie daarop gebaseerd, dan zou hij gezegd hebben, dat Egypte hetzelfde lot zou ondergaan als de natiën, die reeds onder den voet waren geloopen.

Welnu, veronderstel eens, dat Ezechiël gezegd had, dat Egypte evenals Babel en Chaldea geheel verwoest zou worden, hoe zouden de ongeloovigen dan gejubeld hebben; hoe zouden zij het feit onderstrept hebben, dat het hedendaagsche Egypte veel dichtbevolkte steden en een verscheidenheid van bewoners heeft, die tot in de millioenen loopt. Maar waagt de ongeloovige het nu om ons één enkele profetie aan te toonen over Egypte, die niet in vervulling gegaan is?"

„Heeft u al de profetieën genoemd?" vroeg de heer Emerson.

„Ik heb het onderwerp slechts in groote lijnen geschetst. Ik wil uw aandacht op twee of drie zeer wonderlijke profetieën aangaande Egypte vestigen," antwoordde de heer Dare. „Ik besef dat sommigen der aanwezigen zullen vinden, dat het bestudeeren van de geschiedenis van het oude Egypte een saaië, een onbevredigende

manier is om God te zoeken. Ik doe dit echter, omdat God Zelf ons heeft gezegd, dat, wanneer wij de profetieën trouw onderzoeken, wij tot Hem geleid zullen worden.

Tenslotte moet het ons allen bijzonder interesseeren, of er inderdaad vijf en twintig honderd jaar geleden personen bestonden, die vooruit konden zien tot op onzen tijd en heel nauwkeurig het lot van de steden en naties van dezen tijd konden voorspellen.

Ik vestig nu uw aandacht op Ezechiël 30 : 13. „Zoo zegt de Heere Heere: Ik zal ook de drekgoden verdoen en de nietige afgoden doen ophouden uit Nof.' (Memphis, Eng. Vert.)

Merk op, dat deze woorden speciaal gesproken zijn door den Heere. Wanneer de profetie zich niet zou vervullen, zou er geen verontschuldiging zijn.

Welnu, het is een eigenaardig feit, dat Memphis door Menes gesticht, bekend stond als 'de groote tempelstad' van Egypte. Een onwaarschijnlijker feit dan de vernietiging van de afgoden en beelden van Memphis kan men zich haast niet voorstellen, want —

1. Het klimaat van Egypte, waar het nooit regent, houdt duizenden jaren alles wat in haar bodem is begraven, in perfecten staat.
2. In alle andere steden van Egypte, of ze nu ruïnes zijn of nog bloeien, worden afgoden en beelden in grooten overvloed gevonden. Thebe, de vroegere hoofdstad van Egypte, dat reeds een ruïne was toen Memphis nog in haar volle pracht was, heeft ze volop.
3. Bij de geboorte van Christus, zeshonderd jaar nadat de profeet leefde, scheen de vervulling der profetie nog onmogelijker, want Memphis was uitgestrekt en dicht bevolkt, Alexandrië was de eenige Egyptische stad, die haar in afmetingen overtrof.
4. En twaalfhonderd jaar nadat de profeet leefde, was Memphis de residentie van den gouverneur van Egypte. Zooals gij ziet, was het onmogelijk voor den profeet, deze profetie te hebben geschreven na de gebeurtenissen.
5. En in de dertiende eeuw vertelt Abdul-Latif, een Arabische reiziger, van de prachtige werken, die het intellect verstedeld doen staan en die door geen pen beschreven kunnen worden. Dus achttienhonderd jaar na de profetie had de voorzeggung zich nog steeds niet vervuld, en..."

De heer Emerson stond op en David Dare brak plotseling af en wachtte wat hij zeggen zou.

„Mijnheer Dare,” zeide hij, „Ik merk op, dat uw profetieën lange, zeer lange tijdsperioden overspannen. Duizend tot tweeduizend jaren zijn noodig om te laten zien, dat uw profetieën waar zijn. Welnu, als er genoeg tijd gegeven wordt, moet iedere profetie over de verwoesting van een stad of een volk wel in vervulling gaan. Aangezien dus deze profetieën ongeveer vijf en twintig honderd jaren geleden gesproken werden, hebben ze voldoende tijd gehad om in vervulling te gaan. Dat is toch niet zoo wonderlijk?”

Een instemmend applaus toonde, dat men het in de zaal grootendeels met den heer Emerson eens was. Lucie leunde voorover en klopte goedkeurend op de hand van haar vader, terwijl George hem toeknikte.

„Ik hoopte, meneer Emerson, dat u een dergelijke opmerking zou maken,” antwoordde de heer Dare, toen het applaus bedaarde. „Uw eigen argument is het bewijs, dat u de vervulling niet in twijfel trekt; dat u niet beweert, dat de profetie na de gebeurtenis was geschreven, noch, dat er met de feiten gegoocheld is, om de profetie waar te maken. De toehoorders zullen willen opmerken, dat, wanneer de vervulling van de profetie vlak bij den datum van de profetie ligt, er al gauw gezegd zou worden, dat de profetie na de vervulling moet uitgesproken zijn. En als de vervulling tweeduizend jaar na de voorzegging plaats vindt, dan gaat men zeggen, dat iedere profetie wel eens in vervulling zal gaan, als er maar genoeg tijd voor gegeven wordt.

Maar deze theorie ten spijt, kunnen sommige profetieën die reeds genoemd zijn en andere die nog genoemd zullen worden, niet op deze eenvoudige manier verklaard worden en —”

„Kunt u een overtuigend voorbeeld geven?” vroeg de heer Emerson.

„Memphis zelf, de stad die we onder beschouwing hadden, is een goed voorbeeld, want de tijd heeft de afgoden en beelden van andere Egyptische steden, die even oud zijn, niet vernietigd. Maar luister naar deze woorden van Mej. Amalia B. Edwards, Egyptologe, in haar boek 'Duizend mijlen den Nijl op', blz. 97-99: 'En dit is alles, wat van Memphis, de oudste stad, overgebleven is: wat puinhoopen, een dozijn of wat gebroken beelden, en een naam... Waar zijn de geweldige bouwvallen die zelfs in de middeleeuwen zich uitstrekten over een oppervlakte van ongeveer een halve dagreis ver? Men kan nauwelijks gelooven, dat hier ooit een bloeiende stad bestaan heeft, noch kan men begrijpen, dat ze zoo geheel van den aardbodem is weggevaagd.'

Maar laten we nu eens aannemen, dat alleen het tijdsverloop

noodig was om de vervulling te verwezenlijken. Richt nu uw aandacht op Ezechiël 30 : 12: „Ik zal het land verkoopen in de hand der boozen.” Dit spreekt toch duidelijk van een zekere overgave in de handen van een vijand, precies zooals slaven werden verkocht. De slaaf heeft geen rechten, de booze geen genade.

Volney, de Fransche godloochenaar, die dit geheele land doorreisde, noemt Egypte 'het land van slavernij en tyrannie'. Malte-Brun, een andere reiziger, schrijft over de despotische heerschappij van de ruwe heerschers van Egypte.

De geschiedenis van Egypte gedurende de laatste achttienhonderd jaren is slechts een verbazingwekkend commentaar op de woorden 'Ik... zal het land verkoopen in de hand der boozen.' Overal waar men komt wordt dit ten volle gezien."

De heer Emerson viel hier in de rede: „Men kan gemakkelijk voorspellen, dat booze menschen zullen regeeren. Bijna alle heerschers van het verleden en vooral overwinnaars kan men daaronder rangschikken."

„Juist," antwoordde de heer Dare. „Ik ben blij, dat u de waarheid van de voorzegging erkent, hoe uw verklaring ook moge zijn. Laten we echter in dit verband een andere profetie bezien in hetzelfde vers: 'En Ik zal het land met zijn volheid verwoesten door de hand der vreemden.'

Geen enkele keer, in al de voorbijgegane vijf en twintig honderd jaar werd Egypte door een eigen vorst geregeerd, maar altijd, zonder zelfs één enkele uitzondering om den regel te bevestigen, is Egypte een onderworpen volk geweest, bestuurd door vreemden — Perzen, Grieken, Romeinen, Byzantische Grieken, Turken, Franschen en Engelschen — *altijd vreemdelingen*, zooals is voorspeld.

Nu, hier is een profetie, waar de tijd toe heeft bijgedragen om haar te bevestigen. Want andere, onderworpen naties hebben hun juk afgeworpen, zijn gegroeid in macht en hebben uiteindelijk hun vroegere meesters tot hun slaven gemaakt. Hoe wist de profeet, dat de Egyptenaren nooit de macht over hun bestuur terug zouden winnen?

Maar dit is niet alles. In het volgende vers zegt de profeet verder: 'En er zal geen vorst meer zijn uit Egypteland.'

Dit was ook een voorzegging, die ieder jaar kans liep weerlegd te worden, want als een volk een regeering waard bleef, was te verwachten dat in Egypte evenals in andere veroverde naties een sterke man zou opstaan, iemand uit hun midden, die de vreemde heerschers zou overwinnen en den troon terug zou winnen. Dit gebeurde herhaaldelijk in de Romeinsche geschiedenis, maar heeft

in de historie van Egypte nooit plaats gevonden. Neem dan nog in oogenschouw dat nergens in de geschiedenis der wereld, ooit een volk zoo langen tijd onderworpen is geweest, zonder ooit eenmaal het bestuur in eigen hand genomen te hebben. Hoe wist de profet die alles?

Want om het te voorzegen moet hij het ook geweten hebben.

Durft iemand hier te beweren, dat de profetieën betreffende Egypte op welk punt ook, gedurende de afgelopen vijf en twintig honderd jaren gefaald hebben? Wat zouden de twijfelaars niet sterk staan, als de heer Emerson van Egypte kon aantoonen, wat hij met betrekking tot Rome zou kunnen, dat hoewel overwonnen, soms toch het juk afwierp, zichzelf bestuurde of haar eigen vorst had.

Maar dat kan hij niet. Integendeel, u moet de nauwkeurige vervulling van de profetieën toegeven; en wanneer ik een behoorlijke verklaring van dat buitengewone verschijnsel van u vraag, worden er verschillende zwakke en foutieve oplossingen gegeven.

Robert G. Ingersoll, de beroemde scepticus, en Henry Ward Beecher, de groote prediker, waren vrienden. In het studeervak van den bekenden predikant was een nauwkeurig bewerkte hemelglobe. Bovenop waren door de hand eens kunstenaars relieffiguren aangebracht van de sterrenbeelden en de sterren, die tot die breedte behooren. Met belangstelling keek Ingersoll er naar. Vol bewondering draaide hij de globe om en om.

„Dat is nu juist wat ik hebben wil,” zeide hij eindelijk, „wie heeft die gemaakt?”

‘Vraagt u, wie die gemaakt heeft, kolonel?’ repliceerde Beecher in spottende verbazing. ‘Wie deze globe gemaakt heeft? Wel, niemand natuurlijk. Zij is toevallig ontstaan.’

Wanneer u getoond wordt, dat de profetieën zich vervuld hebben, moet u de vervulling wel toegeven; maar wanneer u van de eene onvoldoende verklaring in de andere valt, zegt u tenslotte dat het alles toeval is.

De tegenwoordige koning is geen Egyptenaar door afstamming, maar een Albanees. Hij is een van de zonen van wijlen den Khedive Ismail Pasha, die op zijn beurt de tweede van de drie zonen van Ibrahim, den kleinzoon van Mehemed Ali was. Mehemed Ali is dus de stichter van het tegenwoordige koninklijke huis van Egypte. Hij was in Kavala geboren, een kleine zeehaven op de grens van Thracië en Macedonië. Zijn vader, een Albanees, was een Aga, een klein-grondbezitter en hij zelf begon zijn leven als een onbekend ambtenaar en tabakshandelaar. Bij een overeenkomst tusschen de machten van Europa, werd Mehemed erfelijk bestuurder van Egypte. Zoo is Egypte in werkelijkheid onder vreemd bestuur en is tot vandaag, zooals het woord van God voorspelde, zonder een inheemschen vorst.

iii Voor het feit, dat zoiets buiten den Bijbel nooit voorgekomen is, zoekt u geen verklaring. Maar u zegt wel, dat u geen uitlegging aanvaardt, die naar het bovennatuurlijke zweemt. Past een dergelijke houding voor een denker? De eenige houding die een wijsgeer past, is toch zeker, dat hij aanneemt, wat bewezen is, ook als dat rechtstreeks in strijd is met zijn vorige beschouwingen.

Op onze volgende bijeenkomst zullen we een Bijbelsche profetie bespreken, die een groot deel van het wereldgebeuren omvat. Die gebeurtenissen begonnen 2500 jaren geleden en reiken tot op heden."

HOOFDSTUK VI

DE INTERESSANTE PROFETIEËN VAN HET BOEK DANIËL

„U beweerde, mijnheer Emerson, dat iedere profetie, waartussen voldoende tijd verloopt, eventueel vervuld zal worden,” zeide David Dare, nadat het talrijke publiek door den voorzitter tot de orde was geroepen.

„U heeft eerst getracht aan te toonen, dat de heele profetie gegeven is na de gebeurtenis en nu bepleit u het andere uiterste, en laat u den tijd uw moeilijkheden oplossen. Wij zullen zien hoe volledig de tijd de voorzegging van een profeet uit het Oude Testament zou weerleggen in plaats van die te vervullen.

De geschiedenis van het verval en den ondergang van het Romeinsche rijk, was niet het eerst geschreven door Edward Gibbon, den scepticus in de achttiende eeuw van de Christelijke jaartelling, maar door den profeet Daniël in de zesde eeuw v. Chr. En Gibbon, de scepticus, gebruikt zes groote boekdelen, om ons in details te vertellen, hoe nauwkeurig de voorzeggingen van Daniël den profeet waren.”

De heer Emerson stond verbaasd en geagiteerd op. „Wilt u beweren, dat Daniël het boek, dat aan hem toegeschreven wordt, in de zesde eeuw v. Chr. geschreven heeft? Wel,” en hier wendde de heer Emerson zich tot de aanwezigen en breidde zijn armen uit met hulpeloze verbazing. „al de Bijbelcritici ter wereld zijn het algemeen eens, dat het boek Daniël heelemaal niet door Daniël geschreven is, maar door een onbekenden schrijver zoo ongeveer 168 v. Chr.”

„Ik weet heel goed, meneer Emerson,” antwoordde de heer Dare, „dat de zwaarste artillerie der critici op het boek Daniël gericht is geweest, sedert Celsus in de derde eeuw ontdekt had, dat de nauwkeurigheid van deze profetieën niet kon worden ontkend. In de hoofdstukken 2 en 7 staan zulke duidelijke voorzeggingen, die een levendige schets geven van de heele geschiedenis der wereld, beginnende vanaf Babel en zich uitstrekkende tot op heden, dat het den grootsten scepticus moeilijk gevallen is, dit te verklaren, zonder den profeet bovennatuurlijke kennis toe te schrijven.

Ongehoovigen meenen, dat, indien zij slechts kunnen aantonen, dat Daniël nooit één woord van het boek geschreven heeft, en dat

het door een onbekende omstreeks 168 v. Chr. geschreven werd, zijn macht gebroken zal worden en zijn profetieën vervalscht zullen heeten. Maar voor mijn doel wil ik den laatsten datum aannemen, die door een of ander gesteld is en zullen we niet discussieeren wie het geschreven heeft.

Het is niet mijn plan om in te gaan op de wonderlijke bijzonderheden van de profetieën van Daniël 2 en 7. Het zou een hele serie lezingen vereischen om het onderwerp te bespreken, zooals het behoort. Ik wil slechts een enkel punt in den breede behandelen.

Ongeacht de opinie van twijfelaars betreffende den datum en het auteurschap van Daniël, geven zij toe, dat het boek leert, dat, beginnende met Babel er precies vier universeele wereldmachten zijn — *vier en niet meer* — tot aan het einde van den tijd.

Wanneer, zooals ik geloof, Daniël in 600 v. Chr. leefde, dan voorspelde hij de opkomst en den val van de drie rijken, die op Babel volgden — op zichzelf een wonderbare profetie. Om nu Daniël van die eer te berooven, hebben sceptici wanhopig volgehouden, dat het boek Daniël in 168 v. Chr. geschreven was — nadat Rome als wereldmacht was opgetreden.

En als het waar is, wat de twijfelaars beweren, dat de schrijver van het boek Daniël in 168 v. Chr. leefde, dan had hij ook kennis van het feit, dat in een periode van slechts vierhonderd jaren, Babel, Medo-Perzië, Griekenland en Rome de wereld achtereenvolgens hebben geregeerd. Babel viel in 538 v. Chr.; veroverd door Cyrus, koning van Medo-Perzië. In Arbele ontworstelde Alexander in 331 v. Chr. het wereldrijk aan Medo-Perzië. Met de Romeinsche overwinning te Pydna op 22 Juni 168 v. Chr. werd de basis gelegd voor de Romeinsche wereldheerschappij. Dus hadden in driehonderdzeventig jaren, van 538 v. Chr. tot 168 v. Chr. vier wereldrijken achtereenvolgens de heerschappij.

Met het oog op dit feit zijn de voorzeggingen van Daniël 2 en 7, wanneer zij in 168 v. Chr. geschreven zijn, even merkwaardig als wanneer zij in 600 v. Chr. geschreven waren. Ondanks het feit, dat vier wereldrijken in vierhonderd jaar bestonden, moet het toch wel een vermetel iets zijn voor een man om te durven beweren, dat in den komenden tijd nooit meer een wereldmacht zal ontstaan! Hoe ongerijmd, hoe tegenstrijdig met alle analoge gevallen, met de heele geschiedenis van het verleden, met de meeste gedurfdde verbeelding, was zulk een voorzegging. Wanneer men aan de hand der ervaring de geheimen van de toekomst had willen ontsluiten, zou het antwoord van de wijzen der aarde van dien tijd zeker geweest zijn dat de omwentelingen van het verleden in de komende tweeduizend jaren zich steeds zouden herhalen, zooals

in de voorbijgegane vierhonderd jaren; want toen werd evenals nu geloofd, dat 'de geschiedenis zich herhaalt'.

Nadat het Babylonische rijk door het Perzische rijk werd veroverd, het Perzische door het Grieksche, het Grieksche door het Romeinsche, zou ieder nauwlettend denker ook verwachten, dat het Romeinsche rijk opgevolgd zou worden door een andere wereldmacht. Maar was dit inderdaad zoo? Iedere schooljongen weet, dat Rome het laatste wereldrijk was. Iemand anders wist het, voordat Rome een heerschende macht werd! Ik vraag nogmaals: vanwaar kreeg hij deze kennis?

Ongeloovigen beseffen hoe onverklaarbaar wonderlijk de voorzeggingen van Daniël waren, als zij geschreven werden terwijl Babel nog over de wereld heerschte. En zij denken, dat ze de moeilijkheid hebben overwonnen door deze voorzeggingen te laten ontstaan ten tijde, dat Rome aan de macht kwam.

Maar in plaats van de moeilijkheden op te lossen, hebben zij zichzelf voor een dilemma geplaatst, en mij is het onverschillig hoe zij dat aanpakken; het probleem blijft in beide gevallen even groot. Of nu het boek Daniël geschreven is omstreeks 600 v. Chr. of 168 v. Chr., dat laat het probleem der profetie onopgelost."

„Ik zie niet in hoe u dit wilt aantoonen," onderbrak de heer Emerson. „Want als het boek Daniël pas geschreven is na de opkomst en val der wereldrijken, dan kunt u immers niet beweren, dat er een profeet is, die de opkomst en den val van deze machten voorspelde." „Dat ben ik met u eens," antwoordde David Dare lachend. „Maar laten wij de zaak een oogenblik van beide kanten beschouwen. Als het boek Daniël ongeveer 600 v. Chr. was geschreven, dan wordt door alle sceptici toegegeven, dat de voorzeggingen te wonderlijk zijn, om gemakkelijk verklaard te worden. Maar, gij sceptici ziet het feit over het hoofd, dat, wanneer uw bewering, dat het omstreeks 168 v. Chr. was geschreven, wordt toegegeven, gij een ander wonder aanvoert, gelijk aan het wonder, dat gij terzijde stelt door het boek op een lateren datum te stellen."

„Ik zie nog niet in, hoe dat kan," zeide de heer Emerson.

„Ik zal het duidelijk maken," zeide de heer Dare. „Door de samenstelling van het boek Daniël op 168 v. Chr. te plaatsen, stelt u de vier groote wereldrijken in het verleden in plaats van in de toekomst. U geeft dan als het ware den schrijver in de hand om de toekomst te beoordelen naar het verleden. Hij heeft vier wereldrijken in vierhonderd jaar zien opkomen. Maar zijn voorzeggingen zijn absoluut in tegenstelling met de historische feiten van het verleden. Dit is iets waarover geen filosoof, met al de hem ten dien-

ste staande middelen, lang zou denken. Hierdoor wordt duidelijk gemaakt, dat de schijver van het boek Daniël andere informatiebronnen tot zijn beschikking had, waartoe geen gewoon sterveling toegang had.

Anderzijds, als het boek Daniël geschreven was omstreeks 600 v. Chr., zou de schrijver geen begrip gehad hebben van elkaar opvolgende wereldmachten, want de volkeren van dien tijd, hoewel machtig, beheerschten toch niet de wereld. Dus waren in 600 v. Chr. de antecedenten der geschiedenis nog onzeker, terwijl zij in 168 v. Chr. reeds gevestigd waren. Het dateeren van het boek Daniël op 168 v. Chr. neemt de eene moeilijkheid weg om er slechts een andere voor in de plaats te stellen, die evenmin door menschelijke wijsheid kan opgelost worden.

Maar dit is nog niet alles. Laat ons eens kijken naar het beeld, dat Daniël van onzen tijd geeft.

Stel u de verbijstering van den geloovige van 100 v. Chr. voor," zeide de spreker, „die in de profetie van Daniël leest, dat er nooit een wereldrijk meer zou komen dan dat van Gods Koninkrijk; en stel u het spottende hoongelach van de sceptici in dien tijd voor over zulk een ongerijmde voorzegging.

Maar wanneer nu twijfelaars en geloovigen terugblikken tot op Daniëls tijd, zien zij geen onderscheid en zij zijn het met elkaar eens dat geen ander wereldrijk Rome opvolgde. Lees welken geschiedschrijver gij maar wilt, Maar lees vooral het bekende werk, geschreven door een der grootste ongelooovigen van alle tijden — Gibbons 'Rome' — en ge zult zien, dat dit 'onsterfelijk' werk één onbewuste getuigenis is van de geweldige nauwkeurigheid van Daniël's profetieën.

Laat Gibbon den ongelooovige vertellen, hoe de ruwe barbaren van het Noorden in de vijfde eeuw als een zondvloed het Westersche Keizerrijk overstroonden; ofschoon zij Rome veroverden, bleef de wereldheerschappij hun ontzegd.

Echter, de droom van de wereldheerschappij was met hen niet ten einde. De bladzijden der historie der laatste tweeduizend jaren, hoewel geschreven met het bloed van tallooze millioenen, getuigen steeds van aanhoudende mislukkingen om een wereldmacht te stichten.

De pogingen om de profetie van Daniël ongeldig te maken, gingen steeds voort. De machtige Karel de Groote, de snelle Karel XII van Zweden, de rustelooze Napoleon, de eerezuchtige keizers en vele andere machtsmaniakken hoopten het kleed der machtige caesars te dragen, maar hun pogen is altijd op een mislukking uitgelopen.

Maar de profeet voorspelde niet alleen dat er na het vierde nooit een wereldrijk zou komen, maar hij profeteerde ook het uit elkander vallen van het vierde rijk in een aantal kleinere volken, die met eenige uitzondering, door den profeet genoemd, zouden blijven voortbestaan tot het wereldeinde.

Kunt u zich den hachelijken toestand voorstellen, waarin de Christen van vandaag zich zou bevinden, als in het verleden, na den val van Rome, een andere wereldmacht dan die van Rome, zich tegen den stroom der geschiedenis in, had opgeworpen? Veronderstel, dat de een of andere machtige Alexander in de Middeleeuwen al de bekende naties der wereld had overwonnen, die tot één machtig wereldrijk had gemaakt, onderworpen aan zijn souverainen wil — wat zou ik dan kunnen zeggen? Ik pauzeer even om te vragen, of een ongeloovige hier in de zaal zoo'n mislukte profetie kan aanwijzen.

Ieder groot koning of machtig krijgsman was er van overtuigd, dat er een wereldheerscher moest zijn, en vroeg zich af waarom hij dat niet zou worden. En indien dat hem gelukt was, wat zou de scepticus dan een onweerlegbaar argument tegen de waarheid der profetie hebben. God daagde den ongeloovige vijf en twintig eeuwen geleden uit om zelf te profeteeren, of Zijn profetieën te weerleggen. Tot nu toe heeft niemand een van beide gedaan.

Iedere vervulling is op zichzelf een sterk bewijs van de wijsheid door God aan den profeet geschonken, maar elke verdere vervulling verdubbelt de kracht van het bewijs niet slechts, maar verveelvoudigt haar."

HOOFDSTUK VII

TWIJFELAARS GEDWONGEN VOOR DEN BIJBEL TE GETUIGEN

Een gedempt applaus begroette David Dare, toen hij de volgende bijeenkomst op het podium verscheen. Hij dankte met een glimlach en begon:

„Zie naar Babylon op het hoogtepunt van zijn heerlijkheid. Hier was een stad, die nooit ten ondergang gedoemd scheen. De 'gouden stad' was machtiger en machtiger geworden, totdat zij het wonder van de oude wereld was.

Zij had voor haar bestaan het buitenland niet nodig. Zij bedacht een alfabet, werkte wiskundige vraagstukken uit, vond werktuigen uit om den tijd vast te stellen, ontwierp het plan om enorme bouwwerken op te trekken met het minste van alle materialen, klei; vond de kunst uit om kleinoodiën te polijsten, uit te snijden en te graveeren; wist de vormen van menschen en dieren getrouw weer te geven; bereikte een grootere volmaaktheid in textielweefsels; bestudeerde met succes de bewegingen der hemellichamen, maakte van de spraakkunst een wetenschap, gaf de inwoners wijze wetten, zag de waarde in van een nauwkeurige chronologie. Elke tak van wetenschap werd beoefend. Veel van de Grieksche kunst en wetenschap kwam uit Babel.

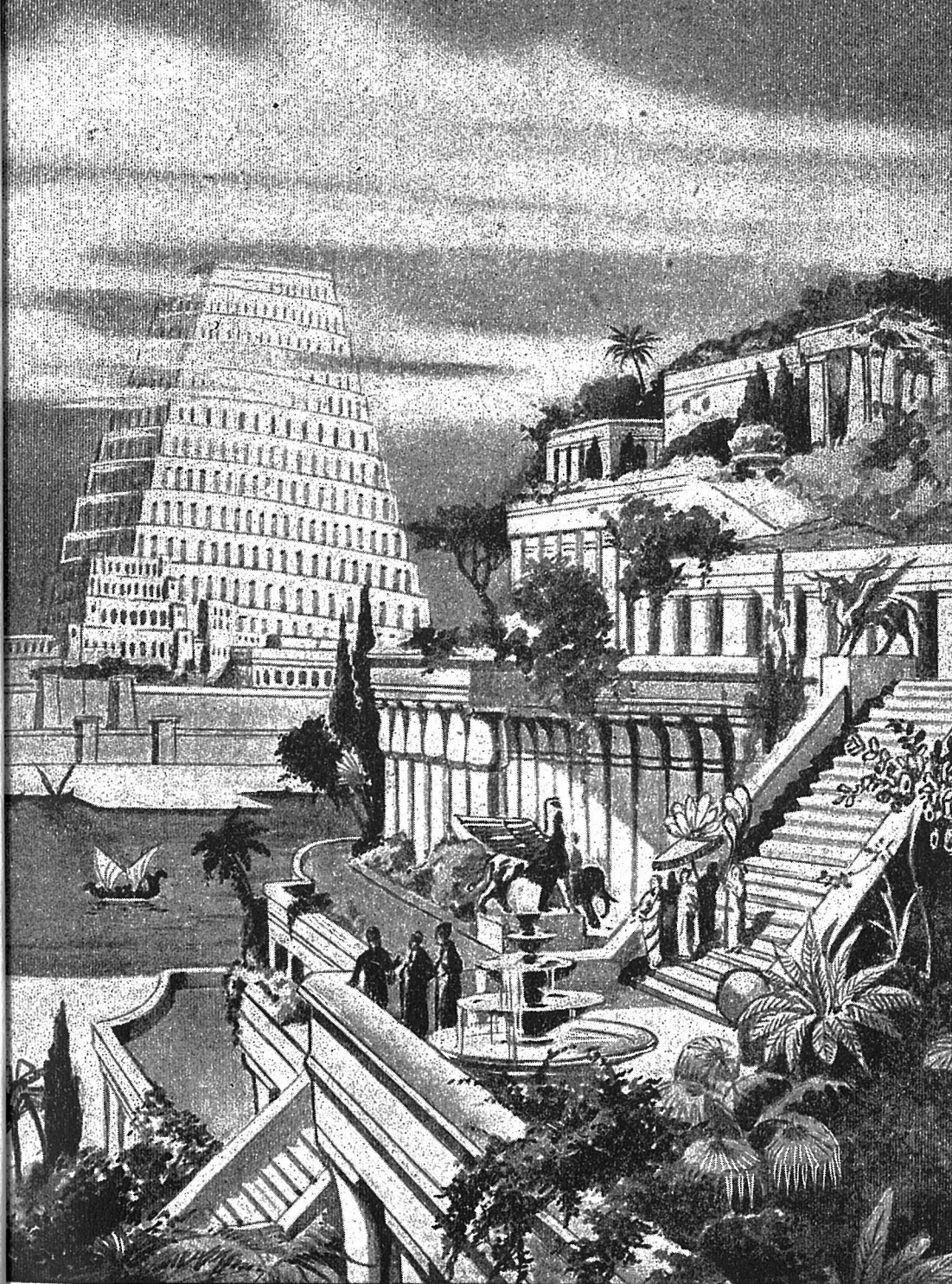
Neen, nooit had de wereld zoo'n stad gezien. Haar geweldige verdedigingsmuren torenden tweehonderd voet hoog en bovenop konden verscheidene wagens naast elkaar een wedren houden. Stralend in de zon kwamen haar hoge paleizen en tempeltorens ver boven de stadsmuren uit en reeds op verren afstand werd de naderende reiziger getroffen door den fraaien aanblik.

Hier was de schitterende tempel van Bel, en hier waren de wereldberoemde hangende tuinen als elkander opvolgende terrassen aangelegd.

Babel was niet alleen meesteres van de wereld, maar zij voelde zich veilig in het meest vruchtbare gebied van de toenmaals bekeerde wereld. Het land bracht zoo verbazend veel voort, dat Herodotus vreesde voor een leugenaar te worden gehouden, als hij vertelde, wat hij werkelijk had gezien van de wonderlijke vruchtbaarheid van haar bodem."

De heer Dare hield op met spreken toen de heer Emerson opstond.

Babel op het toppunt zijner schoonheid

„Iedereen hier weet de feiten over Babel,” zei hij. „Wij komen hier om ongelooft te hooren weerleggen en niet om te luisteren naar een lezing over de grootheid van Babel.”

„Het verheugt mij, dat u deze feiten erkent,” antwoordde de spreker glimlachend, „zij behooren ook in mijn onderwerp thuis, want zelfs vóór Babel de wereld beheerschte, schreef een profeet, dat Babel 'het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hoovaardij der Chaldeën' zal zijn 'gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft' (Jes. 13 : 19)

Dat is weliswaar een eenvoudige verklaring, maar zij weerlegt toch geheel uw bewering, dat Bijbelsche voorzeggingen op één lijn staan met de orakels van Delphi, zoodat, wat er ook gebeure, de gebeurtenis altijd uitgelegd kan worden als een vervulling van de profetie.

Inderdaad zegt de profeet met veel zekerheid: 'Ik zie de grootheid van Babel, ik aanschouw haar schijnbaar onneembare muren. Ik weet dat ze sterk en machtig is, de grootste stad, die de wereld ooit gezien heeft. Niettemin zal deze schijnbaar onvergankelijke stad Babel even volkomen vernietigd worden als Sodom en Gomorra.'

Wanneer we dan terugblikken op de geschiedenis van Babel, zooals we die nu kennen, kan dan één der aanwezigen hier met zoo weinig woorden, of met welke woorden ook, een betere beschrijving geven van den tegenwoordigen toestand van de vroegere meesteres der wereld?

Maar God zag u, meneer Emerson en al de hedendaagsche ongeloofigen en Hij bewoog den Bijbelprofeet Zijn profetie zoo duidelijk onder woorden te brengen, dat u Hem nooit zou kunnen beschuldigen van dubbelzinnige voorzeggingen. Hij vervolgt dan verder (vers 20): 'daar zal *geen woonplaats zijn in der eeuwigheid*. En om te voorkomen, dat een hardnekkig ongeloofige zou opperen, dat Hij iets anders bedoelde, voegt Hij er aan toe: „En zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht; en de Arabier zal daar geen tent spannen, en de herders zullen er niet legeren.”

Hoe kan dat op tweeërlei wijze uitgelegd worden? Is er iemand onder de aanwezigen die deze woorden niet begrijpt?

Maar dat is nog niet alles. Ofschoon de woorden duidelijk genoeg waren, schijnt de vervulling zoo volslagen onmogelijk, dat de meeste lezers zullen concluderen, dat de schrijver het mis moet hebben gehad of krankzinnig moet zijn geweest. Maar Jeremia komt Jesaja te hulp en de bedoeling van hetgeen deze profeten schreven, is inderdaad duidelijk, wat men ook van hun boodschap zou mogen denken.

'Gij (Babel) zult tot eeuwige woestheden zijn.' Jer. 51 : 26
'En Babel zal worden tot steenhopen, eene woning der draken,
een ontzetting en aanfluiting, dat er geen inwoner zij.' Vers 37.

De heer Emerson gaf te kennen dat hij wilde spreken.

„Een gewaarschuwd man telt voor twee,” zeide hij. „Wanneer dergelijke dreigende waarschuwingen werden aangekondigd, zouden de menschen zich toch zeker daar op voorbereid hebben, als zij van deze voorzeggingen geweten hadden.”

„Ja, maar al zouden de inwoners van Babel al hun kracht en vindingrijkheid toegepast hebben om hun noodlot af te wenden, dan zou het hun niets gebaat hebben, want 'al klom Babel ten hemel op, al maakte zij vast de hoogte harer sterkte, zoo zullen haar toch verstoorders van Mij overkomen, spreekt de Heere.' Jer. 51 : 53.

Is Babel vandaag bewoond? Woont daar eenig menschelijk wezen? Waar is de man, die de waarheid van deze voorzegging wil ontkennen? Nu meneer Emerson, ik vraag het u op den man af. Zijn deze voorzeggingen waar? Zijn zij in vervulling gegaan?”

„Kom vader, geef antwoord,” drong Lucie aan. Dan fluisterde zij George, die naast haar zat, toe:

„Het lijkt, of hij vader werkelijk heeft vastgezet.”

„'t Ziet er slecht uit,” gaf George toe.

„Wilt u beweren, dat deze voorzeggingen onwaar zijn, meneer Emerson?” sprak de heer Dare opnieuw.

„Natuurlijk weet iedere schooljongen, dat Babel eeuwenlang onbewoond is gebleven,” luidde het antwoord. „Maar meneer Dare, hoe weten wij, dat deze voorzeggingen niet geschreven werden na de verwoesting van Babel?” De heer Emerson ging zitten en een instemmend grompelp werd in de zaal gehoord.

„Zoudt u willen beweren, dat deze profetieën gedaan zijn *na den tijd van Christus?*” vroeg de heer Dare.

„Natuurlijk niet,” antwoordde de heer Emerson. „want iedereen weet, dat zij in de Septuaginta vermeld staan.”

„Juist, en de groote moeilijkheid is dus: Wanneer werden de profetieën van Jesaja en Jeremia geschreven? Als zij reeds in de Septuaginta geboekstaafd zijn, moeten zij geschreven zijn voor de vertaling werd gemaakt. Wanneer ontstond de Septuaginta?”

„Omstreeks 200 v. Chr.,” antwoordde de heer Emerson.

„Precies,” zei de heer Dare, „en gezien de bedoelingen van deze bespreking, zal ik 200 v. Chr. als datum aannemen, waarop de voorzeggingen aangaande Babel gedaan zijn. Wilt u 200 v. Chr. als de uiterste datum aanvaarden voor het verkondigen dezer profetie, meneer Emerson?”

„Ja zeker.”

„Wil iemand uit de vergadering nog een lateren datum stellen?” vroeg de spreker. Niemand gaf antwoord.

„Zijt ge het dus allen eens, dat deze profetieën die ik geciteerd heb, onmogelijk later dan 200 v. Chr. gesproken kunnen zijn?” Hij pauzeerde even, terwijl hij vragend rondkeek. Het publiek knikte toestemmend.

„Dan zijn we het dus op twee punten eens: Ten eerste dat de voorzeggingen waar zijn en ten tweede, dat zij niet later dan 200 v. Chr. gesproken kunnen zijn.”

De heer Emerson stond op om te spreken. „Indien u, meneer Dare, erkent, dat de door u geciteerde profetieën niet vóór 200 v. Chr. geschreven werden, dan staat u nu al voor een verloren zaak.”

David Dare glimlachte. „Integendeel, de kwestie van het on geloof is daardoor in een uiterst moeilijke positie gekomen.”

„Hoezoo?”

„Door het enorme feit, dat deze profetieën, zooals door de meest critische sceptici wordt toegegeven, *honderden jaren na de kruisiging van Christus nog niet geheel vervuld waren.*”

Uitroepen van verbazing werden overall in de zaal gehoord. George keek met opgetrokken wenkbrauwen naar zijn zuster, zij glimlachte opgetogen terug, want zij begreep, dat thans een werkelijke strijd zou ontbranden. Mevrouw Emerson keek geërgerd. De heer Emerson keek onaangenaam verrast. Het publiek luisterde met gespannen aandacht toe.

„Wel, zijn argumentatie klopt,” fluisterde Lucie George in.

„Wacht even: vader heeft nog niet al zijn kruut verschoten.”

„Dat hoop ik ook niet,” zei ze glimlachend.

„Maar dit is nog lang niet alles,” ging de heer Dare voort. „Niet alleen werd de val van Babel door deze profeten voorzien, maar zij zagen en beschreven het gevallen Babel *zooals het op dit oogenblik is*, minstens tweeduizend jaar nadat zij hun verbazingwekkende profetieën voortbrachten.

Lees aandachtig het volgende: Jesaja 13, 14 : 4—21; 21 : 1—10; 47 : 11; Jeremia 25 : 12—14; 50; 51. Deze wonderlijke profetieën bevatten stof genoeg om een boek te vullen. Zij, die vinden dat deze voorzeggingen voor tweeërlei uitlegging vatbaar zijn, mogen hun hand opsteken.”

Niemand stak zijn hand op.

„Laten dan diegenen, die de voorzeggingen klaar en duidelijk vinden, hun hand opsteken.”

Ditmaal gingen tal van handen omhoog.

„Er schijnt op dit punt geen meeningsverschil te bestaan,” zeide hij.

„Aangezien, met uw toestemming, sinds het schrijven der profetieën eeuwen verliepen, voor zij in vervulling gingen, beweert niemand dat de voorzeggingen geschreven werden na het plaatsgrijpen der voorspelde gebeurtenissen? Is er iemand hier die dat toch wil beweren? Als dat zoo is, laat hij dan zijn hand opsteken.” De heer Dare wachtte, niemand gaf er gevolg aan.

„Goed. Laten we nu de meeningen vaststellen. Zij, die overtuigd zijn, dat de profetieën klaar en duidelijk zijn en eveneens toestemmen, dat zij geschreven werden vóór de voorspelde gebeurtenissen, steken hun rechterhand omhoog.” Heel veel handen werden direct omhoog geheven.

Lucie en George keken eens rond, zagen elkaar aan en glimlachten.

„Het lijkt alsof meneer Dare de eerste ronde wint,” vond Lucie.

De heer Emerson keek verslagen voor zich uit. „Het is de eerste keer dat ik vader zoo in onzekerheid zie,” antwoordde George. Toen richtte hij zich tot zijn vader en sprak:

„Zijn er veel kerkmensen hier aanwezig, vader?”

„Nee,” zei de heer Emerson met samengetrokken wenkbrauwen, „en daarom is het moeilijk voor mij deze stemming te verstaan. Ik ken velen van de menschen hier; zij zijn net zulke groote twijfelars als ik en toch gaan zij met den spreker accoord.”

„Denkt u er anders over?” vroeg George.

„Ik kan ten deele zijn woorden onderschrijven. Maar er valt nog wel een en ander tegen in te brengen. Daar zijn...”

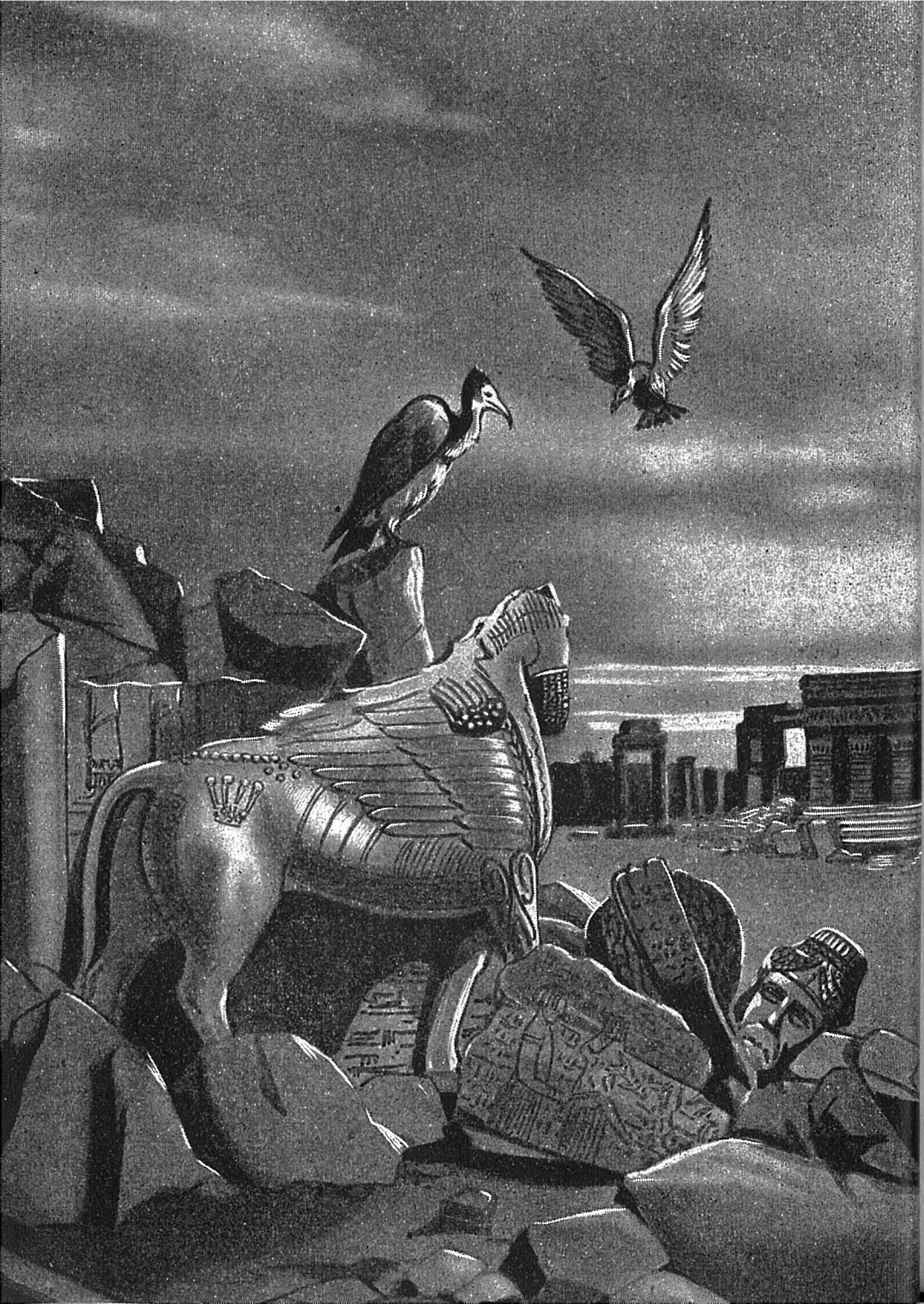
Hij hield op toen David Dare begon te spreken.

„Nu de feiten, die ik genoemd heb, door u allen worden toegegeven, hoe verklaart u, mijnheer Emerson, dat hun merkwaardige vervulling?”

„De profeten waren echte ijveraars voor God,” antwoordde de heer Emerson. „Zij zagen de zonde en boosheid der groote steden en voor hen was Babel het symbool van het kwaad; en omdat zij geloofden, dat God machtiger was dan de steden, waren zij overtuigd dat God ze zou verdolgen. Zoo voorspelden zij feitelijk wat zij zoo ernstig geloofden en verlangden en niet omdat dit hun uit een of andere bovennatuurlijke bron vooruit werd medegedeeld.”

Lucie knikte toen haar vader ging zitten. „Goed opgemerkt, vadtje,” fluisterde ze.

„Wel, uw gedachte is op het eerste gezicht aanvaardbaar,” replieeerde de heer Dare glimlachend. „Maar laat ons eens eenige feiten nader bezien. 200 v. Chr. wordt aangenomen als uiterste datum voor de voorzeggingen, toen was Rome tweemaal zoo oud als New York nu is en werd machtiger dan Babel. Maar de profeten hebben

nooit de verwoesting van Rome voorspeld. Deze stad bestaat nu al zes en twintig eeuwen. Toch zouden deze godsdienstige ijveraars met evenveel recht de verdelging van Rome verlangd kunnen hebben als die van Babel.

Het antwoord van den heer Emerson wijst toch eenigszins naar een Goddelijke kracht. Hij baseert zijn verklaring op een 'godsdienstigen ijver', die zoo sterk was, dat de profeten op bovennatuurlijke wijze in de toekomst konden zien. Maar er komt toch wel wat anders bij te pas dan een godsdienstige dweepzucht, geboren uit pessimisme en menschenhaat.

Zelfs wanneer Jesaja en Jeremia door dweepzucht gedreven, het wat de verwoesting van Babel betreft, bij het juiste eind hadden gehad, hoe kunt u dan de bijzonderheden van hun voorzeggingen verklaren?

Dat zoo'n gebied, bevolkt door de meest beschaafde inwoners der wereld, 'de gouden stad' gelegen op het vruchtbaarste plekje van de toenmaals bekende wereld, een wilde, verlaten, dorre, volkomen onvruchtbare en onbewoonde woestenijs zou worden, was vanuit een menschelijk standpunt beschouwd, onmogelijk. Niet alleen, dat toen nog nimmer een land door zoo'n ramp was getroffen, maar zooiets is tot op heden nooit voorgekomen, noch in Europa, noch in China of Amerika dan alleen in Babel.

Het groote Babel, de stad van Baäl, de hoofdstad der wereld, streed tegen Jeruzalem, een reus tegen een dwerg en Jeruzalem werd de slaaf van den reus. Maar Babel en zijn inwoners zijn als een droom voorbij gegaan, terwijl Jeruzalem nog steeds bestaat. Men komt er niet mee klaar door eenvoudig te beweren, dat deze voorstellingen aan het brein ontsproten zijn van 'godsdienstijveraars'. 'Zonder inwoners' zeggen de profeten, hoe waar, hoe onheilspellend, hoe bovennatuurlijk juist! Maar dat is niet alles. De ligging van de belangrijkste steden is gewoonlijk zoo goed uitgekozen, zoo rijk aan natuurlijke voordeelen, dat zij een aantrekkingskracht uitoefenen op de bevolking. Al zijn de steden achteruitgegaan en vervallen, toch wonen er nog steeds menschen in het oude gedeelte dier plaatsen. Damascus, Jeruzalem, Athene, Rome, Antiochië, Alexandrië, Byzantium, Sidon, zijn tot op heden steeds invloedrijke steden gebleven, vanaf den tijd van hun stichting, duizenden jaren geleden. Maar alleen de grootste, de rijkste van alle moest in volkomen vergetelheid verzinken. Hoe verklaart u dat, alsmede het feit, dat dit alles lang geleden voorspeld werd?"

Toen niemand antwoordde, vervolgde de spreker:

„En wij zijn nog niet aan het einde van onze bewijsvoering. In

De vervallen grootheid van Babel

Jes. 13 : 20 lezen wij, 'de Arabier zal daar geen tent spannen'. Welnu, hoe wist Jesaja, dat de Arabieren zouden blijven bestaan, nadat Babel tot stof was vergaan?

Toen eenige nederige Arabieren vijf en twintig eeuwen geleden in tenten in de buurt van Babel leefden, waren de Babyloniers de trotsche heerschers der wereld. De volkomen verdelging van het heerschende volk was voorzeggd en de heele wereld weet, dat daar geen eenzaam levende Babyloniër meer is. Maar de profeet zegt ook inderdaad: 'Terwijl het machtigste volk op aarde te zamen met zijn wereldoverheerschende stad verdelgd zou worden, zullen deze onbeduidende nomaden, de Arabieren, steeds blijven voortbestaan, lang nadat deze trotsche stad tot een ruïne is geworden, en de plaats waar zij stond, nagenoeg vergeten is.'

Hoe wist Jesaja, dat de Arabieren zich in de omgeving van Babel zouden ophouden? Toch zegt de profeet dit duidelijk. Aangezien zij nomaden waren, zou men toch logisch veronderstellen, dat zij na verloop van tijd uit dat gebied zouden wegtrekken, of wel zouden uitsterven. Maar hoe wist Jesaja, dat zij tweeduizend jaar in de omgeving van Babels bouwvallen gevestigd zouden blijven; dat zij daar heden nog zouden zijn? Wat zouden de twijfelaars hoonend spotten als er binnen een omtrek van duizend mijlen van Babel, geen Arabier te vinden was! En welk een Homerisch gelach zou er opgaan, indien de Arabieren totaal uitgestorven waren geweest, vóórdat Babel in vergetelheid verzonk!

Hoe wist Jesaja, dat de Arabieren in tenten zouden blijven wonen? In de ruïnes van Babel was meer dan genoeg materiaal aanwezig om vele dorpen te bouwen. Men had dat materiaal eenvoudig naar gunstiger gebieden te transporteeren. Maar de Arabieren wonen tot op heden toe in tenten. Dit nu druischt in tegen alle logica. In de geschiedenis der wereld is dit met geen enkel volk ooit gebeurd.

En hoe wist Jesaja, dat de Arabieren geen schuilplaats zouden zoeken in de bouwvallen van Babel?

Tal van ontdekkingsreizigers van de laatste jaren berichten, dat geen Arabier er over denkt om op het gebied van deze oude stad te overnachten. Kapitein Mignan had zes zwaar gewapende Arabieren bij zich, 'maar door hun angst voor booze geesten kon hij niet van hen gedaan krijgen daar den nacht door te brengen. Het is onmogelijk om deze gedachte uit het brein van deze menschen weg te nemen.' (Travels, blz. 235). Toch zijn de Arabieren zooals iedereen weet, onbevreesde strijders, moedige krijgslieden.'

Hier stond de heer Emerson op. „U maakt veel te veel ophef

van die onbelangrijke voorzegging betreffende de Arabieren. Wat u van hen zegt, kan ook van de zigeuners gezegd worden. Ook dat zijn nomaden die veel in tenten wonen."

„De profetie over de Arabieren," hernam David Dare, „is tot in de kleinste bijzonderheden waar, zoodat niemand, ook u niet, mijnheer Emerson, de zekerheid van die voorzeggingen kan ontkennen. En de merkwaardige overeenkomst van de hedendaagsche feiten met de oude voorspellingen beweegt sceptici, de zigeuners er bij te halen om de kracht van de profetie te verminderen.

Maar het geval met de zigeuners werpt geen gewicht in de schaal. In de eerste plaats dateert hun opkomst pas vele jaren na Jesaja's tijd. En in de tweede plaats zwerven zij overal rond. Zij hebben zich nooit honderden jaren opgehouden bij de bouwvallen van oude steden zooals de Arabieren dat gedaan hebben. Zelfs al hadden de Zigeuners ten tijde van Jesaja geleefd, dan zou de profetie toch niet op hen toepasselijk zijn geweest. Het is nog steeds een feit, dat de profetie over de Arabieren in alle opzichten de verwondering moet wekken en dat met het voortschrijden van den tijd haar juistheid steeds meer bewezen wordt."

De heer Emerson vroeg om het woord.

„Ik geef toe, dat u een aantal merkwaardige feiten naar voren hebt gebracht, om profetie in het algemeen aannemelijk te maken, maar u verwacht toch zeker niet, dat wij door een toevallige samenloop der omstandigheden en door bepaalde gissingen uwerzijds ons zullen laten overtuigen. Hebt u uw bewijsmateriaal over Babel niet bijna uitgeput?"

„Heelemaal niet, want ik heb uit den overvloed van het bewijsmateriaal slechts enkele feiten aangehaald. De profetie bevat tal van details die elk op zichzelf een bewijs leveren van het vooruitzien der profetie.

Bijeenverzameld zou men er een boekdeel mee kunnen vullen. Gezien onzen beperkten tijd, zal ik er nog slechts twee naar voren brengen.

In Jeremia 51 : 58 wordt ons gezegd, dat 'de breede muur van Babel ten eenenmale ontbloomt zal worden.' Eeuwen nadat was aangekondigd dat de muren, de sterkste ooit om een stad gebouwd, zouden worden afgebroken, waren zij nog een van de zeven wereldwonderen."

„Maar in die profetie of die vervulling is toch niet zooveel merkwaardigs gelegen," onderbrak de heer Emerson. „De profeet, zooals u hem noemt, die de verwoesting van de stad wilde voorzeggen, wilde natuurlijk de verwoesting der muren eveneens voorzeggen."

„U vergeet,” antwoordde David Dare, „dat alle steden in het verleden muren hadden en dat andere steden met muren, die lang niet zoo sterk waren als die van Babel, verwoest zijn, maar hun muren bleven merkwaardig genoeg, overeind. Het eenige echter, dat ik u wil bewijzen, is dat Jeremia gelijk had.

Neem eens even aan, dat in onzen tijd de muren nog overeind zouden staan, als een grimmige weerlegging van de profetische woorden. De groote Chineesche muur, die niet zoo sterk maar wel ouder is, staat nog steeds. Wanneer u, mijnheer Emerson, de aanwezigen kon vertellen, dat u de prachtige muur van Babel evenals de pyramiden van Egypte boven de omliggende vlakten had zien uitsteken, wat zou dat den Bijbel dan afbreuk doen. Maar dat kunt u niet, want zooals gewoonlijk had de profeet gelijk.

Tenslotte lezen wij: 'En Chaldea zal ten roof zijn; *allen* die het berooven, zullen *verzadigd* worden, spreekt de Heere.' Jer. 50 : 10. 'Komt aan tegen haar van het uiterste, opent hare *schuren*..... laat ze geen overblijfselen hebben.' Vers 26. 'Het zwaard zal zijn over hare *schatten*, dat zij *geplunderd* worden. Vers 37. 'Die machtig zijt van schatten, uw einde is gekomen.' Jer. 51 : 13.

Twee bijzonderheden moeten opgemerkt worden. Ten eerste: Men kan de gevolgtrekking maken uit het kleine woord 'allen', dat Babel en de andere steden van Chaldea *dikwijls* beroofd zouden worden. Niets hiervan was voorzeggd van Tyrus of van Ninevé of van vele andere steden en landen, die door de profetie ten ondergang gedoemd waren.

Ten tweede: Hoe wist de profeet, dat er genoeg rijkdommen zouden zijn, om maar aanhoudend de opeenvolgende plundersaars tevreden te stellen? Tyrus was een van de rijkste steden der aarde. maar na één berooving door Nebucadnezar was er niets overgebleven, om een anderen veroveraar in verzoeking te brengen.

Doch de groote rijkdommen van Babel en het omliggende land waren steeds weer een lokaas voor plunderende vijandelijke legers. Nauwelijks had de eene horde het land geplunderd, of een ander leger maakte zich gereed om zich eveneens te verrijken met de onuitputtelijke rijkdommen van het land.

Cyrus heeft geweldige schatten met zich genomen; Xerxes en zijn leger namen een goudwaarde mee van 150.000.000 dollar naast anderen rijken buit. Daarna kwam Alexander, maar verre van Babels rijkdommen uitgeput te vinden, gaf hij van haar schatten 50 dollar aan iederen soldaat van zijn groot leger en hield een onmetelijken buit voor zichzelf. Tweehonderd jaar na den dood van Alexander plunderden de Parthen voortdurend dit land, toen

kwamen volgens de profetie de Romeinen uit hun vergelegen land voor hetzelfde doel.

Men zou denken, nadat het land honderden jaren aan plundering was blootgesteld, er niet veel meer van waarde overgebleven kon zijn. Gibbon, de ongeloofige, is de beste commentator van deze profetie, omdat hij het onbewust is. Hij verhaalt van tallooze expedities, over een periode van verscheidene honderden jaren, die uitgezonden werden met het doel, om de ruïnes van Babel en de nabij gelegen steden leeg te rooven. Hij zegt, dat de buit zoo groot was als men zou verwachten van de rijkdommen van een Oostersch kamp. En later, toen de Romeinen onder Heracles Chaldea plunderden, vertelt Gibbon ons dat 'ofschoon veel van de schatten was weggevoerd..... de overgebleven rijkdommen hun hoop scheen overtroffen en zelfs hun begeerte verzadigd te hebben.' *Decline and Fall of the Ramon Empire*, Dl. IV, blz 480.

En opnieuw schildert Gibbon ons de vreugde van andere veroveraars in 636, honderden jaren nadat de profetie was uitgesproken: 'De arme woestijnroovers werden plotseling boven al hun verwachting verrijkt. In elk vertrek vond men een nieuwe schat, die listig verborgen of opzichtig was uitgestald; het goud en het zilver, de verschillende kleederkasten en het waardevolle gereedschap, overtroffen (zei Abulfeda) de stoutste verwachtingen en een ander historicus waardeert die fabelachtige rijkdommen op drie billioen goudstukken.' Dl. V. blz. 180. En dit nadat eeuwenlang talrijke plundersaars zich ten koste van het land hadden verrijkt! En rijke schatten worden, zooals u wel weet, tot heden toe gevonden.

Maar nergens anders ter wereld zijn de veroveraars van koninkrijken honderden jaren lang maar steeds weer teruggekomen om te rooven en te plunderen, of zij werden in hun verwachtingen teleurgesteld. Toch voorspelde de profet, wat Gibbon in zijn geschiedschrijving als feiten boekstaaft.

Hoewel de ondergang van Babel ons honderden jaren geleden geschilderd werd, zijn er weinig plekjes op aarde, waarvan wij zoo'n duidelijk en helder beeld hebben. De geschiedschrijvers van heden kunnen niet zoo treffend de toestanden schetsen als Jesaja, Ezechiël en Jeremia dat meer dan tweeduizend jaren geleden deden.

Gij moogt dan voor u zelf aannemen, dat ze het goed geraden hebben, of dat de vervulling van hun profetie slechts aan toeval te wijten was, maar dan kan een dergelijke lichtgeloovigheid uwerzijds slechts meer verbazing wekken.

Hoe interessant deze bespreking voor den toehoorder ook moge zijn, het belangrijkste onderwerp zal volgende week behandeld worden: Christus, het middelpunt der profetie en der historie."

HOOFDSTUK VIII.

CHRISTUS — HET MIDDELPUNT DER PROFETIE EN HISTORIE

Onder de eersten die kwamen waren de heer en mevrouw Emerson met George en Lucie. Maar hoe vroeg zij ook waren, toch zaten er reeds anderen in de zaal, die fluisterend de punten der vorige lezingen bespraken.

„Ik denk dat het erg vol wordt,” zeide Lucie, toen maar steeds menschen binnenkwamen.

„Goed te begrijpen,” antwoordde haar vader. „Wat vanavond behandeld wordt, is wel het belangrijkste onderwerp.”

„Van de serie?” vroeg ze.

„Neen, mijn kind, het belangrijkste onderwerp in de geheele wereld,” verklaarde hij met ongewone ernst in zijn stem.

George en Lucie keken hun vader verbaasd aan.

„Maar — maar vader,” stotterde het meisje eindelijk, „ik dacht dat u een aartsongeloovige was!”

„Dat ben ik, maar desondanks onderstreep ik toch, dat er geen belangrijker onderwerp ter wereld is dan het vraagstuk of Jezus leefde, stierf en weder opstond, zooals in het Nieuwe Testament wordt geleerd.”

Lucie bleef haar vader vragend en met ongelooovige oogen aanzien.

„Zijn er vele ongelooovigen, die er ook zoo over denken, als u, vader?”

„Practisch allen. De leidende figuren hebben zich in dien geest uitgelaten.”

George en mevrouw Emerson hadden gedurende dit gesprek verbaasd en geïnteresseerd toegeluisterd. Spoedig was de zaal vol gelooopen, maar nog steeds kwamen menschen binnen. De heer Dare werd door Dr. Morely ingeleid.

„Het ligt in mijn bedoeling,” zei de heer Dare, „om slechts enkele bewijzen aan te halen, die betrekking hebben op het belangrijke en actueele onderwerp dat thans ter bespreking staat. Vele waardevolle boeken, die de stof uitstekend behandelen, zijn in uw bereik. Tijdens Zijn openbaar werk heeft Christus steeds naar de profetieën verwezen om Zijn verrassende beweringen te staven. Het beroep op de profetie gold niet zoozeer als argument om te bewijzen, dat Jezus de Messias was, maar dikwijls was dit de eenige

bewijsgrond. Er zijn meer dan driehonderd profetieën aangaande Christus in het Oude Testament, waarvan in het Nieuwe Testament staat dat zij zich in Hem vervuld hebben.

En niemand kan zeggen, dat deze profetieën na Christus geschreven zijn, want het laatste boek van het Oude Testament was geschreven vierhonderd jaar voordat Christus door de straten van Nazareth ging; of wanneer wij de meest critische meening aannemen, was het minstens 168 jaar. Zoo kan er geen geheime verstandhouding geweest zijn tusschen de Oud-Testamentische profeten en de Evangelisten van het Nieuwe Testament.

Toen Christus voor het eerst in het openbaar in Nazareth optrad, beriep Hij zich op de profetie: 'Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld.' (Luc. 4 : 21.) Later lezen we: 'En Hij zeide tot hen: O, onverstandigen en tragen van hart, om te gelooven al hetgeen de profeten gesproken hebben.' (Luc. 24 : 25) En om Zijn discipelen te toonen hoe zij den Bijbel moesten bestudeeren, beginnende van Mozes en al de profeten, 'legde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was.' Vers 27.

Hoewel vele ongeloofigen spotten met de profetieën geven zij toe, dat in het Oude Testament steeds heengewezen wordt op de komst van een merkwaardig persoon. En zij weten, dat het heele Joodsche volk eeuwenlang met vurig verlangen naar den Messias heeft uitgezien. De omringende volken, hun vijanden, wisten dat de Joden in deze verwachting leefden en bespotten hen er om.

Een van de teksten, waarop deze verwachting was gegrond, was de belofte van het zaad der vrouw in Gen. 3 : 15, de verklaring dat in het zaad van Abraham gezegend zouden worden 'alle volken der aarde'. Gen. 22 : 18; de verklaring, dat Silo uit Juda zou voortkomen, voordat de scepter van dien stam zou wijken, zooals voorzegd is in Gen. 49 : 10; dat een profeet gelijk Mozes zou komen, volgens Deut. 18 : 18, en door Petrus in Hand. 3 : 22 aangehaald, als vervuld te zijn in Christus.

De profetie over den komenden Messias was vol paradoxen. In Jes. 9 : 6 wordt ons gezegd, dat dit Menschenkind de Vader der eeuwigheid is; dit Kindeke uit Bethlehem is de Godheid, in Wien alle macht ligt opgesloten.

Het drie en vijftigste hoofdstuk van Jesaja vermeldt dat de komende Knecht des Heeren afgesneden zou worden uit het land der levenden, zonder zaad, toch zal Hij Zijn dagen verlengen, zal Hij zaad zien, dat zoo talrijk zal zijn, dat Zijn blijdschap vervuld zal worden. Hij werd als een veracht boosdoener ter dood veroordeeld, Zijn graf was bij de goddeloozen gesteld, maar Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest. Hij werd door de menschen gesmaad en ver-

worpen, nochtans zou Hij velen rechtvaardigen. Hijzelf werd als een overtreder behandeld, nochtans zal Hij verzoening doen voor de overtreders. Zijn dat geen schijnbare tegenstrijdigheden?

Het scheen zóó onmogelijk, dat één persoon aan dit alles zou kunnen voldoen, dat vele Joodsche leiders zeiden, dat er in de profetie van twee personen sprake is. Maar nu, sedert Christus gekomen is, vervult Hij iederen tegenstrijdigen eisch zoo natuurlijk, dat wij er niet meer aan denken om de profetieën als ongerijmd te beschouwen. Elke schijnbare tegenstrijdigheid is weggenomen.

Men neemt algemeen aan, dat vele eeuwen voor Christus zekere geschriften van Joodsche schrijvers voorspelden, dat een lid van het Joodsche volk, hoe klein en onbeduidend het ook was, een zegen zou zijn voor het heele menschdom. Zooals we straks overvloedig zullen bewijzen, verklaren de meeste spotters enthousiast, dat Christus meer dan iemand anders van het menschelijk geslacht een zegen — de grootste zegen — voor het heele menschdom was en is.

Verklaar het gelijk ge wilt, maar het staat als een paal boven water dat deze nederige Jood uit een klein, veracht, onderworpen geslacht in alle opzichten een zegen geworden is voor elk volk op aarde. Deze vreemde profetie, die scheen voortgekomen uit de zelfvergoding van een volk, heeft zich tot in de kleinste bijzonderheden vervuld.

Verder werd de tijd van Zijn komst duidelijk aangegeven. Deze zou niet alleen plaatsvinden voordat de scepter van Juda week, maar ook ten tijde van den tweeden tempel. 'Ja, Ik zal de Heidenen doen beven, en zij zullen komen tot den Wensch aller Heidenen en.... de heerlijkheid van dit laatste huis zal grooter worden, dan van het eerste, zegt de Heere der heirscharen.' (Haggai 2 : 8—10)

Maar dit is niet alles. Daniël zegt nauwkeurig het jaar van Christus' verschijning als de Messias en van Zijn kruisiging. (Zie Daniël 9 : 24—27 en Ezra 7 : 11—26 voor den datum van het decreet, 457 v. Chr.) Dit is een van de meest zekere data in de heele geschiedenis.

De 69 weken of 483 profetische dagen of letterlijke jaren (zie Num. 14 : 34 en Ezech. 4 : 6) beginnen in 457 v. Chr. en reiken tot 27 n. Chr. toen Christus door den Heiligen Geest tot Messias werd gezalfd. (Zie Joh. 1 : 29—36; Luc. 3 : 21, 22; 4 : 18; Hand. 4 : 27; 10 : 38; Mark. 1 : 14 en 15).

Het midden van de zeventigste week, of periode van zeven jaren, brengt ons in de lente van het jaar 31, wanneer de Messias uitgerooid zou worden.

Nu mag men trachten de profetieën weg te cijferen, toch zal men moeten beamen, dat zij uitsluitend slaan op het leven van Christus.

Uit duidelijke passages in geschriften van de Heidensche geschiedschrijvers Tacitus en Suetonius, spreekt een algemeene verwachting, dat een buitengewoon persoon in Judea zou opstaan, omstreeks den tijd, dat Jezus werd geboren. Zoo levendig was de verwachting onder de Joden, dat vele valsche Messiassen verschenen, zich beroepend op de profetieën en veel navolgers verwierven onder degenen, die naar den Messias uitzagen. Zoo overtuigd waren de Joden, dat Jezus de Messias niet was, en dat de tempel niet verwoest zou worden vóór de komst van den Messias, dat zij in het jaar 70 n. Chr. alle voorwaarden van Titus verwierpen en wanhopig tot het uiterste streden.

Om nog eens een kort overzicht te geven: Het is mij onverschillig hoe u het verklaart, maar tal van wonderlijke feiten staan onomstootelijk vast:

1. Eeuwen voordat Christus werd geboren, voorspelde een aantal Joodsche schrijvers, dat over een tijdperk van duizend jaren leefde, met groote zekerheid, dat iemand van hun geslacht zou uitmunten door zijn gerechtigheid.
2. Hij zou een profeet zijn.
3. Hij zou, juist door het volk dat Zijn komst voorspelde, als de Messias verworpen worden, maar zou als de Messias aangenomen worden door ieder ander volk ter aarde.
4. Hij zou een zegen zijn voor de geheele menschheid.
5. Hij zou in een bepaalden nauwkeurig omschreven tijd leven.
6. Hij zou gedood worden.
7. Hij zou als een boosdoener sterven.
8. Van al deze feiten is door vooraanstaande Heidensche schrijvers getuigenis afgelegd.
9. Hij moest niet alleen een bijzonder hoogstaand menscheijk wezen zijn, maar God op aarde.
10. Niemand anders beantwoordt aan al deze details dan Jezus Christus.
11. De waarheid aangaande de leer van Plato, of Karl Marx, of Boeddha of Mohammed hangt niet af van de vraag of zij goede of slechte menschen waren. Maar indien een gebrek aangetoond zou kunnen worden in het karakter van Christus, dan zou ineens de leer van Christus in het niet verzinken.

Zijn karakter vormt het fundament van de geheele Christelijke structuur. Ongeloovigen weten dit en toch vallen zij Hem niet aan, maar prijzen zij Hem eenstemmig. Zijn karakter is zoo innemend, zoo beminnelijk, zoo edel, zoo sterk, zoo volmaakt, dat, ofschoon zij evenals Gilbert West, Hem op wetenschappelijke gronden willen aanvallen, zij eindigen met den meest uitbundigen lof en dikwijls met Hem te aanbidden.

Christus wordt gevonden zoowel in het Oude als in het Nieuwe Testament en Hij heeft daarin dezelfde waarde als het bloed voor ons lichaam. Hij is de gouden schakel die alle deelen tezamen bindt, het licht dat de duistere gedeelten verlicht, de sleutel tot de diepste verborgenheden, en de grondtoon van hun eeuwige harmonie, het hart van elk Bijbelboek en elke profetie."

De heer Emerson, die gedurende de geheele rede rustig geluisterd had, stond op om te spreken. Glimlachend gaf David Dare hem het woord.

„Mijnheer Dare," begon de heer Emerson op ernstigen toon. „Ik heb uw rede niet willen onderbreken, want ik heb grooten eerbied voor den Christus en wil de vergadering dan ook niet storen door onwaardige interrupties. Hoewel uw bewijzen ten opzichte van Christus belangrijk en niet gemakkelijk te weerleggen zijn, zijn zij toch verre van overtuigend. Bijv. Gen. 3 : 15 'Ik zal vijandschap zetten tusschen u en deze vrouw', enz., lijkt mij een tamelijk wankele grondslag om er een profetie aangaande Christus op te baseeren. En de meeste van uw andere voorbeelden schijnen mij eveneens onbevredigend toe."

„Ik ben het met u eens, mijnheer Emerson," antwoordde de heer Dare.

Lucie keek verbaasd evenals haar broer, vader en vele anderen uit het publiek.

„U is het met mij eens?" riep de heer Emerson uit. „Dat begrijp ik niet."

„En toch ben ik het met u eens. Elke voorzegging van de meer dan driehonderd profetieën aangaande Christus, apart genomen is onvoldoende om te bewijzen, dat Hij de verwachte Messias was. Zij zijn als de strengen van een kabel, die los van elkander weinig gewicht kunnen dragen. Maar wanneer men deze strengen ineen weeft en dus al die verschillende bewijzen aaneen smeedt, vormen zij een band die niet verbroken kan worden. En nu zal ik nog andere strengen daartusschen weven en dus nog andere bewijzen aanvoeren. Wanneer men den invloed van Jezus op de geschiedenis nagaat," ging de heer Dare verder, „dan zal men het verschil constateeren

tusschen Christus en andere wijsgeeren en moralisten. Het zou een geweldige taak zijn om al het goede en wijze uit de geschriften van die filosofen eenerzijds en al hun dwalingen en bijgeloof anderzijds te verzamelen. Maar dat één enkel persoon, onbekend met deze wijsgeeren en niet onderwezen in de menschelijke wijsheid, direct in strijd met de gevestigde gewoonten en grondstellingen van zijn eigen land, een stelsel zou voorschrijven, dat zoo uitgesproken superieur zou zijn aan alle andere, eischt de zorgvuldige aandacht van een iegelijk op."

De heer Emerson stond op. „Zoudt u soms willen beweren, dat de filosofen bijgeloovig en de zedenmeesters immoreel waren?"

„Zeer juist, dat is precies mijn bedoeling," zeide de heer Dare. „Geen Heidensche moralist heeft ooit stelling genomen tegenover de heerschende ondeugden en verdorvenheden van zijn eigen tijd en land. Geen Heidensche moralist verhief ooit zijn stem tegen het gruwelijke spel der gladiatoren of tegen de zinnelijke lusten, de onmenselijke behandeling van kinderen en slaven of de publieke begunstiging en oprichting van bordeelen.

Als uitvloeisel van hun heidenschen godsdienst werd onzedelijkheid in het openbaar bedreven en nooit hebben de grootste wijsgeeren en moralisten daartegen geprotesteerd."

De heer Emerson verhief zich opnieuw. „Gij kunt deze nalatigheden niet toeschrijven aan mannen als Plato, Socrates, Aristoteles en Seneca. In ieder geval hebben deze zich niet schuldig gemaakt aan de door u genoemde feiten."

De spreker schudde zijn hoofd. „Het spijt mij, dat ik u moet tegenspreken. Plato stemde niet alleen in met de onmatige drinkgelagen op de altijd schandelijke Bachusfeesten, maar hij en Aristoteles gaven aanwijzingen om te voorkomen, dat zwakke kinderen zouden opgroeien. Plato, Cicero, Epictetus en andere vermaarde wijsgeeren adviseerden de menschen, om met de afgoderij van hun voorvaderen door te gaan. Diogenes en Socrates propageerden de grofste wellusten en bedreven ze zelf en Cato beval jongelui om bordeelen te bezoeken. Plato recommandeerde het bezoek aan publieke vrouwen en adviseerde, dat soldaten zich zouden overgeven aan de meest ontuchtige en onnatuurlijke uitspattingen. En al deze dingen werden aangemoedigd en beschermd door de wetten van het land. Solon, de groote wetgever, ontzegde wellust slechts aan slaven. Zeno, de stichter, en Cato het sieraad der Stoïcijnsche filosofie, en Seneca, de grootste zedenmeester ten tijde van Nero, waren allen zelfmoordenaars. In feite kunnen de dingen, die deze mannen, het sieraad van vroegere tijden, deden aanmoedigen, op

een vergadering van mannen en vrouwen of welke vergadering ook, niet verhaald worden."

„Maar zij hebben heel wat goeds voortgebracht," hield de heer Emerson hardnekkig vol.

„Toegegeven," antwoordde de heer Dare. „Dit punt stel ik vast: Deze mannen waren zooals erkend wordt, de grootste van de antieke wereld en het *beste*, dat zij, als de besten, in leven en voorschrift geven konden, was zoo arm, dat het menschelijk geslacht inderdaad op een slechten weg was.

Maar het wordt, zooals ik later zal bewijzen, door ongeloovigen toegegeven, dat Christus, zonder wereldsche opvoeding, al deze zedenmeesters, bij elkaar genomen, zoo ver overtrof, dat zij slechts een heel minderwaardige plaats innemen."

De heer Emerson stond op. „U heeft vrij duidelijk bewezen, dat Christus beantwoordt aan alle details der voorzeggingen van het Oude Testament. Maar dat zelfs bewijst niet, dat de godsdienst der Christenheid door Hem werd gesticht."

„Wel, laten wij in 't kort nagaan hoe deze godsdienst ontstaan is," antwoordde de heer Dare. „Dat hij bestaat, en dus op de een of andere manier ontstond, ontkent niemand.

Wat zijn ontstaan betreft, gelden slechts twee theorieën, of hij werd gesticht door bedriegers of door Christus. De verspreiding van dezen nieuwen godsdienst ging van het begin af aan gepaard met gevaar. Voor de Joden druischte het Christendom niet alleen in tegen hun lang-gevestigde overtuigingen, maar tegen de inzichten waarop hun verwachtingen en vertroostingën gebouwd waren.

Zij zagen uit naar een Messias, om hen van de Romeinen te verlossen. Zelfs de gedachte, dat zij in deze verwachting teleurgesteld konden worden, maakte hen toornig. De geheele leer van het Christendom gaf aanstoot aan hun gevoelens. De prediking van het koninkrijk Gods aan de Heidenen was een begrip, dat den Jood vreemd was en stond hem eerder tegen dan hem voor den nieuwen godsdienst te winnen.

Nog erger was het voor de volgelingen van Jezus den Joden een onrechtvaardigen en wreeden moord te moeten verwijten. Alleen dit reeds maakte hun werk zoo moeilijk en gevaarlijk. De discipelen van het Christendom hadden te strijden tegen vooroordeel, waarachter nog een zekere macht stond. Zij deden een beroep op een volk, dat zij eerst teleurstelden en daarna tot toorn verwekten — zeker een vreemde manier om een nieuwen godsdienst in te voeren.

Maar dit was slechts het begin der moeilijkheden. Het Christen-

dom kwam in botsing met de regeerende macht — met Rome — en maakte een vijand van elken bestaanden godsdienst. Het loochende stoutweg en zonder eenig voorbehoud, alles wat de Heidensche mythologie voortbracht en het bestaan van *ieder* god dien de Heidenen aanbaden. Het aanvaardde geen compromis. Het kon slechts zegerieven door ieder beeld en altaar, iederen tempel en afgod der Heidensche godsdiensten omver te werpen.

Het Christendom was nu niet direct een godsdienst die gevoegd moest worden bij de duizenden reeds bestaande, maar het moest alle andere goden als valsch en de aanbidding daarvan als ijdel aan de kaak stellen.

Houdt daarbij nog rekening met een ander feit. De ouden beschouwden godsdienst geheel als een staatszaak — niet met den staat verbonden, maar een integraal deel er van. Een poging om den staatsgodsdienst omver te werpen, werd als een rechtstreekse aanslag tegen het bestuur bechouwd, al verraad dat met den dood gestraft werd. En de eerste Christenen wisten dit.

Bovendien waren de religieuze stelsels van dien tijd reeds lang gevestigd. Van ver uit het verleden hadden hun priesterschap, hun riten en prachtige tempels getuigd van hun macht. Beeldhouwkunst, schilderkunst, architectuur en muziek werkten mede aan hun toel, pracht en invloed.

Deze godsdiensten waren rijk aan feesten, waaraan de bevolking gehecht was. 'Hun godsdienst,' zegt Gibbon, 'had nauwe gemeenschap met elke vertakking van het maatschappelijk leven.'

Uit het getuigenis van Plinius en Martial blijkt duidelijk, dat de Christenen als martelaren stierven, want zij konden slechts hun leven redden door deel te nemen aan de heidensche gebruiken.

En als Christus ter dood gebracht was, konden Zijn volgelingen dan verwachten hetzelfde lot te ontgaan, vooral met het oog op het feit, dat Christus hun zeide, dat doodstraf hun lot zou zijn? Evenwel kwam afval in hun rijen weinig of niet voor, zelfs niet wanneer zij tegenover de vreeselijkste martelingen stonden. Deze resultaten moeten toegeschreven worden aan bepaalde oorzaken. Wanneer menschen in groote getale vreeselijke martelingen lijden en een wissen dood moeten ondergaan, liever dan hun leven te redden door tot het heidendom terug te keeren, dan moet dit alles toch een grondoorzaak hebben. Zelfs ongeloofigen geven dit toe, zooals ik u zal aantoonen.

Bovendien stemmen alle verklaringen over den oorsprong van het Christendom overeen. Gewijde en wereldsche schrijvers zeggen eensluidend: Christus was in Jeruzalem ter dood veroordeeld op

gezag van den Romeinschen landvoogd Pontius Pilatus. Geen tijdgenoot of nazaat spreekt dit verhaal tegen. Zelfs Joodsche schrijvers niet.

Plinius in de eerste eeuw, Celsus in de tweede, Porphyryus in de derde, noch Julianus in de vierde betwijfelden de echtheid van het Nieuwe Testament of insinueerden, dat de Christenen zich vergisten in de schrijvers aan wie zij het Nieuwe Testament toeschreven.

Maar hier zijn de feiten van een eigenaardig verhaal, waarover alle schrijvers het eens zijn: Tijdens de regeering van keizer Tiberius begon een aantal menschen een nieuwen godsdienst in de wereld te stichten en in de ten uitvoerlegging van dit plan, zagen zij niet op tegen groote gevaren, hebben zij hard gewerkt, veel geleden en dat alles ter wille van een doode, die als een boosdoener was ter dood gebracht, maar opgestaan was tot het leven. En dit vreemde verhaal bracht een omwenteling in de geschiedenis teweeg, deed veel veranderingen ontstaan in het keizerrijk en beïnvloedde millioenen levens ten goede.

Indien de menschen, die dit verbazingwekkende verhaal rond vertelden niet oprecht waren, dan waren zij de grootste leugenaars en dwazen, die ooit op aarde geweest zijn. Zij waren dan boosdoeners geweest, met geen ander doel dan om het goede in de wereld te brengen en geen ander vooruitzicht dan om, verwenscht door iedereen, een wreeden dood te sterven.

Nooit in de geheele wereldgeschiedenis hebben mannen, vrouwen en zelfs kinderen vrijwillig een leven van gebrek, vol moeilijkheden en levenslange risico aanvaard, zich blijde onderwerpende aan verlies van huis en vaderland, het ondergaan van slagen en steeniging, lange en wreede gevangenschap, en zelfs om door leeuwen verscheurd of levend verbrand te worden, ter wille van de verkondiging van een verhaal, waarvan zij wisten, dat het onwaar was, of waarvan zij dachten dat het valsch kon zijn. Alleen ter wille van het Christelijk geloof hebben zij dit alles aanvaard. Deze feiten zijn zoo overbekend, dat ze door niemand geloochend en evenmin weerlegd kunnen worden.

Zelfs de ergste ongeloovigen erkennen, dat de weldadige uitwerking van het leven van Christus den grootsten zegen voor de wereld heeft afgeworpen."

De heer Emerson stond nogmaals op. „U hebt nu tal van ongeloovigen aangehaald om door hen een en ander te bewijzen, maar tot nu toe hebt u dat bewijs nog niet geleverd. Wanneer kunnen wij dit bewijs krijgen?" Zijn vraag werd gevolgd door een instemmend gemompel in de zaal.

„Op de volgende lezing”, antwoordde David Dare. „En ik wil u, mijnheer Emerson, vragen om deze citaten uit de boeken dezer sceptici voor te lezen, zoodat u voor uzelf en voor de aanwezigen overtuigd zijt, dat de citaten afkomstig zijn van de ongeloovigen, die ik noem, en dat ze niet verkeerd zijn aangehaald. Zij zullen alle uit de oorspronkelijke boeken zijn.”

HOOFDSTUK IX

ONGELOOVIGEN GETUIGEN VOOR CHRISTUS

Nadat de Emersons den volgenden Zondagavond waren gaan zitten, fluisterde Lucie, voorover leunend:

„Denkt u, vader, dat hij werkelijk kan aantoonen, dat ongeloovigen van Christus getuigen, dat Hij de belangrijkste figuur in de geheele geschiedenis is?”

„Ik zie niet in, hoe hij dat kan,” antwoordde de vader met een ernstig gelaat, „want wanneer zij dat toegeven, dan mochten zij Christenen zijn.”

George, die toegeluisterd had, zei: „Misschien zal hij slechts onbekende schrijvers citeren.”

De heer Emerson dacht even na: „Dat is heel goed mogelijk, George, ik denk dat je gelijk hebt.”

„Het is mij opgevallen,” merkte mevrouw Emerson op, „dat de heer Dare tot hier toe alles gedaan heeft, wat hij beloofde, ja, zelfs meer dan je volgens zijn woorden zou verwachten. Ik denk zeker, dat hij vooraanstaande welbekende ongeloovigen zal aanvoeren, om zijn standpunt te bewijzen.”

De drie andere familieleden keken haar verbaasd aan.

„Wel moeder,” riep Lucie uit, „heeft hij u bekeerd?”

„Nee, maar ik heb toch wel gemerkt, dat die zoogenaamd vaste pijlers, waarop het ongeloof rust, één voor één afgebroken zijn, zoodat er nog maar weinig overblijven. Het komt mij voor, dat het huis van den ongeloovige begint te waggelen. En nu belooft hij om ongeloovigen zelf te gebruiken, om het werk te voltooien. Zijn methode staat mij wel aan.”

Zij keken met toenemende verbazing naar de anders zoo bedaarde mevrouw Emerson. „Maar moeder —” begon George.

„Stil,” fluisterde Lucie, „daar komt mijnheer Dare.”

De spreker liet glimlachend zijn oogen over de aanwezigen gaan. Men voelde dat er spanning heerschte in de zaal...

„Ik ben blij u allen weer te zien. Verleden week vestigden wij onze aandacht op het feit, dat waar wij nu de schrijvers der Evangelien niet aan een kruisverhoor kunnen onderwerpen, zij dat in hun tijd toch wel hebben ondergaan, op een wijze zooals dat nog nooit in de geschiedenis der wereld was voorgekomen.

Zij werden ondervraagd en aan een kruisverhoor onderworpen, niet alleen door sluwe vijanden als de Joden, schrandere redenaars

als de Grieken, en vaardige rechtsgeleerden, zooals de Romeinen, maar ook heeft men hen bedreigd met het vuur, het zwaard, het kruis, geeseling en den dood. De Evangelieën zijn de eenige historische getuigenissen ter wereld, die getoetst werden door de marteling van hun schrijvers en van velen, die hun geloof daarop baseerden.

Welnu, als wij de geschriften van andere geschiedkundigen aanvaardden, wier waarheidsliefde niet beproefd werd door brandstapel of wreede vervolging, hoeveel te meer moesten wij ons dan verlaten op de geschriften der evangelisten, wier getuigenis op dusdanige wijze op de proef werd gesteld.

De Man over Wien de evangelisten schreven, zou toch wel allerm minst een hoogstaand karakter hebben gehad, wanneer Hij van Zijn volgelingen zulk een bloedige trouw zou hebben geëischt op grondslagen, die niet zeer, zeer vast waren.

Maar Hij was niet alleen voor de evangelisten de meest hoogstaande, de zachtmoedigste en de grootste Figuur in de geheele geschiedenis, maar Hij is dat ook voor de ongeloovigen van heden en..."

„Mijnheer Dare," onderbrak de heer Emerson, „u hebt nu al heel wat beweerd, maar nog niets bewezen. Met alle respect voor uw ernst en waarheidsliefde, maar wij willen toch wel gaarne bewijzen hebben in plaats van uw persoonlijke inzichten."

Applaus toonde aan, hoe men met de woorden van den heer Emerson instemde. Het gehoor verwachtte, dat de heer Dare daar direct op in zou gaan.

„Uitstekend, wij zullen direct daarmede beginnen. Mijnheer Emerson, wilt u naar voren komen om de citaten dezer ongeloovigen voor te lezen, wanneer ik u de boeken zal overhandigen?"

„Met genoegen," antwoordde deze en begaf zich door de volle zaal naar het podium, waar hij vriendelijk werd begroet, zoowel door den spreker als door Dr. Morely, den voorzitter.

„In de eerste plaats dit boek," zeide de spreker, terwijl hij den heer Emerson een dik boekwerk overhandigde. „Wilt u zoo goed zijn de vergadering een en ander van den schrijver en zijn werken te vertellen?"

De heer Emerson zag het boek even in en sprak toen met forse stem:

„Dit is deel II van 'De Geschiedenis der Europeesche beschaving' (History of European Morals) door William E. H. Lecky, die ook de schrijver is van 'De geschiedenis van de opkomst en den invloed van het rationalisme in Europa' (History of the Rise and Influence of the Spirit of Rationalism in Europe). Lecky was een

Iersch geschiedschrijver, staatsman en filosoof, die in 1903 stierf, en een vooraanstaand ongeloofige van zijn tijd en van zijn land. Hij schreef vier groote boekdeelen, om te bewijzen dat het rationalisme de eenige gids is, waardoor de redelijke mensch zich kan laten leiden."

„Dan zult u dus Lecky als een vooraanstaand ongeloofige van zijn tijd moeten beschouwen?" vroeg de heer Dare.

„Zeer zeker," antwoordde de heer Emerson.

„Nu, wilt u dan op blz. 8 en 9 de aangestreepte citaten lezen," vroeg de spreker.

De heldere, luide stem van den heer Emerson werd in iederen hoek der groote zaal gehoord, toen hij met het voorlezen der citaten begon.

Het was voor de Christenheid weggelegd, om de wereld een ideaal karakter te toonen, dat in al de wisselingen van achttien eeuwen een zuivere liefde in de harten der menschen heeft doen ontstaan. Zij is in staat geweest, om ten allen tijde, op alle volken en op alle karakters onder alle omstandigheden een goeden invloed uit te oefenen. Zij heeft niet alleen de hoogste deugden getoond, maar die ook in practijk gebracht; en zij heeft zoo diep op de massa ingewerkt, dat men naar waarheid kan getuigen, dat de practijk de eerste drie jaren van haar bestaan meer heeft gedaan voor de wedergeboorte van den mensch dan al de verhandelingen der wijsgeeren en al de waarschuwingen der moralisten.'

„Dank u — dat is momenteel genoeg." De heer Emerson ging naast Dr. Morely zitten, terwijl de spreker zich tot het publiek wendde, van waaruit onderdrukte uitroepen van verbazing werden gehoord.

„Wel, die was raak," fluisterde Lucie. Mevrouw Emerson keek verheugd en George was verbaasd.

„Deze woorden *bevestigen* inderdaad, dat Christus het kernpunt der geschiedenis is, en dat niet alleen, maar dat drie jaren van Zijn leven meer gedaan hebben voor het welzijn der menschheid dan alle moralisten en filosofen met hun boeken ter wereld. Dit zijn woorden van een verstokt, erkend wereld-vermaard ongeloofige, geschreven na jaren van zorgvuldige studie, zooals een onpartijdig historicus betaamt.

Zoo'n enthousiasme zou men wel kunnen verwachten van een waarachtig geloovige, maar evenals u ben ik verbaasd over deze woorden vol lof uit den mond van een bekend scepticus, Maar dat is nu eenmaal een feit en het staat niet aan mij om u daarvan een verklaring te geven.

Wanneer hij de eenige zou zijn om dergelijken lof te verkondigen, dan zouden we dit als een onverklaarbare uitzondering kunnen beschouwen onder de Bijbelcritici. Maar nu geef ik u een ander werk, mijnheer Emerson. Wilt u het even inzien en de vergadering het een en ander van dezen schrijver vertellen?"

Nadat de heer Emerson het boek even had ingezien, zeide hij: „Dit is een verhandeling over 'De natuur ten dienste van den godsdienst' (Nature, the utility of religion and theisme) van Johan Stuart Mill, een Engelsch economist en filosoof, die eenige jaren voor Lecky stierf. Ook hij staat bekend als absoluut ongeloofig."

„Heel goed," zeide David Dare. „Wilt u de bladzijden 253-255 lezen, zooals is aangegeven?"

„Christus neemt nog steeds een uitzonderlijke plaats in; een ongeëvenaarde figuur, Zich onderscheidend zoowel van Zijn voorloopers als van Zijn volgelingen, zelfs van hen, die het voorrecht hadden, persoonlijk door Hem beleerd te worden. Het heeft geen nut om te beweren dat de Christus van de Evangelien geen historische figuur is, en dat wij niet weten welke bijzondere karaktereigenschappen Hem door de overlevering van Zijn volgelingen worden toegekend. Aan wie van Zijn discipelen of hun proselieten zou men deze woorden van Jezus kunnen toeschrijven, of wie van hen was in staat Zijn leven en karakter, zooals dat in de Evangelien beschreven wordt, zoo weer te geven? Toch zeker niet de visschers van Galilea; en evenmin Paulus, wiens karakter en persoonlijke eigenaardigheden van een geheel ander genre waren, nog veel minder de eerste Christelijke schrijvers....

Wanneer men dan nog aan dit uitzonderlijk genie al de goede eigenschappen toekent van den grootsten cultuurhervormer, die de wereld ooit heeft voortgebracht en die zich zelfs voor Zijn ideaal liet dooden, dan kan men niet zeggen, dat de religie een slechte keus heeft gedaan, door dezen Man als de ideale vertegenwoordiger en God der menschheid naar voren te plaatsen. Ook in onzen tijd zou men niet gemakkelijk een deugdzamer leven kunnen leiden (en hiertoe reken ik ook de ongeloofigen) dan dat Christus ons heeft voorghouden."

„Merk op," zeide de spreker, „dat de heer Mill, de ongeloofige, bijzonder laat uitkomen, dat de ongeloofige niet beter kan doen dan een voorbeeld te nemen aan het leven van Christus. Hiermede benadert hij heel dicht de gedachte, dat sceptici Christenen moesten zijn. Ik ben het met hem eens."

„Maar," onderbrak de heer Emerson, „Mill heeft nooit gezegd, dat hij het Christendom beleed. Ik sta verbaasd over zijn woorden."

„Dat doe ik ook, maar dit zijn zijn woorden en hoewel zijn sceptische vrienden hem over deze woorden vaak hebben berispt, zoo heeft hij ze toch nooit uit latere herdrukken van zijn boek laten vervallen. Het ligt niet aan mij om een uitleg te geven van de inconsequenties van ongelovigen, die vol enthousiasme over Christus schrijven en toch in hun ongelooft volhardden.

Alles wat ik tracht aan te toonen is, dat vooraanstaande sceptici, hoewel zij jarenlang de Christenheid bestreden hebben, elke gelegenheid aangrijpen, om dusdanig den lof van Christus en de Christenheid te verkondigen, dat zelfs vurige Christenen het niet zouden kunnen verbeteren. En hoewel deze twee bekende sceptici zijn, zijn er toch nog anderen, die den lof van Christus en de Christenheid hebben bezongen. Ik zal nu nog grooter twijfelaars laten getuigen.”

David Dare overhandigde den heer Emerson een ander boek. „Weest u zoo goed de vergadering even den schrijver te noemen,” zei hij.

De heer Emerson zag het bewuste boek in en zich tot het publiek wendend, sprak hij: „Dit boek is getiteld 'Dagboek van mijn onderzoekingen' (Journal of Researches) en is geschreven door Charles Darwin, de beroemde natuurhistoricus, bekend om zijn evolutieleer.”

„Beschouwt u hem als een Christen?” vroeg de heer Dare.

„Heelemaal niet, met den Bijbel liet hij zich niet in,” antwoordde de heer Emerson. „Hij stond bekend als een ongelovige.”

„Gedurende de jaren 1831 tot 1836 maakte Darwin een wereldreis met 'Beagle’,” zeide de spreker. „Hij berichtte, dat Nieuw-Zeeland het land was waar de menschen in de diepste duisternis leefden.

Nadat hij in Engeland was teruggekeerd, werd hij gewaar hoe 'n krachtige activiteit werd ontwikkeld tegen de zending en de zendelingen. In zijn vertoog tegen deze aanvallen schreef hij o.a. wat de heer Emerson nu op blz. 414, 425 en 505 zal voorlezen.”

De heer Emerson sloeg de genoemde bladzijden op en las:

„Zij vergeten of willen er niet aan denken, dat menschenoffers en de macht van een afgodisch priesterdom — een systeem van losbandigheid, dat in een ander werelddeel zijns gelijke niet vindt — kindermoord, een gevolg van dat systeem — bloedige oorlogen, waar overwinnaars vrouwen noch kinderen ontzien —, dat al deze dingen zijn verdwenen; en dat onoprechtheid, onmatigheid en bandeloosheid grootendeels door het Christendom zijn verdwenen. Wanneer een reiziger deze dingen vergeet, toont hij zich on dankbaar; want mocht hij eens op een onbekende kust schipbreuk lijden,

dan zou hij toch wel ernstig bidden, dat de zendeling met zijn arbeid in dat gebied geslaagd was.

Het onderwijs van den zendeling werkt als de tooverstaf van den toovenaar. Keurige huizen, behoorlijk van ramen voorzien, geplougde akkers en zelfs veredelde vruchtboomen vindt men bij den Nieuw-Zeelander. De geleidelijke vooruitgang als gevolg van de prediking van het Evangelie in de Zuidzee-gebieden, vindt zijn weerga niet in de geschiedenis der menschheid."

„Waarom verdedigde een erkend ongelovige in zijn geschriften de Christelijke zending, na eerst verkondigd te hebben, dat het een volkomen mislukking zou worden?" vroeg de spreker, nadat de heer Emerson het boek had terugggegeven en was gaan zitten. „Omdat hij persoonlijk het onbetwistbaar bewijs zag, dat deze theorie verkeerd was en hij was eerlijk genoeg om zijn vergissing te erkennen. De resultaten van de zending in Nieuw-Zeeland, waarover Darwin verbaasd en vol lof was, komen overeen met de gevolgen der Christelijke zending in elk ander land ter wereld.

Gezien het feit dat ongelovigen den Bijbel slechts beschouwen als door menschen geschreven, waarom hebben zij ons dan geen boek in zijn plaats gegeven? Waar de meeste ongelovigen de overtuiging zijn toegedaan, dat de beschaving der menschen steeds vooruitgaat en de omstandigheden steeds beter worden — waarom bewijzen zij dit niet door een beter boek onder het bereik der menschheid te stellen? Maar zij hebben dit zelfs nooit geprobeerd.

Vanaf den tijd van Celsus tot op heden heeft men zelfs geen gelijkwaardig boek in de plaats van den Bijbel gegeven. Er is in de geheele wereld geen boek, waarvan zelfs een ongelovige zal zeggen: 'Dit is het beste boek op aarde; dit is het Boek der boeken. Hierin kan de geheele menschheid voedsel vinden voor den geest en hart en ziel worden door dit boek gesticht. Laat ons dit boek in alle talen vertalen en het tot ieder geslacht en taal en volk brengen, om zelfs met opoffering van het leven de menschheid een beteren weg te toonen.' Maar het scheelt niet veel, of ongelovigen zeggen dit van den Bijbel, zooals wij gezien hebben en verder nog zullen zien.

Ongelovigen beschikken over heel veel drukpersen en groote scholen en zij zeggen, dat de grootste geleerden in hun rijen gevonden worden. Onmetelijke rijkdommen, tijd en al de voordeelen der wetenschap staan onder hun bereik. Men heeft de wereld van pool tot pool wetenschappelijk geëxploreerd, haar hoogste bergen beklommen, de diepste oceanen onderzocht, telegraaf en radio waren ten dienste van alle volken en talloze boeken hebben de

wereldgeschiedenis van het verleden en heden nader tot ons gebracht.

Dank zij microscoop, smeltkroes en telescoop zijn de geheimen van het universum voor ons ontsluitend. Nochtans, met al de wetenschap van het historisch gebeuren en alle ervaringen over een periode van 2000 jaren ten dienste van de moderne Bijbelcritici, hebben de ongeloovigen zelfs nooit een poging gedaan om ons een boek te geven, dat volgens hun inzicht beter was dan de Bijbel. Na hun studietijd spendeerden zij doorgaans een twintig jaar om hun Bijbelcritiek uit te oefenen en aan het einde van hun leven gekomen, gebruikten zij enkele bladzijden om hun aanvallen te weerleggen en om den Bijbel, dien zij altijd bestreden hadden, lof toe te zwaaien.

Zoo kon het gebeuren dat Thomas Huxley, na zijn heftige Bijbelcritiek tot het inzicht gekomen, hoe belangrijk het was om zoo mogelijk een beter boek te vinden, de oude en moderne literatuur ijverig doorzocht naar het bestaan van zoo'n boek. Toen hij daarin niet slaagde, hield hij een pleidooi, om den Bijbel, als de bron der hoogste opvoeding, op de openbare scholen te gebruiken.

Mijnheer Emerson," wendde de heer Dare zich tot dezen, „ik ben er zeker van, dat u de aanwezigen kunt vertellen, welk overbekend woord van Huxley afkomstig is."

„Ja," antwoordde de heer Emerson, „van hem is afkomstig het woord 'agnosticus', wat zeggen wil, iemand die belijdt dat God niet te doorgronden is. Hij noemde zichzelf een agnosticus."

„Ik overhandig u, mijnheer Emerson, het blad The Contemporary Review van December 1870, dat een artikel van Huxley bevat. Wilt u zoo vriendelijk zijn de aangestreepte passages te lezen."

Alle aanwezigen luisterden opmerkzaam naar deze woorden:

„Ik ben altijd een voorstander van neutraal onderwijs geweest, van een opvoeding zonder Bijbel, maar ik moet bekennen, dat ik niet wist op welke wijze het godsdienstig gevoel, dat toch de basis is van 's menschen doen en laten, moest wakker gehouden worden, en dat vooral in dezen tijd, waar zoo vele meeningen over dit onderwerp met elkander in strijd zijn, zonder het gebruik van den Bijbel. Aan de wereldsche moraal ontbreekt leven en kleur... Neem den Bijbel als een geheel; neem daaruit weg, wat een gefundeerde critiek dicteert en wat er dan nog overblijft, geeft toch nog een beeld van morele schoonheid en verhevenheid.

En bedenk dan... dat gedurende drie eeuwen de besten en edelsten uit de Engelsche geschiedenis als het ware met dit Boek vergroeid waren... dat het geschreven is in het mooiste en zuiverste

Engelsch en dat het, wat zijn literaire schoonheid betreft, zijn weerga niet vindt, dat het den primitiefsten boer, die nog nooit zijn dorp heeft verlaten, niet in onwetendheid laat over het bestaan van andere landen en andere culturen, ja hem zelfs verteld hebben van volkeren, die ver in het verleden leefden."

„En nu," zei David Dare, „is hier nog een citaat van Huxley uit een boek, getiteld 'Science and Education', blz. 398."

De heer Emerson nam het boek en las: „Door de studie van welk ander boek konden kinderen zoo zuiver aanvoelen, dat elke figuur in den loop der geschiedenis, evenals zij slechts een kleine tijdruimte vulde in de spanning tusschen twee eeuwigheden en naar gelang van zijn goede of slechte daden, een zegen of vloek ontvangt?" Hij sloot het boek met een ernstige uitdrukking op zijn gelaat.

„Ja, dat is dezelfde man die verscheidene jaren heftig met Gladstone over den Bijbel debatteerde," zei de heer Dare. „Later zond Huxley nog een protest in tegen den 'ketterschens Filistijn', die den Bijbel slechts beschouwde als iets om mee te spotten en daarmede zijn onwetendheid demonstreerde. In een ander boek: 'Verhandelingen over strijdvrage' (Essays upon Controverted Questions) toont hij duidelijk aan, dat zijn gedachten, die u zoo juist gehoord hebt, geen vluchtige indrukken waren, maar dat deze in een vaste overtuiging waren geworteld."

De heer Dare overhandigde het boek aan den heer Emerson. Hij las:

„De Bijbel is, de 'Magna Charta' (de groote vrijbrief) van den arme en den verdrukte geweest; tot op den modernen tijd toe heeft geen staat een constitutie gehad, waarin met de belangen van het volk in zoo ruime mate rekening werd gehouden, waarin de vorsten niet op voorrechten maar op hun plichten werden gewezen als Israël vanouds... nergens wordt zoo duidelijk aangetoond dat, op den langen duur, de welvaart van den staat afhankelijk is van de oprechtheid van het volk... Ik geloof dat de menschheid nu niet en vermoedelijk ook in de toekomst niet, met den Bijbel zal kunnen breken."

„Dus volgens den bekenden scepticus Thomas Huxley vindt men alleen in den Bijbel de juiste richtlijnen om kinderen op te voeden, de moraal te verheffen, armen en verdrukten te helpen en vorst en volk op hun plichten te wijzen," zei de spreker.

„Wij hebben gezien dat vooraanstaande ongeloofigen, de een na den ander, opnieuw den Bijbel hebben aanvaard, als de eenige bron van moreele, religieuze en practische opvoeding. Tot slot

van de lezing van hedenavond verwijs ik naar een ander groot geleerde, een tijdgenoot van Darwin en Huxley en bijna even bekend, George Romanes. Hij was een ongeloovige in hart en nieren. Kort voor zijn dood schreef hij eenige verhandelingen over godsdienst, die ontsproten aan zijn teleurstellingen in het scepticisme. Hij doorliep de geheele moreele en religieuze literatuur, om het beste te vinden en aan het einde van zijn boek, dat na zijn dood werd uitgegeven, resumeerde hij zijn overtuigingen. Ik verzoek den heer Emerson de citaten te lezen uit 'Gedachten over Godsdienst' (Thoughts on religion), blz. 170 en 171."

De heer Emerson nam het boek, zag het even in en las dan:

„Niet alleen staat het Christendom oneindig hooger dan alle andere godsdiensten, maar het evenaart alle zedelijke en wijsgeerige stelsels, die de wereld heeft voortgebracht. Men mag het aannemen of verwerpen, maar het is een feit, dat noch wijsbegeerte, noch wetenschap of dichtkunst op haar terrein die resultaten hebben bereikt als verkregen zijn door den Bijbel.' Het is 'de grootste openbaring van het schoone, het sublieme, van alles, wat onzen geest beïnvloedt, die de wereld ooit heeft aanschouwd.' 'Wat heeft de geheele wetenschap en filosofie voor de verheffing der menschheid gedaan, dat vergeleken kan worden met die eene leerstelling: 'God is Liefde?'"

Alsof het hem duizelde, hield de heer Emerson nog steeds zijn oogen gericht op het boek. Een stem uit het publiek riep: „Lees dat nog eens." Anderen stemden daarmee in. Hij herhaalde de passages, langzaam, bedachtzaam, eerbiedig. Toen hij ophield en ging zitten, waren alle aanwezigen onder den indruk. Eindelijk zei David Dare:

„Waren deze ware lofwoorden geschreven door een beroemd prediker, dan nog zoudt u daarover verrast zijn geweest. Maar ik moet bekennen, dat ik uw verwondering deel, nu het uitlatingen zijn van wereldvermaarde sceptici. Nu, wanneer de vooraanstaande vrijdenkers zulke lofredenen op den Bijbel, het Christendom en Christus verkondigen, waarom zou dan een van u in het ongeloof volharden? Wanneer de vooraanstaande sceptici erkennen, dat de wereld den grootsten zegen van den Bijbel ontvangt, dan is het hoog tijd, dat wij het boek meer gaan onderzoeken."

De heer Emerson stond op om te spreken. „Ik heb deze citaten met gemengde gevoelens gelezen," zei hij. „Ik erken, dat ik nooit geweten heb, dat deze mannen zulke dingen hebben gezegd. Echter, hoe groot ook de invloed van deze mannen is geweest, zij zijn nu reeds dertig tot vijftig jaar dood. En de ontdekkingen van de laatste dertig jaren hebben de inzichten der geleerden sterk beïn-

vloed. Ik zou gaarne willen weten wat de vooraanstaande, nog levende sceptici ten gunste van den Bijbel hebben gezegd."

Het applaus dat op de woorden van den heer Emerson volgde, toonde, dat de vergadering het met hem eens was. De spreker stapte naar voren en zei:

„Uitstekend. Volgende week zullen wij nagaan, wat vooraanstaande sceptici van onzen tijd dienaangaande beleden hebben.”

HOOFDSTUK X

Bekentenissen van vooraanstaande ongelooivgen van onzen tijd

De familie Emerson was al bijtijds in de zaal. „Wel,” merkte George op, terwijl hij zijn oogen liet gaan over de reeds talrijke aanwezigen, „de belangstelling is even groot als gewoonlijk. En vader lijkt me wat terneergeslagen.”

Lucie knikte. „Dat zou ik in zijn plaats ook zijn. Hij is de voorvechter van wat mij een verloren zaak schijnt. Hier zijn meer dan achthonderd volwassenen, waarvan minstens de helft ongelooivgen zijn en allen tezamen kunnen het bewijs niet weerleggen, dat door één man geleverd wordt. De heer Dare drijft ze allen langzaam maar zeker in den hoek.”

„Dat is zeer juist opgemerkt,” zeide mevrouw Emerson.

De heer Emerson keek zijn vrouw verbaasd aan. „Je denkt dus, dat de sceptici het pleit verloren hebben.”

„Denk jij van niet?” pareerde zij. Hij aarzelde.

„Kom nu, vader, biecht op,” plaagde Lucie.

„Is mijn heele gezin tegen mij?” glimlachte hij. „Ik zal jullie een anderen keer antwoorden, want de heer Dare geeft me een wenk om op het podium te komen.”

Na eenige woorden ter inleiding ging de spreker direct tot zijn onderwerp over. „Ik had het plan, om veel meer bekende ongelooivgen uit het verleden te citeeren. Carlyle en Blatchford van Engeland, Goethe en Strauss van Duitschland, Rousseau en Renan van Frankrijk en Tom Paine en Ingersoll van Amerika. Deze allen, in de heele wereld bekend als agnostici, hebben nochtans woorden vol lof over Christus geschreven.

Maar u vraagt naar de uitspraken van ongelooivgen van onzen tijd. U zult ze hebben. Wenden wij ons tot den vermaarden, ongelooivge, H. G. Wells. Iedereen in de zaal heeft natuurlijk van hem gehoord. Mijnheer Emerson, wilt u enkele citaten lezen uit zijn artikel in de 'American Magazine' van Juli 1922?"

„Met genoegen,” antwoordde de heer Emerson, terwijl hij het blad aannam.

„Jezus van Nazareth... is verreweg de domineerende figuur in de geschiedenis. Ik spreek van Hem natuurlijk als van een mensch, want ik denk dat een geschiedschrijver Hem als een mensch moet zien, juist zooals de schilder Hem als een mensch moet schilderen... Te veronderstellen, dat Hij nooit geleefd heeft, dat de verhalen

van Zijn leven verzinsels zijn, is moeilijker en levert meer problemen op voor den historicus dan de essentiele elementen der Evangelien als feit te aanvaarden.

Natuurlijk leven u en ik in landen, waar voor millioenen mannen en vrouwen Jezus meer is dan een mensch. Maar de historicus moet dat feit negeeren, hij moet zich houden aan de realiteit, die door een ieder aanvaard kan worden, wanneer zijn boek door ieder volk onder de zon gelezen zou worden."

„Let eens op hoe Wells zijn terrein zelf afbaket," onderbrak de spreker. „Hij spreekt enkel als historicus, hij aanvaardt alleen het bewijs, dat niet weerlegd kan worden, en dat ieder volk ter wereld kan aanvaarden. En let dan ook eens op, welke merkwaardige conclusies hij trekt. Wilt u verder lezen, mijnheer Emerson?"

„Nu het zegt toch wel heel veel — nietwaar? — dat een historicus in dien geest voortgaande en niets voelende voor theologie, ervaart, dat hij geen zuiver beeld kan geven van den vooruitgang der menschheid, zonder daarin den armen Leeraar van Nazareth de meest vooraanstaande plaats te geven.

De oude Romeinsche geschiedschrijvers negeerden Jezus geheel, zij schonken absoluut geen aandacht aan de snelle verbreiding van Zijn leer, die zij beschouwden als geheel buiten het leven staande... Hij imponeerde de historici van Zijn tijd geheel niet.

En toch, meer dan negentienhonderd jaren later, voelt een historicus als ik, die geen aanspraak maakt op den naam van Christen, zich onweerstaanbaar aangetrokken tot het leven en karakter van dezen eenvoudigen, beminnelijken Mensch...

Wij voelen de magnetische kracht, waardoor menschen, die Hem slechts éénmaal gezien hebben, alles verlieten om Hem te volgen. Hij schonk hun liefde en moed. Zwakke en zieke menschen werden door Zijn tegenwoordigheid verstrekt. Hij sprak met een kennis en autoriteit, die de wijzen en de listigen ontwapenden.

Zoo schrijft de historicus met uitschakeling van de theologische beteekenis van Zijn leven den naam van Jezus van Nazareth bovenaan de lijst van 's werelds grootste figuren.' "

„Men zal het met mij eens zijn, dat men dergelijke beweringen van een ongeloovige niet zou verwachten," zeide David Dare, toen de heer Emerson het tijdschrift teruggaf en ging zitten. „Alleen de onweerlegbare feiten noodzaakten de historici om zulke goede getuigenissen aangaande Christus en de Christenheid te geven. Indien slechts de helft van hetgeen sceptici van Christus zeggen, waar is, is het duidelijk, dat er geen andere invloed in de heele wereld is, die waard is hiermede in één adem genoemd te worden.

Ik zou uit de geschriften van ongelovigen zelf kunnen aantoonen, hoe het Christendom de slavernij heeft afgeschaft, aan de praktijk van kindermoord een einde heeft gemaakt, ziekenhuizen heeft opgericht, de positie der vrouw heeft verbeterd, vrijheid heeft gebracht en het leven van millioenen ten goede heeft gekeerd. Dit alles mogen wij afleiden uit de verklaringen van H. G. Wells. Nu, mijnheer Emerson, wie heeft volgens u de plaats van Ingersoll in Amerika als vooraanstaande ongelovige ingenomen?"

De heer Emerson dacht een oogenblik na. „Wel, H. G. Mencken, redacteur van 'American Mercury', en een schrijver van een aantal zeer moderne, rationalistische, sophisticatede boeken, neemt niet alleen zijn plaats in, maar neemt volgens mij een zeer bijzondere plaats in. Hij is zeker beter onderlegd dan Ingersoll, even spottend als Voltaire en zoo modern als Bernard Shaw."

„Ik heb hier een boek van Mencken, uitgegeven in 1930, dat heet 'Treatise on the Gods' (Verhandelingen over de goden). Ik heb een aantal citaten aangestreept, die u wel even wilt voorlezen," zei David Dare.

De heer Emerson opende het boek op blz. 227 en las:

„De historische gegevens aangaande Jezus worden door niemand meer in twijfel getrokken, noch door Christenen, noch door ongelovigen. De voornaamste feiten uit Zijn leven worden als vaststaand aangenomen."

„Slaat u nu blz. 255 op," verwees de spreker.

„Het is niet gemakkelijk Zijn buitengewoon en geweldig succes te verklaren. Hoe kwam het, dat Eén, die in Zijn leven slechts den bitteren kelk der smaad gedronken heeft, dit leven zelf door den dood zou verheffen tot zulk een verheven grootheid, tot zulk een onvergelykelijke en wereldschokkende macht en roem?"

„Nu," zeide David Dare, „volgens Mencken had Jezus de macht om de aarde op haar grondvesten te bewegen en hij erkent vrijmoedig, dat hij niet verklaren kan, hoe Jezus aan deze macht kwam. Maar dat is niet alles. Leest u maar eens de blz. 266 en 267."

„Wanneer men het heele Nieuwe Testament niet als nonsens verwerpt, moet men aannemen, dat velen Hem na Zijn veronderstelden dood aan het kruis hebben gezien, ook diegenen, die heelemaal niet in Zijn opstanding geloofden... Op die theorie... heeft het beschaafde deel der menschheid een stelsel gebouwd van ideeën en praktijken, scherp omlijnd en zoo krachtig in zijn gevolgen, dat zijn weerga in de wereldgeschiedenis niet te vinden is..."

„Mencken heeft een hevigen afkeer van Joden en steekt dit niet onder stoelen of banken," ging de spreker verder. „Ik haal dit aan

omdat ik het niet met hem eens ben en ook om aan te toonen, dat hij de zaak, die hij voorstaat, door zijn houding moeilijker maakt. Het mysterie, hoe de Joden zoo'n litterair werk als de Bijbel konden voortbrengen, verbaast ons niet minder dan Mencken. Leest u eens de blz. 345, 346 en 347."

„De Bijbel is ongetwijfeld het schoonste boek ter wereld."

„Een oogenblik, mijnheer Emerson," onderbrak de heer Dare. „Als u de ongeloofigen op den hoek van de straat hoort of hen hoort debatteeren met predikanten, dan zoudt u denken, dat de Bijbel het meest weerzinwekkende Boek ter wereld is. Maar hier is Amerika's meest bekende, nog in leven zijnde agnosticus, die ons vertelt, dat zonder enig twijfel de Bijbel het schoonste boek ter wereld is. Hiermede wordt toegegeven, dat ongeloofigen geen ander boek kunnen toonen, dat met het Boek der boeken te vergelijken is. Maar leest u verder."

„Beweer alles wat gij wilt... maar er is in het verleden of het heden geen ander boek, dat een tegenhanger vormt.

Bijna alle Bijbelsche boeken zijn door Joden geschreven en juist dat feit behoort tot een der meest verbazingwekkende wonderen in de geschiedenis der menschheid. Want hun karakter leent zich niet, zooals heden algemeen bekend is, om de wereld met nobele gedachten te verrijken... In 't algemeen staan de Joden als ras niet hoog aangeschreven. In doorsnee bezitten zij niet de eigenschappen van een beschaafd mensch, zooals moed, waardigheid, onomkoopbaarheid, kalmtte, vertrouwen. Zij bezitten ijdelheid zonder trots... en geleerdheid zonder wijsheid....

Nochtans verkeerden deze zelfde Joden, van onheuglijke tijden met hun gedachten in de hoogste sferen en behoorden zij tot de grootste dichters der menschheid. Het waren Joden, die de prachtige gedichten, de Psalmen, het Hooglied van Salomo en de boeken Job en Ruth schreven; het waren Joden die in het boek 'Spreuken' de alledaagschheden van het leven in onsterfelijken vorm kleedden; en het waren Joden, die ons de Zaligsprekingen, de bergrede, de onvergelykelijke ballade van het Kerstkindeke en het twaalfde hoofdstuk van den Romeinenbrief gaven.

Voor mijzelf neem ik aan, dat het gebeuren, vermeld in Joh. 8 : 3—11 tot de meest aangrijpende drama's behoort, die ooit geschreven zijn, dat het Hooglied van Salomo ontegenzeggelijk het meest ontroerende minnelied is, terwijl ik de drieëntwintigste Psalm als de schoonste onder de lofzangen erken.

Al deze onmetelijke rijkdommen erfde de Christenheid van een Bedoeïenstam, die zich eindelijk in een bepaald land had gevestigd

en toch zoo nederig en onbeduidend, dat de wereldgeschiedenis die Bedoeïnen ternauwernood kent. Geen levend wezen van dezen tijd heeft ooit rijker erfenis ontvangen en nooit zijn de gedachten der menschen rijker beïnvloed dan juist daardoor, ja zelfs Helleensche wijsheid heeft dat niet kunnen bereiken...

De geschiedenis van Jezus... is zeldzaam aangrijpend. Het is inderdaad de ontroerendste geschiedenis... die ooit geschreven is... In vergelijking hiermee verzinkt het beste, dat Moslim of Brahmaan, Parsi of Boeddhist aan gewijde literatuur heeft voortgebracht, in 't niet."

Toen de heer Emerson het boek teruggaf en ging zitten, liep de spreker naar den rand van het podium en sprak:

„Ik zou u veel meer kunnen citeeren van deze agnostische schrijvers, Wells en Mencken. Maar deze citaten zullen u geleerd hebben, dat deze hypermoderne ongeloofigen het bestaan van Jezus toegeven en erkennen, dat de Evangeliën in hoofdzaak waar zijn, en dat Jezus de grootste kracht ter wereld is."

„Maar," onderbrak de heer Emerson, „hoe komt het dan, gezien de uitlatingen van zulke ongeloofigen, dat zij toch geen Christenen worden? Wanneer zij hun persoonlijke inzichten, die ik voorgelezen heb, toch zouden waardeeren, waarom hebben zij dan niet gebroken met hun twijfel om tot het Christendom over te gaan?"

Een gemompel van instemming volgde op zijn vragen. David Dare wendde zich tot den heer Emerson, daarna weer tot het publiek:

„Een heel goede vraag en volkomen gepast en logisch. Het staat niet aan mij om te zeggen waarom Wells, Mencken, Lecky, Mill en anderen die ik citeerde, niettegenstaande deze toestemmingen, ongeloofig gebleven zijn. Maar het is een feit, dat velen, die ongeloofig waren, hun twijfel hebben vaarwel gezegd en vurige belijdende geloovigen zijn geworden. Volgende week zullen we onze aandacht aan sommigen van hen schenken."

HOOFDSTUK XI

Bekeerde ongelooigen

De familie Emerson had plaats genomen en groette eenige vrienden, maar het was nog even voor het aanvangsuur.

„Ik moet de juiste manier, waarop David Dare zijn taak is begonnen, wel bewonderen,” merkte Lucie op. „In plaats van eenvoudig te *zeggen*, dat vele profetieën niet ontkend of weerlegd kunnen worden door ongelooigen, bewijst hij de vervulling en noodigt hij den ongelooigen uit, om de bewijsvoering te ontzenuwen. En om eerlijk te zijn, de ongelooige heeft tot nog toe niet veel bereikt.”

„Dat is een feit,” stemde haar broer toe. „En in plaats van te beweren, dat ongelooigen erkennen, dat Christus de grootste figuur aller tijden is, haalt hij vader op het podium, om deze citaten uit de boeken der ongelooigen te lezen. Ik noem dat een handige zet. Ik vraag me af wie de bekeerde ongelooigen zullen zijn, waarover hij ons dezen avond zou spreken.”

„Jullie kunt er zeker van zijn,” zei mevrouw Emerson, „dat het lang geen onbekende namen zullen zijn.”

„Ik ben het met jullie allen eens,” zei de heer Emerson glimlachend, „Mijnheer Dare leidt deze geheele bespreking op een allerorigineelste en allerprettigste manier. Hij heeft zich niet sarcastisch uitgelaten in zijn lezingen, hij heeft iederen spreker vriendelijk en hoffelijk aangehoord en heeft alle vragen op duidelijke, overtuigende wijze beantwoord. En — maar daar gaat hij naar het podium.”

De spreker knikte verscheidene menschen toe, met wie hij kennis had gemaakt, waaronder ook de Emersons, en begon:

„Twee ongelooigen zaten eens in den trein en spraken over het wonderbare leven van Christus. Een van hen zeide: 'Ik geloof dat over het leven van Jezus een prachtig romantisch verhaal geschreven kan worden.' De ander antwoordde: 'U hebt gelijk en u is juist de man om dat te doen. Geef een juisten kijk op Zijn leven en karakter. Laat alles weg, wat over Zijn Goddelijke afkomst geschreven is, en beschrijf Hem zooals Hij was — louter een mensch onder de menschen.'

De wenk werd opgevolgd en jaren later verscheen de geschiedkundige roman. De man, die de gedachte opperde, was Kolonel Robert Ingersoll, de wereldbekende ongelooige, de schrijver was Generaal Lew Wallace en het boek was 'Ben Hur'. Terwijl hij zijn bronnen — de Evangelieën — bestudeerde om stof te hebben voor

het schrijven van zijn boek, zag generaal Wallace zich geplaatst voor den onbegrijpelijken mensch Jezus. Hoe meer hij het leven en karakter van Jezus bestudeerde, hoe dieper hij overtuigd werd, dat Hij meer was dan een mensch onder de menschen.

Hij was verbaasd over het feit, dat uit een onbeteekenend Galileesch dorpje, zoo nederig en gering, dat zijn naam zelfs in een slechten reuk stond, deze jonge man voortkwam, in het Grieksch noch in het Hebreeuwsch onderlegd, een jonge timmerman, die nauwelijks buiten de grenzen van zijn landstreek was geweest, maar wiens openbare rede, de bergprediking, de origineelste en meest revolutionnaire toespraak over practische moraal is, die de wereld ooit gehoord heeft.

Lew Wallace was evenals zoo velen in de wereld verbaasd over Zijn woorden. De eeuwen nadien verstreken, hebben hun licht niet getemperd, noch iets afgedaan van de liefde die daaruit sprak, of hun kracht verzwakt. In den loop des tijds was de reuk, die daaruit opsteeg, nog even zoet. Zijn woorden waren weergaloos, het waren de lieflijkste, rustigste, meest wijze woorden, ooit tot menschen gesproken.

Lew Wallace kwam tot de ontdekking, dat Christus de persoon was, die gesteld kon worden als ideaal voor de literatuur, als de grootste figuur voor de wijsbegeerte, als het grootste probleem voor de critiek, als de fundamenteele leerstelling der theologie, als kernpunt van den godsdienst en als de grootste Vriend der menschheid.

Hij ontdekte, dat Christus de groote, centrale factor in de geschiedenis der wereld was. Een ieder zag in de toekomst naar Hem uit of in het verleden op Hem terug. De geheele geschiedenis centraliseerde zich in Hem en werd door Hem verlicht.

Eindelijk, niet in staat om het bewijs te weerstaan, moest Lew Wallace, de ongeloovige vriend van den ongeloovigen Ingersoll, evenals de hoofdman over honderd aan den voet van het kruis, uitroepen: 'Waarlijk, deze was Gods Zoon.' Zoo werd Lew Wallace, onder het schrijven van 'Ben Hur', een boek, dat Christus slechts als een heel gewoon mensch moest uitbeelden, bekeerd en hij beschreef Hem als de Zoon van God.

Ongeveer tien jaar geleden maakte een boek over Christus in Europa een geweldigen opgang. De schrijver stond bekend als de hardnekkigste atheïst. Hij zei, dat hij tegenover Christus stond zooals weinigen voor hem gedaan hadden. In het verleden schreef hij spottende boeken en liet zijn spottenden humor den vrijen teugel, om zoodoende tot het 'volmaakte atheïsme' te komen.

Hij verkondigde verder, dat hij zich niet tot Christus wendde uit

een oogpunt van vermoedheid, omdat zijn terugkeer tot Jezus zijn leven moeilijker en de verantwoordelijkheden zwaarder maakte, ook niet uit vrees voor den ouden dag, want hij kon zich nog een jonge man noemen (hij was veertig jaar); en eveneens niet uit verlangen naar wereldsche roem, want gezien de tegenwoordige veranderingen zou hij meer in aanzien blijven, als hij zijn oude ideeën bleef aanhangen. Kortom, als men boeken heeft geschreven tegen Christus en de Christenheid en bekend staat als een vooraanstaand ongeloofige, is het inderdaad moeilijk om dien weg te verlaten en te belijden, dat men zich vergist heeft.

Maar dit heeft dan toch Giovanni Papini, de bekende en overtuigde atheïst, gedaan. Zijn 'Leven van Christus' maakte zoo'n opgang in de wereld, dat het in alle bekende talen werd vertaald. Ik las het met gespannen aandacht."

De heer Emerson stond op en kreeg het woord. „Ik heb niet geïnterrompeerd, omdat ik uw betoog over 'bekeerde ongeloofigen' niet wilde onderbreken. Maar door hun onderzoekingen hebben deze mannen hun land nooit verlaten. Zij lazen slechts den Bijbel, benevens wat geschiedenis en veranderden van gedachten. Ofschoon het bewezen is, dat ongeloofigen geloovig werden — wat ons reeds bekend was — is dit nauwelijks overtuigend."

„U erkent, dat Lew Wallace, Papini en anderen hun inzichten veranderden, nadat zij den Bijbel en eenige geschiedkundige werken gelezen hadden," antwoordde David Dare. „Nu, er zijn maar weinig ongeloofigen die zich druk maken met zoo'n onderzoek en niet een op de duizend gaat van beide kanten de bewijzen na. Maar ik zal u nu van een ongeloofige vertellen, die zoowel de ongeloofige als de Christelijke wereld beroerde, door aan te kondigen, dat hij wilde demonstreeren, dat de Bijbel niet waar kan zijn.

Sir William Mitchell Ramsay was in 1881 een jonge man met een onkreukbaar onberispelijk karakter, zeer beschaafd en welopgevoed. Hij had een oprecht verlangen om de waarheid te kennen. Hij was groot gebracht in een omgeving waar twijfel heerschte, waardoor hij reeds vroeg tot de overtuiging kwam, dat de Bijbel geen waarheid bevat.

Jaren spendeerde hij om zich voor te bereiden op zijn voorgenomen taak om als leider op te treden van een expeditie tot exploratie van Klein-Azië en Palestina, het vaderland van den Bijbel, waar hij 'het bewijs wilde opdelfen' dat het Boek het product was van eerzuchtige monniken en geen Boek van den hemel, zooals het voorgaf te zijn. Als de zwakste plek in het heele Nieuwe Testament beschouwde hij de geschiedenis van de reizen van Paulus. Nooit had

iemand daar ter plaatse een grondig onderzoek ingesteld. Zoo kon- digde hij zijn voornemen aan om met het boek der Handelingen als gids dezelfde reisroute te nemen die Paulus gevolgd had om zoo te bewijzen, dat de apostel die reizen nooit gemaakt kon hebben, zooals ze beschreven waren.

De vijanden van den Bijbel waren met dat plan zeer ingenomen, want zij vertrouwden zeker, dat de Bijbel daarmee totaal weer- legd zou worden; en erkend moet worden, dat er ook geloovigen waren, die niet rustig waren aangaande het verloop van dit onder- zoek. Want dit was de stoutmoedigste poging om den Bijbel te weerleggen, sedert de dagen dat Julianus de Afvallige in de vierde eeuw al zijn rijkdommen en legerkrachten inzette, om het geloof in den Bijbel te vernietigen, door te trachten het profetische woord te niet te doen. — een poging, die ellendig mislukte, zooals Gibbon, de ongeloofige historicus, erkent.

De kracht van de Ramsay-expeditie lag in het vertrouwen, dat den leider bezielde. Hier was nu een man, die geen godslasteraar was, en die zich niet tevreden stelde met in Parijs, Londen of Berlijn materiaal te verzamelen om een boek aan te vallen, dat in Palestina ontstaan en gegroeid was. Hij had den moed der overtuiging en was intellectueel en fysiek in staat om zijn taak betreffende het onder- zoek te volbrengen. Alle partijen geloofden dus in Ramsay en toen hij zeide, dat hij nauwkeurig verslag van de ontdekkingen zou uit- brengen, werd hij op zijn woord geloofd.

Toegerust als voorheen niemand, ging hij naar het land van den Bijbel. Hier bracht hij vijftien jaren door met letterlijk de bewijzen op te graven. In 1896 gaf hij een omvangrijk stuk werk uit over 'Paulus als reiziger en Romeinsch Burger'.

Het boek veroorzaakte groote verslagenheid onder de ongeloo- vigen der wereld. De inhoud weersprak de verwachtingen, want hij beantwoordde niet aan de vroegere inzichten van den schrijver. De teleurstelling en de verwarring van de tegenstanders van den Bijbel waren groot. Maar hun teleurstelling en verwarring namen toe, toen gedurende twintig jaar het eene boek na het andere van denzelfden schrijver in druk verscheen met tal van bewijzen aan- gaande de exacte, nauwkeurige betrouwbaarheid van het heele Nieuwe Testament, zooals door de spade ter plaatse aan het licht gebracht. Het bewijs was zoo overweldigend, dat vele ongeloofigen van hun ongelooft terugkwamen en het Christendom aannamen. En deze boeken hebben den toets der critiek doorstaan, want hun inhoud is nooit weerlegd geworden en ook ik ben ten volle van hun stel- lingen overtuigd.

Citaten kunnen aan deze boeken en deze onderzoekingen gedurende veertig jaren geen recht doen wedervaren maar toch wil ik enkele uittreksels voorlezen. Sprekende over het boek der Handelingen zegt Ramsay op blz. 238 van zijn boek 'Paulus':

'Het verslag is van punt tot punt en van stad tot stad tot in alle bijzonderheden juist.' En op blz. 240: 'Elk klein onderdeel, dat in de Handelingen vermeld staat, heeft zijn eigen beteekenis.'

De karakterisering van Paulus in Handelingen', zegt Ramsay op de blz. 21 en 22, 'is zoo tot in alle details beschreven, en zoo individueel, dat dit een bewijs is, dat de schrijver persoonlijk daarmede bekend moet zijn geweest. Bovendien is de Paulus uit de Handelingen de Paulus die we uit zijn brieven leeren kennen, in zijn doen en denken, in zijn welgemanierdheid en hoffelijkheid, in zijn levendig temperament, in zijn buitengewone veelzijdigheid en aanpassingsvermogen, waardoor hij zich in elk gezelschap thuis gevoelde. Hij bewoog zich gemakkelijk in iedere omgeving en was overal het middelpunt der belangstelling, of hij zich nu wendde tot de wijsgeeren op den Areopagus te Athene of verkeerde met de geleerden op hun hoogeschool, in gesprek was met koningen en stadhouders of zijn raadgevende stem liet hooren aan boord van het schip, de wanhopige bemanning moed insprekende om nog een poging te doen tot redding van het leven. Waar Paulus ook was, daar trok hij aller oogen tot zich.'

Wendt u nu eens tot een van zijn latere boeken 'De verhouding van de recente ontdekking tot de geloofwaardigheid van het Nieuwe Testament' (The Bearing of recent Discovery) uitgegeven in 1914. In de inleiding op blz. 5 zegt hij: 'Mijn doel... is om door onderzoek, woord voor woord en zin voor zin, van eenige passages die aan vijandige critiek waren blootgesteld, aan te toonen, dat het Nieuwe Testament zonder weerga is, wat betreft zijn beknoptheid, duidelijkheid, beteekenis en betrouwbaarheid. Dat is niet alleen van toepassing op een of twee van de boeken, waaruit het Nieuwe Testament is samengesteld, maar het is op het geheel toepasselijk.

Wat hebben tal van beroemde geleerden van Strauss tot Schmiedel toe, niet moeten erkennen, dat hun onbekwaamheid om het bewijs te leveren, het uiteindelijke criterium der waarheid was.' Blz. 254.

'Al wat de schrijver door zijn ontdekkingen tot stand heeft gebracht, is grootendeels te danken aan de waardeering van het feit, dat Lucas een veilige gids is.' Blz. 259. 'Waar schrijver dezes ook het gezag van Lucas absoluut erkende, werd hem de waarheid tot in alle bijzonderheden geopenbaard.' Blz. 262.

En zoo gebeurde het, dat Sir William Ramsay, die beoogde het geloof in den Bijbel te vernietigen, meer dan iemand anders in dezen gedaan heeft, om, zonder haarkloverij, de absolute betrouwbaarheid en echtheid van het Nieuwe Testament aan te toonen.

Ik wilde u ook gaarne vertellen van Adolf Deissmann, dien grooten jongen Duitschen geleerde, wiens ontdekkingen dadelijk na die van Ramsay genoemd mogen worden. Hij begon zijn onderzoekingen met den zelfden geest bezielde als Ramsay. Na jaren van onderzoek werd, evenals bij Ramsay, zijn geloof diep geworteld in den Bijbel, dien hij had willen weerleggen. Deissmann's 'Licht uit het oude Oosten' is van deze eeuw het boek, dat de grootste omwenteling heeft teweeggebracht in de inzichten over den Bijbel, zooals Ramsay dat in de vorige eeuw deed. Deze twee mannen, die als ongeloovigen, door onderzoek de onwaarachtigheid van den Bijbel wilden bewijzen, hebben juist aangetoond, dat zijn waarachtigheid staat als een rots in de branding. Wanneer men de bewijzen van deze twee mannen niet kan weerleggen, is de zaak van het ongelooft-verloren.

Ik kan op dit onderwerp niet dieper ingaan en moet nu eindigen. Maar ik hoop, dat u de blijdschap zult smaken, die zeker uw deel zal worden, wanneer u deze beide mannen op hun onderzoekstochten in de oude Bijbelsche landen zult volgen.

Volgende week zullen we nagaan, wat de ongeloovige ons heeft aan te bieden."

HOOFDSTUK XII

WAT HEEFT DE ONGELOOVIGE ONS AAN TE BIEDEN?

De Emerson's zaten reeds in de zaal, terwijl het publiek nog binnenstroomde. De heer Emerson zag er eenigszins bedrukt uit. Lucie boog zich langs haar broer George heen en streek met haar hand zachtjes over het voorhoofd van haar vader.

„Waarom die diepe rimpels, vader? U wordt er zoo heelemaal niet mooier op,” zei ze plagerig.

„Ik zit te denken,” gaf hij toe.

„Waarover?”

„Ik ben in mijn overtuiging geschokt. Ik was er zeker van, dat de mij sympathieke zienswijzen niet weerlegd zouden kunnen worden. Maar mijnheer Dare is daarin toch wel geslaagd en heeft heel wat zekere argumenten ten voordeele van het Christendom naar voren gebracht.”

„Waarom helpen uw ongelovige vrienden u niet?” vroeg George.

„Ik heb hun de argumenten van den heer Dare voorgelegd, en zij zijn niet bij machte die te weerleggen. Niemand hier is in staat geweest hem te antwoorden. En nu gaat hij ons in onze eigen vesting aantasten en onze verdediging aanvallen. En ik weet, dat wij ons niet verdedigen kunnen. Onze kracht is in den aanval gelegen.”

„Waarom gaat u dan niet tot den aanval over?” vroeg Lucie en men kon aan haar zien, dat zij op een vurig debat hoopte.

„Omdat ik reeds mijn beste argumenten naar voren heb gebracht en die zijn beantwoord.”

„Maar vader!” riepen Lucie en George verbaasd uit, „wat is er gebeurd?”

„Ik weet het nog niet,” antwoordde hij glimlachend.

„Maar ik wel,” zei mevrouw Emerson eveneens met een lachend gezicht. Zij keerden zich tot haar om een verklaring, maar hielden hun vragen in, toen zij zagen, dat de spreker het podium betrad.

„Het is met eenigen schroom, dat ik dit onderwerp aanroer,” zei David Dare. „Ik houd er niet van om het geloof van anderen aan te vallen; ik zou liever de positieve zijde van het Christendom willen voorleggen. Maar ik moet wel stilstaan bij het aangekondigde onderwerp, n.l. wat de ongelovige ons te bieden heeft, wanneer hij tracht het Christendom te vernietigen. Wanneer hij beweert, dat hij iets beters te bieden heeft dan het Christendom — anders

zou hij het toch niet willen vernietigen, — moeten wij in alle opzichten nauwkeurig nagaan wat hij er voor in de plaats wil stellen."

De heer Emerson stond op en zich tot het publiek wendende, sprak hij:

„Ik ben er van overtuigd, dat deze hoffelijke houding van den spreker ons allen zeer sympathiek is, en ik verzeker hem namens ons allen, dat hij gerust zijn persoonlijke gedachten kan uitspreken."

Hartelijk applaus volgde op de woorden van den heer Emerson.

„Daarvoor ben ik u zeer erkentelijk," antwoordde de heer Dare dankbaar. „U weet allen, dat Robert Ingersoll, de bekende ongeloofige, een broer had, dien hij zeer lief had. Staande aan het graf van zijn broer, sprak Robert daar enkele woorden, waarbij hij even aanroerde, wat de ongeloofigen over de geheele wereld bij hem als het toppunt van zijn talent hadden bewonderd. Tegenover de majesteit van den dood, in de tegenwoordigheid van het onbekende, werd de sluier van den geest van den scepticus afgerukt, zijn zielelijden lag bloot en aan zijn bleeke lippen werden deze beroemde woorden afgeperst, die over de geheele wereld bekend zijn geworden: 'Of het midden op zee is of in de branding van de veraf gelegen kust, van elk schepsel blijft tenslotte toch maar een wrakstuk over. Een ieders leven, of dat nu rijk geweest is aan liefde en de zoete vreugd steeds heeft gesmaakt, eindigt in een tragedie, zoo droevig en zoo smartelijk als alleen de dood kan bewerkstelligen... Het leven is een tranendal, versomberd tusschen de hooge, koude muren van twee tijdruimten. Vergeefs probeeren wij over die muren heen te zien. Wij schreeuwen om verlossing en het eenige antwoord is de echo van ons gejammer.'

Nooit heb ik droeviger woorden gehoord. Voor Ingersoll was het leven, nadat hij dat in al zijn lagen had onderzocht, slechts een droeve tragedie, een bittere spot. Hij aanschouwde slechts de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid, zooals Judas 13 ons dat beschrijft.

Wat men van het scepticisme mag beweren, het is en kan de waarheid niet zijn. Het dringt zichzelf niet op als een waarheid. Men kent het alleen een negatieve kracht toe, het dooft de lichten van anderen uit, zonder er een nieuw licht voor in de plaats te stellen.

Wenden wij ons nu tot een anderen bekenden ongeloofige, Herbert Spencer. Na het schrijven van tal van boeken, waarin hij het Christendom aangevallen of gelochend heeft, begon hij aan het einde van zijn lang leven aan zijn autobiographie in twee deelen. Aan het einde van het tweede deel spreekt hij van den dood en

schrijft blijkbaar met weerzin over zijn eigen einde. Hij jammert over het feit, dat in den dood 'de bewustheid van het bestaan en de bewustheid ooit te hebben bestaan' tot verval komt. Met andere woorden, men kan niet 'bewust dood' zijn, zooals Leckey het in zijn 'Nauwkeurige voorstelling van het leven' („Map of Life") uitdrukt.

In feite verlangde Herbert Spencer zoo vurig naar zijn zielerust, dat hij onmiddellijk na zijn gedachten over den dood verder zegt:

'Wat nu het geloof betreft, dat in al zijn phasen een gebied bestrijkt waarop ook het rationalisme zich wil nestelen, maar daarin faalt, en naar gelang zijn pogen des te meer faalt, ben ik daar toch een zekere sympathie voor gaan voelen, die gebaseerd is op gemeenschappelijke nooden, voelende dat een verwijdering van dat geloof ontstaan is door het niet aanvaarden van de geboden oplossing, en zelfs het ontbreken van den wensch om een oplossing te vinden.' Autobiographie, deel II, blz. 549.

Een aantal belangrijke conclusies volgen hieruit:

Ten eerste, Spencer wist, dat zijn eigen oplossingen gefaald hadden, dat ze geen verklaring waren. Dat zijn zijn eigen woorden. Vijftig jaar lang had hij zijn geweldigen geest gebruikt om de raadsels van het leven buiten den Bijbel om op te lossen. Aan het einde van zijn leven erkent hij, hoe volslagen nutteloos zijn pogingen geweest zijn.

Ten tweede, hoe meer de sceptici het geloof uit zijn stellingen zochten te verdrijven, en los van den godsdienst, de levensraadsels zelf poogden op te lossen, des te meer faalden zij.

Ten derde, hij was zich zijn nood om een oplossing te vinden, zoo bewust, dat hij niet alleen zijn eigen maar ook alle andere sceptische inzichten prijs gaf en naar een oplossing door middel van het Christendom zocht. Ofschoon hij de Christelijke oplossing niet aannam, moest hij toch erkennen, dat deze de beste is.

Ten vierde, zijn eigen krachtige tegenstand veranderde ten laatste kort voor zijn dood in sympathie voor het Christendom en hij sprak werkelijk het verlangen uit, dat hij een Christen mocht zijn. Als zijn eigen woorden dit niet bedoelen, dan hebben woorden geen betekenis.

Nu, waarom zouden wij het Christendom verwerpen, waarvoor hij aan het einde van zijn leven zoo'n sympathie en verlangen koesterde en waarom zouden wij omhelzen wat hij wegwierp?

Maar laten wij ons tot onzen tijd bepalen. In de 'American Magazine' van November 1930, beginnende met blz. 23, is een artikel van een bekend schrijver, W. O. Saunders. Laat ons naar hem luisteren:

'Ik zou wel willen, dat u een van de ongelukkigste en eenzaamste menschen op aarde ontmoette... Ik spreek over den mensch die niet in God gelooft... Ik vraag u niet om in contact te komen met den mensch, die loochent dat er een God is — den atheïst; maar ik vraag u, denkt u eens aan dien peinzenden, treurigen en eenzamen mensch, die eenvoudig zegt, dat hij het niet weet — den agnosticus, den mensch zonder God. Sommigen noemen hem een ongeloofige.

Ik ben in staat u een juist beeld te geven van den agnosticus. Ik ben zelf agnosticus. Ik leg hier bekentenissen af uit mijn eigen leven, mijn eigen hart en mijn eigen geest. Door mijzelf aan u voor te stellen, krijgt u een begrip van den agnosticus in uw omgeving, want hij is overal te vinden.

Waarschijnlijk zult u verrast zijn te hooren, dat de agnosticus u benijdt om uw geloof in God, uw vast geloof in een hemel na den dood, en uw heilige verzekerdheid, dat u uw geliefden in een leven hierna zult ontmoeten, waarin geen droefheid of smart meer zijn zal. Hij zou alles willen geven, om dat geloof te kunnen omhelzen en er door vertroost te worden.

Voor hem bestaat slechts het graf en de stof, die overblijft. Alles wat hij over het graf heen zien kan, is de ontbinding van het protoplasma en psychoplasma, waaruit zijn lichaam en zijn persoonlijkheid zijn samengesteld... Maar in deze materialistische beschouwing vind ik geen blijde ontroering noch geluk. Is dit nu het begin en het einde van menschelijk leven en streven?... Daarom wil ik trachten aan uw hoofd en hart iets te toonen van de droefgeestigheid en eenzaamheid van den mensch, die niet in God gelooft.

Uw agnosticus kan zich heel moedig toonen en met een dapperen glimlach het leven onder de oogen zien. Maar hij is niet gelukkig... Met ontzag en eerbied tegenover de uitgestrektheid en majesteit van het heelal staande, niet wetende, vanwaar noch waarom hij kwam, verschrikt door de geweldige grootheid der ruimte en de oneindigheid van den tijd, terneer gedrukt door de zielige nietigheid van zichzelf, zich bewust van zijn broosheid, zijn zwakheid en kortstondigheid. Denkt u niet, dat ook hij soms hunkert naar een staf, waarop hij leunen kan? Ook hij draagt een kruis...

Uw agnosticus... is... diep doordrongen van de macht van uw geloof. Hij heeft gezien, dat dronkaards, vrijdenkers en zedelijk gedegeneerden er door veranderd werden. Hij heeft ervaren, dat de zieke, de bejaarde en de eenzame er door getroost en gesteund worden. En hij is onder den indruk gekomen van uw grootsche liefdadigheidsinstellingen, uw toevluchtsoorden, uw hospitalen, uw

kindertehuizen, uw scholen... Hij moet beschaamd toegeven, dat agnostici als zoodanig maar weinig voor zieken, zwakken en kinderen hebben gedaan...

Voor hem is deze aarde slechts een stuurloos vlot, dat op de peilooze wateren der eeuwigheid op drift is geraakt, zonder horizon in zicht. Zijn hart gaat uit naar al die menschen, die daar stuurloos rondzwalken op de levenszee, zonder te weten waar zij terecht zullen komen...

U heeft een van de ongelukkigste en eenzaamste menschen op aarde ontmoet.'

Wat heeft de ongeloovige dan aan te bieden? Niets, maar dan ook totaal niets. Hij komt daar eerlijk voor uit. In den grond van zijn hart is hij jaloesch op den Christen. Hij voelt zich eenzaam en ongelukkig. Wat heeft hij dan den Christen aan te bieden? Niets anders dan de leegheid en dorheid van zijn eigen bestaan."

„Maar mijnheer Dare," viel de heer Emerson in de rede, „de agnosticus kan het Christendom niet aannemen, omdat zooveel in het geloof moet aanvaard worden, wat hij als tegenstelling tot de natuurwetten ziet. Hij kan zich in het leven niet door het geloof laten leiden, hij heeft terdege rekening te houden met de feiten. De reden, dat de agnosticus niets heeft aan te bieden, is dat hij niets weet van het leven, en alleen het geloof als compas in ons leven te gebruiken, is absurd."

„Integendeel," zei de heer Dare, „dat is precies wat u doet en wat ieder ander menscheijk wezen ook doet."

„Dat begrijp ik niet," zei de heer Emerson op verwonderden toon, „wilt u dat eens nader verklaren?"

„Met genoegen. De geheele menschheid, ontwikkelden, onontwikkelden, kunstenaars en geleerden, idealisten en materialisten gelooven in dingen, die ze nooit gezien hebben en nooit kunnen bewijzen. Wiskundigen gelooven in axioma's; scheikundigen in atomen, kosmische aether en tegenstrijdige kenmerken der lichamen; astronomen in de onbegrijpelijke oneindigheid der ruimte; natuurkundigen in onzichtbare, natuurlijke krachten en wetten. Voor onze eigen gemoedrust stellen wij de wet vast, dat lichamen elkander eeuwig hebben aangetrokken en dat zij dat eeuwig zullen doen; maar wij weten er niets van en kunnen niets van dien aard bewijzen.

Volgens den grooten geleerde Thomas Huxley is wetenschap zelfs in vele opzichten een geloofskwestie. In zijn boek 'Evolutions and Ethics' (Evolutie en Ethica) blz. 121, zegt hij: 'Wanneer er iets ter wereld is, waarin ik sterk geloof, dan is het in de universele kracht van de wet van oorzaak en gevolg, maar dit algemeen

aanvaarde feit is nog nooit bewezen.' En dan zegt hij verder in zijn: 'Science and Christian Traditions' (Wetenschap en Christelijke Tradities) blz. 243: 'De grondslag van al onze handelingen en de kracht van al onze redeneeringen berust op de waarachtige geloofsdaad.'

De wetenschap der ongeloovigen berust slechts op geloof, gebaseerd op dogma's aangaande het bestaan, de krachten der natuur, materie, atomen, beweging. Iedereen, zoowel de Christen als de ongeloofige, leeft door het geloof.

Het is toch wel eigenaardig te constateeren, dat dezelfde mensch die de wonderen bespot, gelooft dat de wereld van zelf uit het niet is ontstaan; te hooren, dat de man, die spot met de schepping der wereld door God, geleerde vertoogen houdt over het onbezielde, dat bezielde dingen voortbrengt, over een eerste cel, die zichzelf schept. Hij loochent de ziel van den mensch, maar neemt als feit aan de ziel van atomen en gelooft in het onbewust geheugen van moleculen. Hij neemt aan, dat het leven uit en door zichzelf is ontstaan en loochent de mogelijkheid der schepping!

De ongeloofige, zelf het beeld der wanhoop en der eenzaamheid, heeft den zoeker, die in den blinde rondtast, niets aan te bieden. De ongeloofige vindt het gemakkelijker om zijn tijd door te brengen met critiek op den Bijbel en op de Christenen, dan om hulp te verleen aan een hulpeloze menschheid. Maar juist die sceptici, die om ons geloof lachen, erkennen, dat zij uit het geloof leven. Juist die sceptici die ons zeggen, dat wij dwaas zijn om in Christus te gelooven, bekennen, dat zij ons benijden om ons geloof in Hem. Juist die sceptici, die ons zoo krachtig adviseeren om ons Christen-zijn op te geven, stemmen toe, dat zij niet hebben, om daarvoor in de plaats te stellen en zouden er alles voor willen geven, indien zij slechts de troost en het geluk konden hebben, die zulk een geloof geeft.

Wij zullen volgende week in onze laatste lezing nagaan, wat het Christendom heeft aan te bieden."

HOOFDSTUK XIII

WAT HET CHRISTENDOM HEEFT AAN TE BIEDEN; BEKEERING VAN DE EMERSON'S

De zaal was vroeg vol geloopt voor de laatste bijeenkomst van de serie lezingen. Het gegons der stemmen in de zaal bewees de intense belangstelling. Kleine groepen in verschillende deelen van de zaal waren in levendig gesprek.

Lucie's oogen keken helder en opgewekt. „Ik vraag me af of er iets gaat gebeuren,” merkte zij tegen haar vader op.

„Er gaat zeer veel gebeuren kindlief, maar niet wat jij schijnt te verwachten. Er zal vanavond geen dispuut zijn.”

„Waarom niet en wat zal er gebeuren?”

„Er zal geen dispuut zijn omdat alle belangrijke punten in het debat verhandeld zijn en het onderwerp van vanavond is van te vitaal belang voor ons allen om dat zonder noodzaak te onderbreken.”

„Maar wat zal er gebeuren?” hield zij aan.

„Ik kan het niet met zekerheid zeggen,” antwoordde de heer Emerson glimlachend, toen hij haar ernstige gezichtje zag, „maar ik verwacht dat er besluiten zullen genomen worden, die op het leven van sommigen een grooten invloed zullen hebben.”

Lucie draaide zich wat om, om haar vader recht in het gezicht te zien, terwijl George en mevrouw Emerson in spanning toe luisterden. Een ongekende ernst klonk in Lucie's stem, toen ze vroeg:

„Hebt u uw besluit genomen, vader?”

„Nog niet, maar ik denk dat te doen. Ik moet eerst eens zien wat het Christendom heeft aan te bieden. Heb jij je besluit genomen?” Hij stelde deze vraag aan zijn dochter.

„Ja, dat heb ik, vader. Ik hoop, dat u geen tegenwerpingen zult maken.”

„Je weet wel, dat ik dat niet doen zal. En jij George?” Met een ernstigen trek op zijn gelaat knikte George toestemmend. „En jij, vrouw?”

Met een rust, die uit haar oogen sprak, antwoordde mevrouw Emerson op vasten toon:

„Ja, ik heb altijd een diep verlangen gevoeld om een Christin te zijn.”

Plotseling was het stil in de zaal, want de spreker en de voorzitter kwamen op het podium. Toen David Dare opstond om zijn

lezing te beginnen, werd hij met een gedempt, eenstemmig applaus begroet.

„Wat heeft het Christdom u aan te bieden?” begon hij. „U hebt de zeer vrijmoedige bekentenissen van vooraanstaande sceptici gehoord, dat het ongelooft hun letterlijk niets anders heeft te bieden dan enkel wanhoop en onuitsprekelijke eenzaamheid. U hebt geluisterd naar het droevige verlangen van deze ongelovigen.

U hebt gezien, hoe de Bijbel zelfs tot aan het einde der tijden toe de geschiedenis van de groote volken der oudheid voorzegt. Niet een van de hier aanwezigen en ook niemand anders kan weerleggen, dat deze profetieën eeuwen voor haar vervulling werden voortgebracht en niemand kan natuurlijke gronden voor haar bestaan aanvoeren. Het wordt door u allen erkend, dat geen ander boek ter wereld werkelijke profetieën bevat. De profetieën van den Bijbel vormen voor den ongelovige een onverklaarbare verborgenheid.

Het Christendom heeft u Christus aan te bieden. Dit is volgens het getuigenis van bijna twintig vooraanstaande ongelovigen, wier woorden hier gelezen werden, het voornaamste feit in de wereld-geschiedenis. Zij waren in hun betuigingen over Hem meer enthousiast dan over iemand anders in de wereld. En tenslotte hebben vooraanstaande ongelovigen openlijk hun ongelooft laten varen en verheugd hun geloof in Christus beleden.

Laten wij eens even nagaan wat Christus voor de menschheid en dus voor u persoonlijk beteekent. Als het directe gevolg van de gelijkenis van Jezus over den barmhartigen Samaritaan. Zijn leer betreffende de barmhartigheid en Zijn persoonlijke teedere zorg voor de zieken, behoort de verwaarloozing der zieken en de slechte verzorging van maatschappelijk ongelukkigen, reeds lang tot het verleden. Verzorging der zieken en gewonden in hospitalen en sanatoria, verlichting van het menschelijk lijden is nu, overal waar de Bijbel gebracht wordt, een vanzelfsprekendheid.

Is u voorstander van sociale hervorming en klopt uw hart warm voor de armen? Neem dan eens in oogenschouw hoe de armen door Hem zijn geholpen. Slavernij is afgeschaft door de leer van Jezus, dat alle menschen van eenen bloede zijn en broeders in het oog van God. Jezus biedt troost aan den verdrukte en klaagt den zelf-zuchtigen rijke openlijk aan. Hij vraagt niet om de lapmiddelen van liefdadigheidsinstellingen maar om waarachtige, sociale gerechtigheid voor allen.

Gelooft u, dat opvoeding van fundamenteel belang is voor den vooruitgang van het menschedom? Let dan eens op hoe bijzonder

Hem dit ter harte gaat. Jezus wilde den mensch gezond maken naar lichaam en geest. Wanneer Jezus zegt: 'Gaat heen en onderwijst al de volken' dan ligt in dat bevel opgesloten om op geestelijk gebied alle krachten ten bate der wereld in te spannen. De reële betekenis van die opdracht is feitelijk onbegrensd. Het legt allen Christenen de taak op zich het lot der volken aan te trekken, opdat zij de vruchten van het Evangelie mogen deelachtig worden.

Voor dit doel moesten plannen worden beraamd en reizen ondernomen om, zooals het bevel luidde, in contact te komen met de volken. Dit bevel heeft de eeuwen door een ongebreidelde actie onder de menschen ontwikkeld, want zij gingen naar de uiterste grenzen der aarde, naar de gloeiende woestijnen der Sahara, naar de eenzame poolgebieden, of naar de onbekende gebieden van Tibet. Waarom? Opdat het groote zendingsbevel zou uitgevoerd worden.

Het bevel om alle volken te onderwijzen, houdt in, dat de leeraar meer moet weten dan de leerling. Zoo wordt door de stuwkracht van Jezus' woorden, de Evangelieboodschap in meer dan 900 talen verkondigd en wordt heel wat stichtelijke lectuur onder de volken verspreid. Feitelijk hebben we de geografische kennis van onze aardbol in vele opzichten aan onze zendelingen te danken, die zich in die gebieden durfden te wagen, waar de koopman niet in door-drong.

Het ras waartoe Jezus behoorde, was het meest gehate en vervolgd ter wereld, maar was tevens het fanatiekste en meest bekrompene. Toch werd Hij de eenige Mensch, die de schakel vormt tusschen het Morgenland en het Avondland, waar Hij zich zowel tot het Oosten als tot het Westen richt.

Socrates leerde gedurende veertig, Plato gedurende vijftig, Aristoteles gedurende veertig en Jezus slechts gedurende drie jaren; maar van deze drie jaren gaat meer invloed uit dan van de gezamenlijke honderddertig jaren van Socrates, Plato en Aristoteles, die drie kopstukken der Oudheid.

Jezus was geen schrijver, nochtans wordt Hij meer dan eenig geschiedschrijver geciteerd en Zijn woorden zijn doorgedrongen tot in de meest afgelegen gebieden der wereld en zijn in alle talen en in bijna alle dialecten vertaald.

Zoover wij weten ontwierp de timmerman van Nazareth geen architectonische plannen, nochtans zijn meesterstukken der architectuur tot Zijn verheerlijking gebouwd.

Hij schilderde niet, maar beroemde schilders zooals Raphaël, Michel Angelo en Leonardo da Vinci werden door Hem geïnspireerd.

Hij schreef geen poëzie, maar Dante, Milton en talrijke andere groote dichters laafden zich uit Zijn bron.

Hij componeerde niet, maar de mooiste scheppingen van Haydn, Händel, Beethoven, Bach en Mendelssohn zijn werken, waarin Zijn lof wordt bezongen.

Jezus leefde midden onder de menschen, nochtans bezat Hij een gereserveerdheid, die alle familiariteit uitsloot. Hij werd de wereld niet gelijkvormig, nochtans had Hij oog voor de nooden en het leed der menschen.

Ongeloovigen prijzen de helderheid van Zijn oordeel, de diepten van Zijn leer, de rechtvaardigheid van Zijn beslissingen, het gewicht van Zijn woorden, de onberispelijke schoonheid van Zijn leven hier op aarde — het evenwichtige, het edele, het serene.

Ge kunt u steeds laven aan de bron van Christus' woorden. Zij zijn verwerkt in de spreuken, zij worden ingeschakeld in de wetten, zij worden bevestigd in leerstellingen, zij houden een troost in voor de armen en vermoeiden, zij vergroeien met het leven en veranderen het karakter, maar zij gaan nooit voorbij en hoe vaak men Zijn woorden ook leest, steeds en steeds opnieuw gaat er een nieuwe, levende kracht van uit.

De woorden van Christus hebben de charme der Oudheid, maar de jeugdige kracht van het heden, de eenvoud van het kind met de wijsheid Gods, en de reinheid van den bliksem die bergen splijt.

De meest scherpe critiek is niet in staat geweest Jezus als de incarnatie der volmaakte heiligheid te ontronen. De woelige, rusteloze golven van de zee des ongeloofs breken aan Zijn voeten, maar Hij blijft steeds het verheven voorbeeld, de inspiratie tot groote daden, de rust voor den vermoeide, de geur ten leven voor de geheele wereld, de eenig Goddelijke bloem in de tuin der wereld.

Ongeloovigen erkennen deze dingen volmondig, maar zij trachten Christus op natuurlijke gronden te verklaren. Zij zijn gaarne bereid Hem te erkennen als de grootste mensch, die ooit geleefd heeft, maar zij verworpen zeer beslist de stelling, dat Hij als de Zone Gods in menschelijke gedaante in deze wereld gekomen is.

Maar al erkennen zij in den Mensch Christus als 't ware het bovenmenschelijke, dan is daardoor de moeilijkheid niet opgelost. Zij hebben integendeel de moeilijkheden eer doen toenemen. Want indien Christus niet in werkelijken zin zoowel God als mensch is, moet Hij de grootste bedrieger der wereld zijn, want Hij leerde, dat men Hem als zoodanig moest eeren, dat Hij het licht der wereld was, dat Hij van den hemel was nedergedaald, dat Hij God gelijk was, (Joh. 5 : 17, 18) 'dat allen den Zoon eeren, gelijk zij

den Vader eeren'. (Joh. 5 : 23; zie eveneens Joh. 10 : 20, 38.) Jezus accepteerde den titel van 'den Heere uw God' Matth. 4 : 7; Joh. 10 : 33) Toen de ongelovige Thomas, na Jezus' opstanding, Hem 'mijn Heere en mijn God' noemde, maakte Jezus hem daarover geen verwijt, maar zeide integendeel tot hem: 'Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zoo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen gehoord hebben. (Joh. 20 : 28, 29). In de vier Evangelien wordt dit onderwerp uitvoerig behandeld.

Indien niets waar zou zijn van alles wat Hij van Zichzelf gezegd heeft, dan zou Hij daardoor gebrandmerkt worden als de meest gewetenlooze bedrieger in de heele geschiedenis. Nochtans is er geen ongelovige, die dit van Hem zal beweren. Gij allen gelooft met mij, dat Christus eerlijk en oprecht was, want gij weet, dat een slecht mensch niet zulke groote waarheden kan verkondigen als Hij verkondigd heeft, en dat een goed mensch het volk, waarvoor Hij Zijn leven gaf, niet bedrogen kan hebben.

Dus het grootste bezwaar in den Bijbel zoowel als het gewichtigste bewijs van zijn inspiratie is Christus Zelf, Hij steekt ver boven alle menschen kinderen uit, onbesmet en niet te besmetten. Hij gaat de eeuwen door als Overwinnaar, terwijl een aureool van zuiverheid Hem omstraalt, die zelfs de meest vijandige critiek gedwongen heeft het hoofd in stillen eerbied te buigen.

Op de onwrikbare Rots der eeuwen is alle critiek te pletter geloopen. Christus is, zooals Hij profeteerde, dat Hij zijn zou, de groote geestelijke magneet, die alle menschen overal tot Zich trekt. Met de eeuwige liefde in Zijn hart, kwam de Koning der koningen van uit den hemel, om den menschen gelijk te worden, om den laagsten spot te ondergaan, om de hevigste verzoeking te verduren, en den minderwaardigsten dood te sterven, opdat u en ik zouden weten wat liefde is en opnieuw deel zouden hebben aan de heerlijkheid van het paradijs. Hij is de kern van alle waarheid, zooals de zon het middelpunt van ons planetenstelsel.

Mag ik nu een persoonlijk getuigenis afleggen?

Ik werd ongeloofig opgevoed. Mijn ouders en naastbijzinde verwanten gingen prat op hun ongelooft, alles wat mij werd ingeprent, berustte op ongelooft.

Maar ik aanschouwde de stille verwondering van iederen ongelovige, van Celsus tot Wells toe, die zich bij de kribbe van Christus stelde. Ik vroeg mij af, waarom dit hulpellooze Kindeke ter wereld werd gebracht in een tijd, waarin Romeinsche hebzucht, Joodsche haat en Grieksche list zouden samenspannen om Hem

te verpletteren. En nochtans droegen al die vijandige, gecombineerde machten er slechts toe bij om het beoogde doel te bevorderen van het Kindeke, dat in een stal geboren was, — het reinste menschelijke Wezen, dat ooit het levenslicht aanschouwde — in de geringste plaats ter wereld.

Het verwonderde mij, dat deze allerarmste, onopgevoede man uit het volk, die geen gezag uitoefende, geen leger aanvoerde, geen functie bekleedde, geen eerbewijzen ontving, geen boeken schreef, en die op vroegen mannelijken leeftijd den verachtelijksten dood stierf, als een boosdoener aan het kruis tusschen twee misdadigers in — het verwonderde mij, dat Zijn naam nochtans op de aarde den grootsten lof wordt toegekend, ook door ongeloofigen.

Geen ongelovige kon mij vertellen, waarom Zijn woorden heden nog even machtig zijn als negentienhonderd jaar geleden. Evenmin konden spotters verklaren, hoe die doorboorde handen diepgezonken menschen uit den afgrond der zonde konden opbeuren en deze geredden konden veranderen in moedige helden, die om des geloofs wille den marteldood op den brandstapel stierven, opdat anderen de liefde en de kracht van den Christus zouden leeren kennen, die hun zielen vrede geschonken had.

Geen agnosticus kon duidelijk maken, waarom schijnbaar onvergankelijke koninkrijken in vergetelheid raakten, terwijl de glorie en de heerlijkheid van den vermoorden Galileër bij elken aanval en in elke eeuw aan schoonheid wonnen.

Evenmin kon een of andere spotter verklaren, waarom, zooals Jezus Zelf zoo vol zekerheid voorzeide, door telefoon, vliegtuig, en radio, per spoor, te paard of te voet, Zijn woorden de ontoegankelijkste wouden zouden doordringen, de hoogste bergen beklimmen, de diepste zeeën en de uitgestrekste woestijnen doorkruisen en onder alle volken en geslachten der aarde bekeerlingen maken.

Geen twijfelaar kon mij vertellen, hoe deze alleenstaande Jood woorden kon uitspreken, zoo eenvoudig dat een kind ze kan begrijpen en tegelijkertijd zoo vol inhoud, dat de grootste denkers hun diepten niet kunnen peilen. Het leven, de woorden, het karakter van dezen bijzonderen Mensch vormen het raadsel der historie. Elke natuurlijke verklaring maakt Hem als paradox nog grootter en als mysterie nog ondoorgrondelijker.

Maar ik heb ervaren, dat de paradox wegviel en het mysterie werd opgelost, toen ik Hem aannam, zooals hij is, — de Zoon van God, de uit den hemel gekomen Verlosser, maar boven alles, mijn eigen Verlosser. Diep in mij werd ik ontroerd door de woorden van den engel: 'Want ziet... u is heden geboren... de Zaligmaker,

welke is Christus, de Heere.' Nu heb ik de groote waarheid geleerd, dat

'Al ware Christus duizendmaal te Bethlehem geboren, En niet in u, zoo zijt gij toch verloren.'

Dat is dus, wat het Christendom heeft aan te bieden: een volmaakt Voorbeeld, vergeving van zonden, rust voor de ziel, een Trooster, een Vriend, een Zaligmaker, en tenslotte eeuwig leven in gemeenschap met myriaden volmaakte wezens. Stel dit tegenover de diepe wanhoop, de sombere hopeloosheid, de onrust, waaruit het lot van den ongelooovige bestaat. Wat zult u kiezen? De keus is aan u, de gelegenheid is er nu. U heeft weken gehad om de bewijzen te overwegen, om de vreugde te smaken die er ligt in het zien op Christus. Hij vraagt in uw hart woning te maken, om daar Zijn vrede te brengen, die volgt op Zijn vergeving van zonden."

Dan, terwijl hij een oogenblik pauzeerde en zijn oogen liet gaan over de aanwezigen in de zaal, zei hij:

„Zij, die met hun ongelooft willen breken en openlijk belijden, dat zij Jezus als de Zoon van God, hun Verlosser van zonden, willen volgen, willen die zoo goed zijn van hun zetel op te staan."

Meer dan honderd personen stonden oogenblikkelijk op. Instinctmatig wendde David Dare zijn blik naar de plaats waar de familie Emerson gewoonlijk zat, zijn gelaat straalde van blijdschap, toen hij de vier Emersons zag staan.

„Mijnheer Emerson," zeide hij, „het verheugt mij dat u met uw gezin dit getuigenis geeft. Zoudt u den aanwezigen een korte verklaring van Uw standpunt willen geven?"

„Dat wil ik met genoegen doen." De stem van den heer Emerson klonk duidelijk en trilde van vreugde terwijl hij sprak. „Terwijl u deze lezingen hield, heb ik den Bijbel doorgelezen. Vele dingen waarvan ik dacht, dat ze in den Bijbel stonden, heb ik er heelemaal niet in gevonden en vele tegenstrijdigheden werden door een diepgaande studie opgelost. En toen ik het Nieuwe Testament las, vond ik voor het eerst in mijn leven in Jezus vrede en rust. Het verschrikkelijke gevoel, dat ik in het uitgestrekte universum alleen was, alleen gelaten, om mijn weg in oneindigheid tastend te vinden, maakte, toen ik de hand van Jezus, van Hem, die alle dingen schiep, vastgreep, plaats voor een gevoel van volmaakt vertrouwen.

De wetenschap, dat mijn verkeerdheden, mijn fouten, mijn zonden, waarin ze ook mogen bestaan, vergeven zijn, geeft de meest blijde ontroering ter wereld. De vrees, die mij bezieldde, als ik in de toekomst zag, is veranderd in een bron van blijdschap en lof voor Jezus, voor Wien ik altijd een hooge achting heb gehad, en

op Wien ik nu vertrouw als mijn eigen Vriend en Zaligmaker.”

David Dare verzocht daarop allen, die stonden, om naar voren te willen komen, opdat hij nader met hen in contact kon komen, ten einde te kunnen worden opgenomen in de kerk, opdat zij konden medewerken aan de opgelegde taak, aan de heele wereld 'dit Evangelie des Koninkrijks' te brengen. Tot de eersten behoorden de heer en mevrouw Emerson, die dit deden uit een rustige overtuiging; — ook George, in wiens ziel een nieuwe begeerte geboren was om te dienen, en Lucie, eens het levendige, onnadenkende meisje, maar dat nu voor haar ziel een parel van onschatbare waarde had gevonden.

DIT BOEK WORDT IN DE NEDERLANDSCHE TAAL
UITGEGEVEN

in de hoop, dat het hart van den lezer tot het volle geloof in de Heilige Schrift moge komen. Het heeft van verschillende kanten veel instemming mogen ontvangen.

Wanneer het voor u een bron van bezieling is geweest, dan hopen we, dat u mede zult werken tot de verspreiding er van.

De Uitgevers

INHOUD

Hoofdstuk	Bldz.
I De spotter spot	3
II Uitdaging tot een vriendschappelijken strijd over de Profetie	10
III De Proef begint	17
IV Hoe den Bijbel te weerleggen	20
V Egypte doet den ongeloovige versted staan	26
VI De interessante profetieën van het boek Daniël	35
VII Twijfelaars gedwongen voor den Bijbel te getuigen	40
VIII Christus het middelpunt der Profetie en Historie	52
IX Ongeloovigen getuigen voor Christus	62
X Bekentenissen van vooraanstaande ongeloovigen van onzen tijd	72
XI Bekeerde ongeloovigen	77
XII Wat heeft de ongeloovige ons aan te bieden?	83
XIII Wat het Christendom heeft aan te bieden; bekeering van de Emerson's	89